

ŽELEZAR

TEDNIK - GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SŽ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 20. SEPTEMBRA 1979

ŠTEVILKA: 35 • LETO: XXVIII

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstdnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SŽ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484 in 726. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

DELAVSKI SVET SOZD SŽ O POSLOVANJU V PRVEM POLLETJU

Včeraj je bila na Jesenicah osma seja delavskega sveta SOZD Slovenske železarne, na kateri so med drugim obravnavali analizo poslovanja v sestavljeni organizaciji združenega dela Slovenske železarne v prvem polletju letos. Analizo kakršno so prejeli delegati delavskega sveta z nekaterimi grafičnimi prikazi v celoti objavljamo.

POSLOVANJE SLOVENSKE ŽELEZARNE V PRVEM POLLETJU 1979

Živahna konjunktura, ki traja v jugoslovanskem gospodarstvu že od leta 1977 dalje, se tudi letos v polni meri ohranja. Nekateri ukrepi za njeno ohlajanje, ki so bili v zadnjem času v državnem merilu sprejeti, ji v glavnem niso prišli do živega in se za sedaj odražajo predvsem le v močno poslabšani likvidnosti gospodarstva.

Konjunktura ugodno vpliva predvsem na rast industrijske proizvodnje. V prvem polletju letošnjega leta je ta bila v Sloveniji, na primer, za 7,4 % večja kot lani v enakem času, kar je uspeh, ki presega pričakovanja. Po drugi strani pa povzroča pre-

greta konjunktura seveda tudi nekatere druge gospodarske pojave, ki jih spremljamo z zaskrbljenostjo. Eno izmed najbolj kritičnih področij poslovanja je postala zunanjetrgo-

vinska menjava. V celi državi je namreč v prvem polletju uvoz glede na lansko leto porasel za približno 35 %, izvoz pa le za 15 %. Zunanjetrgovinski primanjkljaj je zato izjemno visok in potrebno je bilo sprejeti nekatere dokaj ostre mere, predvsem na področju uvoza, da bi se ga zmanjšalo.

(Nadaljevanje na 8. strani)

ZAMRZNITEV CEN IN AKUMULACIJA

V letošnjem prvem polletju so cene »podivjale« in dosegle na nekaterih področjih pa presegle stopnjo, ki je bila z družbenim planom predvidena za vse leto. Razumljivo, da je strah pred takšnim nadaljevanjem (saj so se zahteve po povišanih cenah vrstile) sprožil tudi ukrep, ki naj bi to »divjanje« kar najhitreje zavrli.

Ker pozivi in dokazovanja po potrebi stabilizaciji, da je ta v interesu proizvajalcev, niso zalegla, je sledil nepriljubljen administrativni ukrep — zamrznitev cen! Tudi tokrat se je izkazalo, da ni pomembno le to, da nekaj napraviš, ampak je prav tako pomembno — kdaj to napraviš. Tako so delovne organizacije, ki so dosegle odobritev in povišanje, na boljšem od tistih, ki morajo kljub povečanim stroškom prodajati svoje proizvode po starih

cenah. Ker so temu sledili tudi pozivi in ukrepi naj bi »zamrznili« tudi osebne dohodke, smo postavili proizvajalce v neenak položaj. Že tako so med panogami in tudi znotraj panog sprči različnih okoliščin razlike v pridobivanju dohodkov, z administrativnim ukrepom, zamrznitvijo cen, so te razlike ponekod še povečane ali so nastale nove.

(Nadaljevanje na 2. strani)

ZAKLJUČEVANJE PRVE FAZE STROJNIH DELAVNIC NA JAVORNIKU

Še nekaj mesecev in končana bo prva faza izgradnje strojnih delavnic na Javorniku. Delavci na Javorniku ne bodo dobili samo hale in strojev za težko obdelavo, temveč tudi nove garderobne prostore in okrepevalnico.

Garderobni prostori in okrepevalnica so bili že tehnično pregledani in z malenkostnimi popravili in dopolnitvami bomo dobili tudi uporabno dovoljenje.

Vendar se moramo delavci, ki bomo uporabljali te prostore, zavedati, da je objekt zgrajen sicer z veliko zamudo, vendar za velike denarje. Odvisno je samo od nas, koliko

časa bomo malicali v lepi, čisti kantini in se umivali v čistih higienskih prostorih.

Pri izgradnji garderob in okrepevalnice je sodelovalo enajst podjetij in znaša vrednost 16.575.375,00 din. Pri gradnji garderob pa smo že predvideli in tudi izdelali vse vodovodne, kanalizacijske in električne priključ-

(Nadaljevanje na 3. strani)

PREDSEDSTVO OK SZDL O EKONOMSKIH STANARINAH IN GRADNJI CEST

Predsednik Zdravko Črv sklicuje v ponedeljek, 24. septembra, sejo predsedstva občinske konference SZDL Jesenice in v razpravo predlaga: samoupravni sporazum o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine v občini Jesenice ter dogovor o oblikah in nosilcih javne razprave; predlog analize razvojnih možnosti in smernic za pripravo srednjeročnega plana razvoja magistrálnih in regionalnih cest za obdobje 1981–1985 ter o predlogu elementov za sestavo samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana magistrálnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje od leta 1981 do 1985 in informacijo o akciji Nič nas ne sme presenetiti. Delegati so, razen k zadnji točki, dobili tudi ustrezno pisno gradivo.

V gradivu, ki ga je pripravila samoupravna stanovanjska skupnost Jesenice, je poudarjeno, da je za nadaljnji razvoj stanovanjskega gospodarstva in uveljavitev celovitih družbenoekonomskih odnosov na tem področju potrebno zagotoviti, da bodo temeljni nosilci vseh odločitev v stanovanjskem gospodarstvu delovni ljudje v temeljnih

organizacijah združenega dela in drugih organizacij in skupnosti ter stanovalci v zborih stanovalcev v stanovanjskih hišah v družbeni lastnini in v krajevni skupnosti ter v samoupravni stanovanjski skupnosti. Temeljni pogoj za oblikovanje novih ekonomskih odnosov v stano-

(Nadaljevanje na 7. strani)

JE SISTEM NAGRAJEVANJA PRI NAS RES TAKO SLAB? (3)

V tem prispevku želim obravnavati dodatke, ki se izplačujejo za časovne in posebne pogoje dela. Ti dodatki niso odvisni od rezultatov dela, vezani so samo na fizično prisotnost delavca v tovarni ali priznani čas dela. Višina dodatka se izračunava na osnovno tarifno postavko, vrednost kategorije delovnega mesta, ki načelno opredeljuje vrednost delovne naloge.

Ker ni dolgo, odkar je bila sprejeta višina dodatkov za časovne pogoje dela, v veljavi je od avgusta, navajam višine dodatkov v bivšem in v sedanjem modelu dodatkov.

• delo nad polnim delovnim časom, nadure	50 %	68 %
--	------	------

(Nadaljevanje na 3. strani)

Sodelavec

DOSLEDNO IZVAJANJE DOGOVORJENEGA

»Produktivnost dela razumljivo ni odvisna samo od razmer in odnosov v delovnih kolektivih. Odvisna je tudi od celotne družbene organiziranosti gospodarskega življenja, od učinkovitosti pri sprejemanju sklepov, dogovarjanju in sporazumevanju in zlasti od doslednega izvajanja dogovorjenega. V naši vsakodnevni praksi je dosti počasnosti, neizvajanja dogovorjenega, tudi ravnanja po starem. Skupni dogovori in sporazumi morajo dobiti moč zakona. To mora z vso odgovornostjo postati pravilo ravnanja vseh, od delavcev v temeljni organizaciji, do organov federacije.«

Pri razmišljanju o citiranih mislih predsednika Tita na XI. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije ni moč danes kaj dodati ali odvzeti, kajti kljub temu, da so bile izrečene pred dobrim letom, še kako veljajo tudi danes. Ne, da bi se te stvari po enajstem kongresu Zveze komunistov Jugoslavije bistveno spremenile na bolje, praksa nemalokrat kaže, da se neodgovornost in odstopanja ali neuresničevanje dogovorjenega marsikje še povečujejo. Kako bi si sicer lahko razlagali pri nas že dalj časa prisoten problem pomanjkanja tujega vložka, predvsem iz domačih, jugoslovanskih virov. Pomanjkanju kljub dogovorjeni količini in roku dobave, kljub temu, da je v zakonu o združenem delu natančno opredeljena tržna morala, oziroma kljub temu, da so po zakonu udeleženci na trgu za svoje ravnanje odgovorni drug drugemu in družbeni skupnosti kot celoti.

Tako neodgovorno ravnanje nekaterih domačih dobaviteljev vložnega materiala za naše temeljne organizacije, še prav posebno, ker se stalno pojavlja in ker to zmanjšuje produktivnost dela oziroma negativno vpliva na uresničevanje planskih obvez in celotnega poslovanja, prav gotovo presega relacijo dobavitelj — Železarna in bi o tem morala spregovoriti širša družbena skupnost. Saj so s tem prizadeti široki družbeni interesi in moralna načela socialistične samoupravne družbe in dobri poslovni običaji.

Najbrž pa to v nekaterih primerih velja tudi za naše notranje odnose, odnose med temeljnimi organizacijami združenega dela naše železarne, kakor tudi za odnose posameznih TOZD do zunanjih kupcev. Kajti tudi mi v mnogih primerih ne izvršujemo svojih dogovorjenih obvez med seboj znotraj Železarne, kakor tudi do nekaterih zunanjih kupcev. Celo to se dogaja, da TOZD Hladna Valjarna Bela manjka vložnega materiala, tega pa TOZD Valjarna bluming-štekel prodaja zunanjim kupcem.

Nedoslodno in neodgovorno uresničevanje dogovorjenega bi lahko prenesli še na številna področja življenja in dela v naši železarni. Koliko sklenjenega in dogovorjenega je ostalo le na papirju, celo tistega, kar opredeljujejo temeljni samoupravni akti, še več pa tistega, kar sklepajo in se dogovarjajo samoupravni organi TOZD in delovnih skupnosti. Pri tem pa se nemalokrat dogaja, da celo tisti, ki so sprejemali sklepe in dogovore, teh ne uresničujejo, čeprav zelo radi poudarjajo odgovornost.

Ob takem stanju bi morali z vso odgovornostjo začeti uresničevati besede predsednika Tita, da bo vse tisto, o čemer se sporazumemo in dogovorimo, resnično dobilo moč zakona. Da se bomo vsi odgovorno in dosledno ravnali po tem, o čemer se sporazumemo in dogovorimo.

V TOREK SEJA SKUPŠČINE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI

V torek, 25. septembra, ob 12. uri se bodo sestali delegati že na 11. seji skupščine zdravstvene skupnosti Jesenice. Dan pred tem bo zasedala tudi konferenca delegacij za SIS za zdravstveno varstvo v železarni. Delegati bodo razpravljali in sklepali predvsem o predlogu finančnega načrta za leto 1979 in o finančnem poročilu za prvo polletje 1979 občinske zdravstvene skupnosti Jesenice.

Na prejšnji seji skupščine zdravstvene skupnosti Jesenice so delegati dobili odgovore na pripombe in vprašanja konference delegacij za SIS za zdravstveno varstvo v železarni Jesenice. Imobilizirana sredstva zdravstvene skupnosti so namreč tista, ki so zbrana na žiro račun skupnosti in služijo za sprotne plačevanje obveznosti zdravstvene skupnosti, banka pa za ta sredstva ne plačuje obresti. Osnova za nadomestilo osebnega dohodka med boleznijo pa je osebni dohodek za redni delovni čas v preteklem letu, to osnovo pa uskladijo (valorizirajo) le tistim zavarovancem, ki bolujejo več kot šest mesecev. Na prejšnji seji skupščine so sklepali tudi o razdelitvi presežka

sredstev po zaključnem računu. Naši delegati sicer niso odobravalji tega, da o tem delegacije niso dobile pisnega predloga, vendar so se na osnovi ustne razlage strinjali, da se 1.413.000 dinarjev razdeli takole: zdravstvenemu domu Jesenice za reševalni avtomobil 800.000 dinarjev, za za letovanje 25 zdravstveno ogroženih otrok 43.660 dinarjev, zobozdravstvo borcev NOV izven programa za leto 1979 250.000 dinarjev, za spremljevalce slepih med letovanjem 10.000 dinarjev ter splošni bolnici Jesenice za delni prispevek za kompletiranje aparature za kardiološko diagnostiko 309.340 dinarjev.

(Nadaljevanje na 3. strani)

SPODBUDEN VPIS V STROKOVNE ŠOLE ŽIC

Čeprav ne razpolagamo s primerjalnimi podatki za vpis v strokovne šole železarskega izobraževalnega centra na Jesenicah za pretekla leta, pa vendarle lahko po izkustvenih spoznanjih ugotovimo, da je letošnji vpis pomembno nad razpisnimi prostimi mesti in da je velika večina vpisanih iz jeseniške in radovljiške občine.

Na 187 razpisanih prostih mest na strokovnih šolah se je v prve letnike prijavilo 206 učencev ali deset odstotkov več. Že to je spodbuden rezultat v primerjavi z leti nazaj, kar je nedvomno posledica vedno bolj organiziranega in družbeno usmerjenega poklicnega svetovanja in usmerjanja. Še bolj razveseljivo pa je to, da je kar 85,9 % vpisanih učencev iz jeseniške in radovljiške občine, in sicer 54,8 % iz jeseniške in 31,1 % iz radovljiške. Ostali vpis sestavljajo še 2,9 % učenci iz ostalih slovenskih občin in 11,2 % učenci iz drugih republik in pokrajin.

Medtem ko se je na šolo za metalurške delavce vpisalo 19 učencev manj od razpisa, ki je znašal 45 učencev, pa se je na poklicno kovinarsko, metalurško in elektro šolo vpisalo kar 30 učencev več od razpisa, ki je predvidel 92 učencev. Pri tem moramo seveda poudariti, da je med temi 55 učencev, ki se usposablja na poklicni šoli za druge organizacije združenega dela jeseniške in radovljiške občine in od tega največ za Verigo Lesce (29).

Na tehnično metalurško in strojno šolo se je vpisalo 58 učencev ali 16 % več kot je bil razpis. Vsi vpisani učenci so iz jeseniške (63,8 odstotka) in radovljiške občine (36,2 %).

Vsi ti kazalci so ob kadrovski orientaciji na kadre iz jeseniške in bližnjih občin dovolj spodbudni, da v bodoče še bolj intenzivno čelamo pri poklicnem svetovanju in usmerjanju v tej smeri.

Pred tremi leti je predsednik Tito v razgovoru z novinaro zagrebškega Vjesnika na vprašanje, ki se je nanašalo na povezanost organizacij zveze komunistov na prakso vsakdanjega življenja in uresničevanje vsega tistega, kar je bilo rečenega in zapisanega v resolucijah desetega kongresa, dejal:

»Strinjam se, saj naši ljudje upravičeno ocenjujejo dejavnost in revolucionarnost zveze komunistov predvsem po skrbi za človeka, po urejanju teh na videz drobnih problemov, v resnici pa življenje sestoji iz teh drobnih problemov. In zato moramo na vse to bolj paziti. Mislim, da lahko tako ravnamo, da skrb za človeka, posameznika, nenehno povečujemo, da nam človek postane v vseh pogledih prvi in najpomembnejši. Zveza komunistov se mora odločneje borovati proti malomeščanski psihologiji potrošniške družbe, ki odtuja, dehumanizira in razvrednoti človeka in močno škoduje zvezi komunistov ter razvoju naše samoupravne družbe; to se je razpaslo, zlasti po mestih.«

Ne glede na to, da je od razgovora, iz katerega smo citirali misel predsednika Tita, preteklo že tri leta in pol in da je bil med tem že enajsti kongres Zveze komunistov Jugoslavije in republiški kongresi in pokrajinske konference, ki so prav tako opozarjala na vsa ta vprašanja, ne bi mogli reči, da se je karkoli v tem pogledu spremenilo, kar je ocenjeval predsednik Tito, nasprotno, vse kaže, da vedno bolj drvim v naročje potrošništva in dehumanizacije oziroma odtujevanja človeka. V tem pa bi v bistvu morali iskati tudi številne slabosti in odstopanja, ki spremljajo naš sedanji razvoj.

Vse bolj se v naši vsakodnevni praksi srečujemo s pojavi primitivnega, površnega ekonomskega materializma. Čeprav v socialističnem humanizmu priznavamo velik pomen materialnih vrednot, pa vendarle le-te niso in ne bi smele biti glavne vrednote in glavni cilj človeka. Materialne vrednote so nam ali bi nam morale postati le kot nujno sredstvo za razvoj naših duševnih in telesnih sposobnosti, za naše polnejše življenje. Pri tem pa se žal še zelo pogosto srečujemo s še zelo zakoreninjeno dediščino razredne morale in psihologije potrošniške družbe, ki smo jo in jo še z vsakovrstno plažo in kičem uvažamo v obliki filmov, stripov, itd. pa tudi v domačih logih se mnogo tega še najde.

Iz vseh teh razlogov je v nas še zelo močno vkoreninjeno prepričanje o »nižjih« in »višjih« poklicih, o denarju »kot sveta vladarja«, o položaju kot merilu družbenega ugleda in podobno. Zato tudi niso slučajni primeri v mnogih družinskih praksah, da svojim otrokom zagrozijo, češ »če se ne boš učil, boš pač moral delati«. Potrošniška miselnost pa kaže svoje zobe in negativne posledice tudi na mnogih drugih področjih. Žal je tudi vedno več primerov, da so mnogim materialne vrednote glavni in edini cilj in da zaradi tega cilja siromašijo svojo osebnost in se vedno bolj odtujajo od drugih ljudi ter vedno bolj dobivajo značaj birokratov — karizem — stremuštvu in pehanje za privilegiji, kakor je birokratizem opredelil Lenin.

POTROŠNIŠTVO IN DEHUMANIZACIJA NAŠIH ODNOSOV

Tako enostranska orientacija samo k materialnim vrednotam nas med seboj tudi vedno bolj odtuja, vedno manj imamo časa in razumevanja za človeka, sodelavca, soseda... Zaradi take orientacije smo izgubili že precej, prej zelo aktivnih, družbenopolitičnih in družbenih delavcev. Zapri so se v svoj vrt, v svoje privatno življenje. Taka orientacija pa je pri mnogih vzrok za otopelost revolucionarne osti, ker raje »ne tvegajo« svojih materialnih ciljev in zato se raje podajo na pot liberalizma, oportunitizma, sektaštva in podobno.

Vsega tega je še mnogo v našem vsakdanjem življenju, žal pa so prisotne tudi tendence za nadaljnje razraščanje »materialnega boga«, ker je potrošništvo postalo skoraj že akutna bolezen sedanjega časa. Mnogo tega je še prisotnega zaradi zelo zakoreninjenosti dediščine razredne morale, zaradi dolgoletnega uvažanja miselnosti malomeščanske psihologije potrošniške družbe pa tudi zaradi naše premajhne aktivnosti pri razvijanju drugih vrednot, ki pospešujejo razvoj naših duševnih in telesnih sposobnosti.

Čeprav, na primer, področje kulture v naši socialistični samoupravni družbi razumevamo kot bitko za osvoboditev človeka in dela za vedno višjo stopnjo družbenoekonomskih odnosov, kar smo zelo jasno opredelili tudi v naši ustavi, smo bore malo naredili na tem, da bi med ljudmi hitreje prebujali kulturne potrebe in interese. S tem bi namreč mnogi ljudje spoznavali, da poleg »materialnega boga« obstojijo tudi druge vrednote, ki nam lepšajo življenje in plemenitijo našo osebnost. Tako pa smo iz knjige nemalo krat naredili le »lepo dekoracijo« v privatnih stanovanjih.

Prav tako smo najbrž precej zanemarili tudi druge oblike, kot so zabava, igre, sprostitve in počitek ljudi, in sicer predvsem kot sestavni del človekovega vsestranskega razvoja, ki bi osvežile njegove sile, mu prinesle lepa doživetja in bogatile njegovo osebnost. Sicer prav na tem področju doživljamo pozitivne premike, ki pa so še prerediti in prepočasni. V dosedanjem tempu razvoja in življenja smo največkrat pozabljali razvijati številne druge vrednote človekovega življenja, kajti znana resnica je, čim več vrednot in lepote življenja človek pozna, tem lepše in bogatejše življenje živi.

Ob vseh navedenih vplivih in naši nezadostni skrbi, da bi razvijali tudi moralne, kulturne in druge vrednote, pa so se človekove materialne vrednote, ki so v bistvu tudi pospeševalec razvoja, le preveč odtujevale osnovnim težnjam dvigovanja materialnih vrednot kot osnove za razvoj naših duševnih in telesnih sposobnosti. Zato pa danes večkrat tudi upravičeno slišimo kritiko na nekatere kroge ljudi z velikim materialnim bogastvom in veliko duhovno revščino.

Povsem zgrešeno in krivično bi bilo vse te ugotovitve posploševati, kajti mnogo več bi lahko navedli primerov vsestranske bogatosti in duhovno zrelega življenja ljudi, vendar pa so obravnavani primeri le vsak dan bolj prisotni in zato bi se morali z njimi tudi mnogo bolj kritično soočiti.

ZAMRZNITEV CEN IN AKUMULACIJA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zaradi tega ukrepa je rast velike inflacije, ki je v začetku leta pressegla 20 %, zmanjšana. Sledilo je umirjanje, kar bi bilo iz tega gledišča popolnoma v redu. Seveda — če bi trajalo? Najmanj kar grozi — povečanje cen gorivu in elektriki.

Z upravičenim dvomom pa se zastavlja pomislek, da je umirjanje le začasno, kratke sape in zato ne bo zdržalo. Ne bo zdržalo zaradi tega, ker s samo zamrznitvijo še niso ustvarjeni drugačni pogoji gospodarjenja. Če niso pritiski, zamrznitev cen spremenila razmer v gospodarstvu, se bodo slabosti, težave le kopile, rešitve odlagale, dokler ne bodo nakopičene »kvantitete« pogoje »kvalitete« skok ali spremembo.

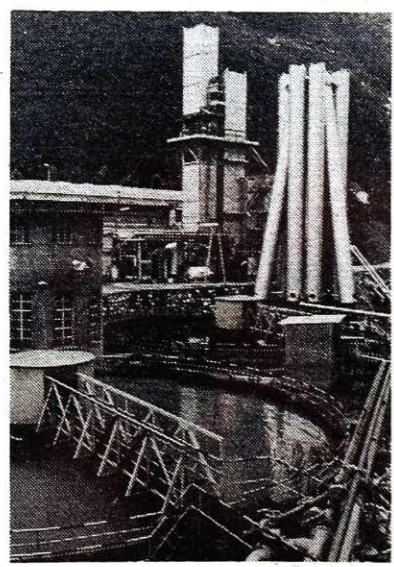
Zamrznitev cen bi imela večje opravčilo, če bi takoj začeli odstranjevati žarišča »inflacije«, če bi odpravljali vzroke, ki sprožajo vrtooglavo rast cen. Ob tej zamrznitvi ni največja slabost v tem, da se bo ustvarjal »nerealen kurs dinarja« do tujih valut. Poglavitna skrb je nevarnost, da bi bila rast stroškov dela, čeprav sorazmerno počasna, vseeno hitrejša od rasti zamrznjenih cen. Ta pojav, povečanih stroškov dela, ki je zaznaven zlasti po letu 1974, pritiska na rast cen! Dokler teh stroškov dela (pri tem ne gre zgolj za rast osebnih dohodkov, ampak zlasti za vse družbene datjave, povečane investicije, pretirano novo zaposlovanje, počasno rast produktivnosti itd.) ne bomo uspeli občutno znižati, bodo zmerom pritiskali na povišanje cen, kajti le tako je mogoče v izdelan proizvod vkalkulirati stroške.

Začasno je izsiljena rešitev, ki je videti zelo smotna. Prvi statistični kazalci za trenutna razmerja so celo ugodni. Vendar gledano zgolj s statistično matematičnega gledišča. Pri hitrejši rasti cen kot pa rasti osebnih dohodkov, nastajajo ugodnejši odnosi, večajo se sredstva akumulacije. Povečano razmerje, razlike med trenutnimi stroški dela in cenami so z makro gospodarskega vidika ugodni. Vendar morajo biti trajnejše narave!

Če pa »zamrzovanje« osebnih dohodkov pomeni tudi realno zmanjšanje življenjske ravni proizvajalcev, potem bi sililo v pritisk za povečanje osebnih dohodkov, da bi z njimi najmanj dohajali porast cen, ki prizadevajo neposredno življenjsko raven proizvajalcev. Ob nespremenjenih drugih pogojih bodo tako cene »lovile« druge.

Nove težave v gospodarjenju, pridobivanju dohodka v delovnih organizacijah lahko pričakujemo zaradi premalo selektivnih restriktivskih ukrepov pri uvozu, ki bodo zavrla proizvodnjo v večjem številu delovnih organizacij. To bi dražilo proizvode, saj bodo sredstva za delo manj izrabljena, razlike, izpad dohodka bodo dohodka delovne organizacije iskale v nadomestilu, v priznani višji ceni. Ker je gospodarstvo v medsebojni odvisnosti, ker imajo dejavniki izven neposrednega gospodarstva tudi svoje plane, zahteve, ker jim je doslej uspevalo dobiti predvidena, včasih celo povečana sredstva od kalkuliranih, planiranih, lahko pričakujemo pritisk na sredstva tistih delovnih organizacij, ki jih restriktivski ukrepi ne bodo neposredno prizadeli. Kar je pri tem nevarno, je, da pritiski na povečana sredstva ne bodo zmanjšani.

Da ne bo nesporazuma — umirjanje cen je potreba vsakega narodnega gospodarstva, rahli inflaciji se ni mogoče izogniti. Toda le administrativni ukrep težav, ki jim nismo odstranili poglavitnih vzrokov, ne razrešuje. Povrh tega pa je vsako povečano administriranje nasprotno naši samoupravni ureditvi. Zato ni potrebno »bedeti« nad cenami, povečevati aparat, ki bi cene spremljal, ugotavljal, odobral, ampak je treba spreminjati, izboljševati dejavnike o samem gospodarjenju.

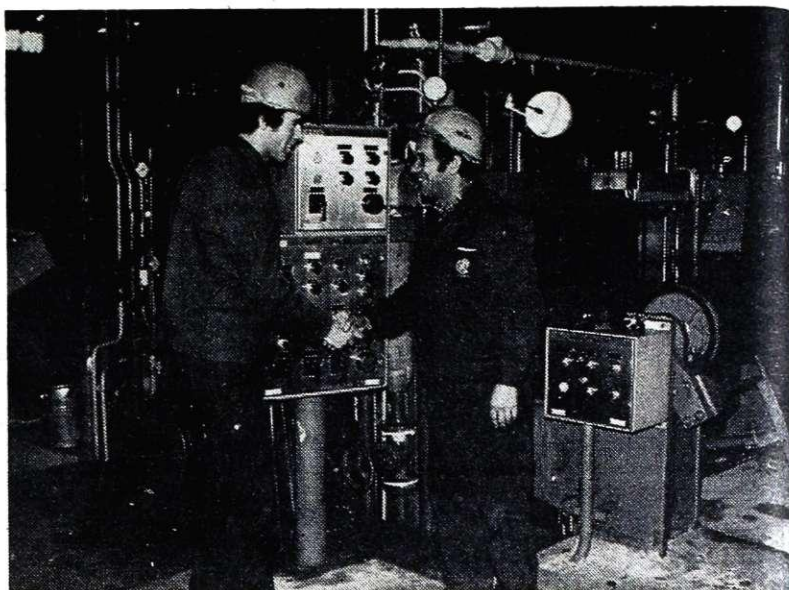
Ob Savi

Zavreči je treba vse pretirane želje po trošenju, ne spodbujati trošenja še neustvarjenega, ne smemo obremenjevati gospodarstva z večjimi dajatvami kot jih zmore in jih obremenjevati z izdatki, zajedati v akumulacijo, kar ogroža njihov gospodarski razvoj. Krepi je treba vse dejavnike dobrega, smotno organiziranega gospodarstva, ki mo-

ra bolj kot doslej iskati notranje rezerve v dobrem gospodarjenju, zniževanju stroškov, medsebojnem povezovanju, k iskanju najboljših rešitev, za kar mora biti motivirano, spodbujeno.

Odpravljati moramo poslovne, organizacijske slabosti, iskati najboljše rešitve, ne pa le s hitrimi, administrativnimi posegi poskušati urejati gospodarska gibanja.

Tr.

Takih odnosov bi si resnično želeli

Pred pečjo (Foto F. Črv)

IZID REFERENDUMA V SOBOTO 15. SEPTEMBRA

V soboto, 15. septembra, smo v Železarni glasovali na referendumu o sprejemu statuta delovne organizacije Železarne Jesenice. Delavci vseh temeljnih organizacij in delovnih skupnosti so statutu sprejeli z večino glasov vseh delavcev temeljne organizacije ali delovne skupnosti (poprečni odstotek glasov »ZA« 70,6 %) razen v temeljni organizaciji KOVINOSERVIS, kjer je za sprejem statuta glasovalo le 45,4 % delavcev. Podrobni izidi so naslednji:

Poleg glasovanja o sprejemu statuta so nekatere temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti organizirale nadomestne volitve delegatov v delavske svete temeljnih organizacij oziroma delovnih skupnosti in razpisale referendum za sprejem internega pravilnika o osnovah in merilih za delitev osebnega dohodka in dela sklada skupne porabe. Tako so v temeljni organizaciji Valjarna bluming štekel izvolili za delegata v DS TOZD Janeza Landerro, v temeljni organizaciji Vzdrževanje za delegata v DS TOZD Franca Nečimerja in Pavla Jezerška, v TOZD Energetika Marjana Jegliča in v delovni skupnosti za ekonomiko, tehnično kontrolo in razvoj ter novogradnje Almiro Bobič za delegata v delavski svet delovne skupnosti. V temeljni organizaciji Remontne delavnice so na referendumu glasovali o spremembi 16. člena pravilnika o osnovah in merilih za delitev osebnega dohodka in dela sklada skupne porabe, v delovni skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje pa za spremembo 17. in 18. člena istega pravilnika. Vsi našteti delegati so dobili potrebno večino glasov in so izvoljeni, prav tako pa so s potrebno večino glasov vseh delavcev TOZD in DS sprejete tudi spremembe pravilnika o osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov in dela sklada skupne porabe. Volilna komisija Železarne

Temeljna organizacija delovna skupnost	Vpisano v ime- nik	Glasovalo skupaj štev. %	Glasovalo »za« štev. %	Glasovalo »proti« štev. %	Vzdržani štev. %
Plavž	222	185 83,3	153 68,9	23 10,4	9 4,0
Jeklarna	658	494 75,1	401 61,0	71 10,8	22 3,3
Livarna	84	77 91,7	65 77,4	8 9,5	4 4,8
Valjarna bluming	414	348 84,1	308 74,4	34 8,2	6 1,5
Valjarna žice	197	172 87,3	159 80,7	8 4,1	5 2,5
Valjarna 2400	196	162 82,7	136 69,4	20 10,2	6 3,1
Hladna valj. Bela	286	223 78,0	199 69,6	22 7,7	2 0,7
Hladna valj. Jesenice	234	178 76,1	141 60,2	25 10,7	12 5,1
Žičarna	302	236 78,2	209 69,2	19 6,3	8 2,7
Profilarna	96	80 83,3	64 66,6	14 14,6	2 2,1
Vratni podboji	48	43 89,6	39 81,3	3 6,3	1 2,1
Jeklovlek	164	141 86,0	128 78,1	10 6,1	3 1,8
Elektrode	258	229 88,8	205 79,5	19 7,4	5 1,9
Žebljarna	84	75 89,3	58 69,1	7 8,3	10 11,9
Kovinoservis	86	72 83,7	39 45,4	31 36,1	2 2,3
Monter	277	193 69,7	185 66,8	7 2,5	1 0,4
Strojne del. Jesenice	329	275 83,6	242 73,6	28 8,5	5 1,5
Strojne del. Javornik	—	—	—	—	—
Remont. del. Jesenice	524	438 83,6	359 68,5	52 9,9	27 5,1
Vzdrževanje Jesenice	545	437 80,2	351 64,4	55 10,1	31 5,7
Energetika	237	189 79,8	171 72,2	14 5,9	4 1,7
Transport	375	319 85,1	254 67,8	44 11,7	21 5,6
Družbena prehrana	174	142 81,6	131 75,3	8 4,6	3 1,7
KO-Fl	297	254 85,5	235 79,1	13 4,4	6 2,0
KSI	348	284 81,6	270 77,6	11 3,2	3 0,9
E-TKR-NG	503	420 83,5	399 79,3	18 3,6	3 0,6
	6938	5666 81,7	4901 70,6	564 8,1	201 2,9

JE SISTEM NAGRAJEVANJA PRI NAS RES TAKO SLAB? (3)

(Nadaljevanje s 1. strani)

• delo v redni nočni izmeni	40 %	54 %
• delo v redni popoldanski izmeni	0	20 %
• redno nedeljsko delo	50 %	68 %
• redno delo na prosti soboto	0	27 %
• redno delo na državni praznik	75 %	100 %

Če vse navedene dodatke presojamo v odvisnosti od vrednosti delovne naloge, ugotovimo, da je od delovne naloge delno odvisen samo dodatek za nadurno delo ali pa še ta ne, če ga presojamo v odvisnosti od žrtvovanja prostega časa in je vrednost dela opredeljena z urno postavko. Dodatki so bili povečani zato, da priznamo večjo stimulacijo delavcem, ki delajo v treh izmenah, v sistemu 5+2 in neprekinjenem sistemu 4+1.

Ideja novega predloga je bila v spremembi osnove in s tem v večjem dodatku v absolutnem iznosu. Osnova prejšnjega modela za izračun do-

datka je bila osnovna tarifna postavka delovnega mesta ali vrednost delovne naloge po novem izračunu, medtem ko je sedanja osnova tako imenovano »živo delo«, sicer v nekoliko okrnjenem smislu, in sicer z osnovno tarifno postavko in poprečnim doseganjem norme oziroma premije, ki je 35 %. Zaradi tehnične izračunavanja dodatkov na računalniku se je ohranila kot osnova osnovna tarifna postavka delovnega mesta, ustrezno podanemu načelu so se pa preračunali dodatki na staro osnovo.

Šibka točka tega modela je v tem, da ni vezan na rezultate dela, na uspešnost pri izvajanju delovnih nalog oziroma na realizirano proizvodnjo. Ker je model v veljavi šele nekaj časa, težko govorimo o tem, če je prispeval k boljšim proizvodnim rezultatom, zmanjšanju fluktuacije, k večji stopnji reda, volje za delo in ustvaril trend za zaposlovanje v obratih, ki obratujejo neprekinjeno.

Po mojem mnenju je izhodišče, osnova za izračun teh dodatkov napačna. Vsi, ki delajo, na primer

v popoldanski ali nočni izmeni, na nedeljo ali praznik prejmejo enak odstotek na osnovno »živega dela«. Odpovedujejo se pa zaradi dela v tovarni istemu »ugodju«, namreč temu, da ne delajo v tem času na dopoldanski izmeni ali pa na primer izletu, ki bi ga planirali na prosti soboto ali nedeljo z družino, če bi bili prosti. Odpovedovati se morajo določenemu ugodju(?), pa zato ne dobijo enake odškodnine, ampak zelo različno. Razlika je v tem, da če izvajamo delovno nalogo v četrti kategoriji, nam pripada za redno nedeljsko delo dodatek 91.- din na dnino, če pa delamo v 20. kategoriji pa dobimo dodatek 133,37 din na dnino, za enako odpoved nedeljskega prostega dneva, ki smo ga dobili po razporedu na delavnik. Smatram, da bi se tovrstni dodatki, ki niso odvisni od narave, sestavljenosti delovne naloge in predstavljajo odpoved poprečnemu življenjskemu ritmu, morali izplačevati v ENAKIH ZNESKIH na dnino, ker tudi daje nadomestilo za ISTO odpoved.

Sam nisem prepričan, da je dopoldanska izmena najboljše. Razmišljam s stališča strokovnega pojma optimalnega bioritma. Če moram biti ob 6. uri zjutraj v tovarni in stanujem še malo izven Bohinjske Bistrice, pomeni, da moram vstati vsaj ob 4. uri zjutraj, kar verjetno zlasti pozimi ni prijetno. V tem slučaju bom prav gotovo dal prednost popoldanski izmeni. Če delam v popoldanski izmeni, bom še zmeraj z začetkom spanja ujel najbolj navdušene TV gledalce, ki delajo v dopoldanski izmeni. Če se pa še ukvarjam z nekim hobijem, denimo da je to vrtničarstvo, urejanje okolice, sadjarstvo, mi je pa dopoldanski prosti čas še precej bolj dragocen kot popoldanski. Eno pa je gotovo res. Na dopoldanski izmeni dela NAJVEČ ljudi in časa, v katerem dela največ ljudi, po naših pojmihi ni treba beneficirati. Prepričan sem, da smo toliko obremenjeni s tradicijo obstoječega sistema, da nam ga bo zelo težko premakniti v bolj logične okvire. Ta logični okvir naj bi bil po mojem mnenju ENAK dodatek za ISTO

odpoved. V nadgradnji tega logičnega sistema pa lahko spravimo ta fiksni dodatek v odvisnost od stopnje zaposlenosti delavcev, od tehnične izkoristka stroja, na katerem dela delavec in od podobnih merljivih značilnosti, ki opredeljujejo angažiranost delavca. Vem, da so ta razmišljanja za marsikoga precej futuristična.

Drog problem, o katerem bo potrebno razmisliti, je seštevane teh dodatkov. Za presojo bom navedel primer, ki je izjemen; lahko pa nastopi. Na državni praznik smo, na primer, na bluming poklicali vzdrževalca, specialista zaradi zastoj z naloge, da odstrani nastalo okvaro. Za praznik dobi 100 %, za nočno izmeno 54 %, za nadure 68 %, delo je opravil v štirih urah, prijavil pa je osem ur. Oblikoval je 222 % dodatkov, z upoštevanjem osnovne plače je v štirih urah naredil 3,22 šihita. Mar ni malo preveč, še zlasti zato, ker mu priznavamo tudi dodatek, da je na razpolago tudi doma za poziv na intervencijo.

Naslednja skupina dodatkov, ki jih želimo obravnavati v tem prispevku, so dodatki za oteženo delo. To so dela, ki se izvajajo OBČASNO pod težjimi pogoji, neobičajnimi pogoji izvedbe. Razpon priznanih dodatkov je med 10 in 100 %; sezname teh nalog so z opredeljeno višino dodatkov navedeni v pravnih merilih delitve osebnih dohodkov temeljnih organizacij.

Višina dodatkov je opredeljena po omeni, ki je lahko pravična ali pa ne. Ne vem, vsekakor pa ni ugotovljena po strokovni metodi.

Zgodi se, da se nekaterim delavcem stalno pišejo dodatki. Naj omenim, da je to disciplinski prekršek

odgovornega delavca, ki evidentira dneve.

Sporno je tudi osnovno izhodišče, izraženo v procentualnosti dodatka na vrednost delovnega mesta. Primer: dva varilca varita strešno konstrukcijo, delovodja ima občasni nadzor, čas varjenja je pet ur. Od varilcev je eden specialist, drugi pa priden, prizadeven varilec, zato sta naredila enako količino dela. Vsi trije so imeli vpisanih osem ur dodatka za oteženo delo. Njihov prispevek po rezultatu dela je bil različen, delovodja je potegnil največ, najmanj pa drugi varilec. Dodatki niso bili usklajeni z višino delovnega prispevka delavcev k opravljeni nalogi. Problematika je enaka kot že obravnavana pri dodatkih za časovne pogoje dela.

Ker bo kmalu prišel v javno razpravo predlog samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in dela sklada skupne porabe, sem to napisal v želji, da nekoliko več razmišljamo o teh dilemah in problemih. Jasno nam mora biti, da vsi ustvarjamo dohodek v skladu s svojimi delovnimi prispevki. Idealni model delitve osebnih dohodkov je tisti, ki je v popolnem soglasju z delovnimi prispevki posameznih delavcev. Več ne moremo deliti, kot ustvarimo. Če si nekdo odreže tak kos, kot mu ne pripada po delovnem prispevku, pomeni, da je drugi oškodovan.

Po tem osnovnem načelu se moramo vsi pošteno truditi za pravičen sistem delitve po delu in rezultatih dela. Zavedati se moramo dejstva, da pri izdelanih modelih nagrajevanja po delu izginava manevrski prostor dogovarjanja. CT.

V TOREK SEJA SKUPŠČINE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI

(Nadaljevanje s 1. strani)

Delegati pa so se strinjali tudi s spremembo višine dogovorjenih sredstev za zdravstveno varstvo v letih 1979 in 1980 tako, da se obseg sredstev za izvajanje že dogovorjenega programa poveča za toliko, kolikor bomo do konca leta združili sredstev po že dogovorjeni stopnji (letos bo to predvidoma znašalo 8.963.000 dinarjev). Tako torej ne bomo več sklepali o možnih presežkih sredstev za zdravstveno varstvo v letošnjem in prihodnjem letu. Ta predlog je obravnaval in sprejel tudi zbor združenega dela skupščine občine jesenice 26. julija 1979.

RAZPRAVA IN SKLEPANJE O PREDLOGU FINANČNEGA NAČRTA ZA LETO 1979

Doslej je za zdravstveno skupnost veljal le začasni finančni načrt za leto 1979, saj konec lanskega leta dogovorjeni obseg sredstev ne bi zadoščal za izvedbo letnega programa za leto 1979. Šele glede na junijsko valorizacijo sredstev za izvajanje dogovorjenega programa zdravstvenega varstva v letu 1979 ter glede na to, da je bilo iz drugih vrst prihodkov v polletju zbranih že 64,2 % sredstev za predlagane plane, lahko sedaj sprejmemo predlog finančnega načrta za leto 1979. Po tem predlogu bomo v jeseniški občini letos za zdravstveno varstvo združili in porabili 131.680.000 dinarjev.

Na osnovi polletnih podatkov lahko računamo na nepredvidena povečanja bolnišničnega in specialističnega zdravljenja ter v zobozdravstvu in splošnem zdravstvenem varstvu.

RAZPRAVA IN SKLEPANJE O FINANČNEM POROČILU ZA OBDOBJE I-VI/1979 OBČINSKE ZDRAVSTVENE SKUPNOSTI JESENICE

Polletni poslovni rezultati zdravstvenih skupnosti na Gorenjskem so manj ugodni od rezultatov poslovanja zdravstvenih delovnih organizacij v istem obdobju. Finančni rezultati zdravstvenih skupnosti so namreč negativni, izgubo v polletju pa imajo le tri zdravstvene temeljne organizacije (nobena ni v jeseniški občini). Podatki kažejo, da bodo v marsikateri zdravstveni organizaciji dosegli delovni program znatno pred zaključkom poslovnega leta (torej sno bolni bolj kot smo planirali). Zato bo v naši občinski zdravstveni skupnosti možno zaključiti poslovno leto brez izgube le, če bomo v drugem polletju zmanjšali porabo na področju zdravstvenega varstva.

INFORMACIJA O ZAKLJUČKIH RAZŠIRJENEGA POSVETOVANJA Z DNE 11. 9. 1979 O PREDLOGU SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O SKUPNIH PODLAGAH ZA DELITEV DELA NA PODROČJU ZDRAVSTVENE VARSTVA, TER O OSNUTKU ZAKONA O ZDRAVSTVENEM VARSTVU

Predlog samoupravnega sporazuma o skupnih podlagah za delitev dela na področju zdravstva v SR Sloveniji je objavljen v 18. številki delegatskega Poročevalca, osnutek zakona o zdravstvenem varstvu pa v 15. številki Poročevalca.

Sporazum sprejemajo zbori upravnikov in zbori izvajalcev skupščin občinskih zdravstvenih skupnosti v SR Sloveniji. S tem sporazumom bomo z ustreznimi delitvami dela med zdravstvenimi delovnimi organizacijami v Sloveniji predvsem izboljšali zdravstveno varstvo ter zagotovili skladnejši razvoj zdravstvenih dejavnosti. Po I. varianti tega sporazuma bi v jeseniški bolnici imeli interni, kirurški, pediatrični, ginekološko-porodniški ter otorinolaringološki oddelek s približno istim številom postelj kot doslej, po II. varianti pa ne bi imeli pogojev za ginekološko-porodniški oddelek.

Osnutek zakona o zdravstvenem varstvu pa se za celotno področje zdravstvenega varstva vsebinsko in organizacijsko prilagaja spremembam v družbenoekonomskih odnosih in v družbenopolitičnem sistemu tako, da bo sposobno učinkovito in racionalno zagotavljati zdravstvene storitve, program zdravstvenih storitev, zdravstveno dejavnost ter socialno varnost v zvezi z zdravstvenim varstvom.

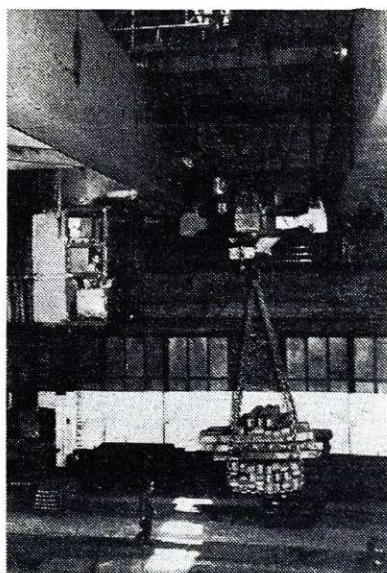
Informacija o zaključkih razširjenega posvetovanja o predlogu sporazuma in osnutku zakona, ki je bilo 11. septembra, bo podana na seji skupščine.

Nada Dejak
Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje

ZAKLJUČEVANJE PRVE FAZE STROJNIH DELAVNIC NA JAVORNIKU

(Nadaljevanje s 1. strani)

ke za zgornjo etažo garderob, ki bo z minimalnimi stroški povečala kapaciteto za nadaljnjih 400 oseb. V hali za težko obdelavo pa so dela zakasnila, največ po krivdi naše temeljne organizacije Monter Dravograd, ki je močno kasnila z dobavo konstrukcije. Monter Dravograd je

Adjustaža bluming-štekla

izdelal in montiral 161 ton konstrukcije in 1666 kv. metrov strehe ter 3750 kv. metrov fasade.

Gradbena dela v hali za težko obdelavo izvaja SGP Gradis, ki pa je že dokončal vse temelje za stroje, tako da sedaj dela potekajo pri urejanju tampona za tlak in na pomožnih prostorih, ki so nujno potrebni za pričetek montaže strojev, ki se bo pričela koncem meseca septembra.

Vsa elektro montažna dela opravljajo delavci naše TOZD Remontne delavnice. V teku je montaža razsvetljave hale in elektro instalacije pomožnih naprav.

Montažo zelo ovira pomanjkanje žerjavnih tokovnih tirnic, katerih dobava zamuja šest mesecev, tako da je montirani žerjav 5 Mp za sedaj še neuporaben.

V okvir prve faze izgradnje strojnih delavnic na Javorniku spada tudi nov vročevod, ki sega prav do strugarne valjev. Dela na novem vročevodu stanejo 1.001.266,00 din, brez novih črpalk, ki bi jih morali zamenjati še pred pričetkom zime, tako da bi ta del novega vročevoda že služil namenu. Delavci EM Hidromontaža so prav te dni že izvedli tlačni preizkus, ostanje torej še izolaterska dela, da bi mirni pričakali letošnjo zimo.

Sektor novogradenj

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEKTIVU

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK – 24. 9.	NEČIMER FRANC	ERŽEN STANE
TOREK – 25. 9.	ZIDAR JOŽE	DOLINAR SAŠO
SREDA – 26. 9.	BENEDIČIČ MITJA	SVETINA BOGOMIR
ČETRTEK – 27. 9.	PEZDIRNIK JOŽE	BAK DUŠAN
PETEK – 28. 9.	ISKRA BRANE	CEJ JOŽE
SOBOTA – 29. 9.	ZUPAN MIRKO	KOŠIR SAŠO
NEDELJA – 30. 9.	POGAČAR KAREL	MEŽIK IVAN

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je: 358
vezni telefon je: 410

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure,
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:
dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure
nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

V dneh od 24. do 29. septembra bodo delale naslednje obratne ambulante:
dopoldan: I. obratna ambulanta – dr. med. Branimir Čeh in IV. obratna ambulanta – dr. med. Vesna Sitar,

dopoldan: II. obratna ambulanta – dr. med. Vesna Furlan-Zidar in III. obratna ambulanta – dr. med. Želimir Cesarec.

V soboto, 29. septembra, samo dopoldan II. obratna ambulanta – dr. med. Vesna Furlan-Zidar in III. obratna ambulanta – dr. med. Želimir Cesarec.

Dispanzer za borce od 13.30 do 15.30 – II. obratna ambulanta – dr. med. Vesna Furlan-Zidar.

Zobna ambulanta:
dopoldan: II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej,
popoldan: I. zobna ambulanta – v. den. Viktor Stražišar.

V soboto, 29. septembra, samo dopoldan II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej.

V torek, 25. in v četrtek, 27. septembra, dodatno za Železarno dopoldan od 7. do 13. ure I. zobna ambulanta – v. den. Viktor Stražišar, popoldan od 13. do 19. ure II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej.

V sredo od 13. do 19. ure za borce II. zobna ambulanta – dr. stom. Alojz Smolej.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure in popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

PRIČETEK TEČAJA NEMŠČINE

Obveščamo vse, ki so se prijavili za tečaj nemščine (začetni), da bomo s predavanji pričeli v sredo, 26. septembra, ob 15. uri v fonolaboratoriju (stavba gimnazije). Za vse ostale tečaje, ki so bili razpisani, zaenkrat še ni dovolj prijav.

Če bomo do konca septembra še dobili prijave, bomo s tečaji pričeli v začetku oktobra.

ŽELEZARSKI IZOB. CENTER
Oddelek za izob. ob delu

NA PRISTAVI SE DOBIMO

Osnovna organizacija sindikata temeljne organizacije Valjarna bluming štekla prireja 30. septembra družabno srečanje združeno s piknikom na Pristavi za vse delavce temeljne organizacije, svojce in upokojece.

Posebno so vabljeni vsi upokojeenci, ki so združevali svoje delo v adjustaži štekla na Javorniku, adjustaži štekla na Beli, adjustaži bluminga in v oddelku bluming-štekla in so se upokojili po ustanovitvi valjarne bluming štekla leta 1967.

Pristop na Pristavo bo z lastnimi prevoznimi sredstvi in peš. Pričetek srečanja bo ob 9. uri. Če bo slabo vreme, bo srečanje prihodnjo pomlad.

Vabljeni v čim večjem številu.

OO ZSS TOZD
VALJARNE BLUMING ŠTEKEL

Naša dolina (IK)

4. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Odbor za gospodarstvo TOZD Elektrode je imel 30. avgusta četrto redno sejo, ki jo je vodil predsednik Franci Terseglav.

Sprejeli so poročilo o izvrševanju sklepov zadnje seje. Ugotovili so, da so sklepi izvršeni. Pripomnili so, da je potrebno izvajanju sprejetega akcijskega programa za doseganje boljših proizvodnih rezultatov v drugem polletju nameniti vso pozornost.

Obpravnavali so dosežene proizvodne rezultate v mesecu juliju, ki niso bili zadovoljivi. Ugotovili so vzroke za nedoseganje planskih obveznosti in se dogovorili o ukrepih za izboljšanje stanja.

Sprejeli so informacijo o povečanju proizvodnje za izvoz do konca leta. Pripomnili so, da bo zaradi povečanja izvoza oskrba domačega tržišča slabša. Predlagali so, da se del izvoza prenese v januar in februar, del izvoza pa naj bi prevzela druga delovna organizacija.

Potrdili so predlog operativnega plana za mesec september v količini 1910 ton dodatnih materialov za varjenje, 100 ton elektrodne mase za EZ in 380 ton ognjevarilnih materialov. Za doseganje tega načrta bodo morali delavci vložiti vse svoje napore in TOZD mora biti zagotovljena oskrba EO žice in reprodukcijskega materiala.

Sprejeli so poročilo o gibanju osebnega dohodka v juliju z ugotovitvijo, da so se osebni dohodki v tem mesecu povečali predvsem zaradi uvedbe dodatka za delo na popoldanski izmeni, delno pa zaradi povečane dopusta na proste sobote.

Obpravnavali in potrdili so načrt za 1981-1985 in soglašali s pripombo samoupravnih delovnih skupin in

delavskega sveta TOZD, da naj se v plan vnese tudi izgradnja garderob in sanitarij za delavce TOZD Elektrode.

Sprejeli so informacijo o sklepih odbora za gospodarstvo Železarne z dne 31. 7. 1979, ki se nanašajo na obravnavo poslovnega poročila za prvo polletje in doseganje poslovnih rezultatov v drugem polletju. Ugotovili so, da sta gospodarski odbor in delavski svet TOZD o tem že razpravljala na zadnji seji. O problematiki in ukrepih je bil pisno seznanjen delavski svet železarne.

2. SEJA ODBORA

SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

Odbor samoupravne delavske kontrole TOZD Elektrode je imel 10. septembra drugo redno sejo pod predsedstvom Tončke Divjak.

Sprejeli so poročilo o izvrševanju sklepov zadnje seje in ugotovili:

- preskrba vlečene in valjane žice se počasi izboljšuje, kar je nujno, če hočemo realizirati načrtovane proizvodne obveznosti,
- delovna in tehnološka disciplina se kljub prizadevanjem bistveno ne izboljšuje,
- vzdrževanje strojev in naprav še vedno ni zadovoljivo,
- moških delavcev še vedno primanjkuje,
- analiza bolezenske odsotnosti, ki jo pripravlja kadrovski sektor, je v zaključni fazi dela.

Zahtevali so intenzivno delo in ukrepe za izboljšanje stanja in za doseganje čimboljših rezultatov poslovanja.

Odbor je obravnaval in potrdil, da se avtorjema LUDVIKU PODLESNIKU in JOŽETU KRALJU za uspešno tehnično pripravo mlina št. 1 in elevatorskega transportnega sistema za mletja FeSi, Mn—rude in odpadne opeke izplača enkratna nagrada v višini 4.000.— din, ki si jo avtorja delita v razmerju 50 : 50.

Potrdili so reorganizacijo del in nalog pomočnika talica varilnih praškov in v zvezi s tem tudi spremembo norm v tem oddelku.

Telesnokulturnemu društvu Bl. Dobrava so odobrili za kulturno zabavni program s srečelovom štiri kartone elektrod s pripombo, da odbor v prihodnje podobnih vlog ne bo obravnaval, ker je za to pristojen prodajni sektor — oddelek za reklamo.

Soglašali so s predlogom za službeno potovanje k firmi Oerlikon v Eisenberg in menili, da je potrebno v bodoče nuditi več možnosti za izpopolnjevanje in usposabljanje delavcev TOZD v tej tovarni.

S. M.

Obpravnavali so poročilo o izvršenih nadurah za leto 1978 in za osem mesecev leta 1979 in ga sprejeli z naslednjimi ugotovitvami in sklepi:

- vzrok za naraščanje nadur v letu 1979 je predvsem uvedba občasne dodatnega nočnega dela v rezalnici, zaradi ozkega grla v proizvodnji in dodatnega dela v oddelku priprave elektrodnih mas zaradi pomanjkanja delavcev,
- za režijska dela naj še odpravljajo te tiste nadure, če so dela nujno potrebna.

Domenili so se, da se analiza izvršenih nadur mesečno do tavlja vsem članom odbora.

Soglašali so z ukrepi, ki jih je sprejel delavski svet TOZD pri obravnavi poslovnega poročila za prvo polletje, namenjenih za doseganje boljših rezultatov v drugem polletju in poudarili, da je potrebno na vseh nivojih stremeti za tem, da se pomanjklivosti odpravijo in dosežejo čimboljši proizvodni rezultati.

Ob sklepu seje so predvsem obravnavali delovno in tehnološko disciplino v TOZD in ugotovili:

- potrebna so nadaljnja prizadevanja za izboljšanje delovne in tehnološke discipline in po potrebi proti kršiteljem uvedba disciplinskega postopka,
- potrebna je večja prisotnost neposrednih vodij dela in vodstvenega kadra v proizvodnji,
- novosprejetim delavcem naj se pri uvajanju v delo posveti več pozornosti in naj se jih obširneje pouči o načinu in varnosti dela.

S. M.

4. SEJA ODBORA ZA

DELOVNA RAZMERJA

V četrtek, 13. septembra je bila četrta seja odbora za delovna razmerja pri delavskem svetu TOZD Profilarna, ki jo je vodil predsednik Vojteh Furlan. Obravnavali so tri točke dnevnega reda.

Iz pregleda sklepov predhodne seje so ugotovili, da so bili vsi sklepi izvršeni, razen prošnje za premestitev Martine Sašek v TOZD Profilarna. Odbor je ugotovil, da zanjo ni ustreznega dela.

Potrdili so eno odpoved delovnega razmerja in eno premestitev na drugo delovno delo. Obravnavali pa so dve prošnji za premestitev na druga dela in opravila.

Prošnjo za neplačan dopust so odobrili Tofiku Ramiču in Suadu

Taliču, obema po tri dni. Potrdili so sprejem dveh novosprejetih delavcev. Člani odbora so dali soglasje, da tov. Dornik obiskuje delovodsko šolo.

Za tečaj voznikov vilicarjev sta se prijavila Milorad Petrovič in Ljuban Trbara, za tečaj žerjavovodja pa Slavče Stojanovski in Emin Komič. Odbor je podprl njihovo prijavo.

Odbor je razpravljal o nadomestovanju referenta priprave dela, ki mu preneha redno delovno razmerje konec februarja 1980. leta. Za opravljanje teh delovnih nalog imata v TOZD pogoje dva delavca. Oba sta to delovno mesto odklonila. Zato je odbor sklenil, da v Železarijo objavo z naslednjimi pogoji:

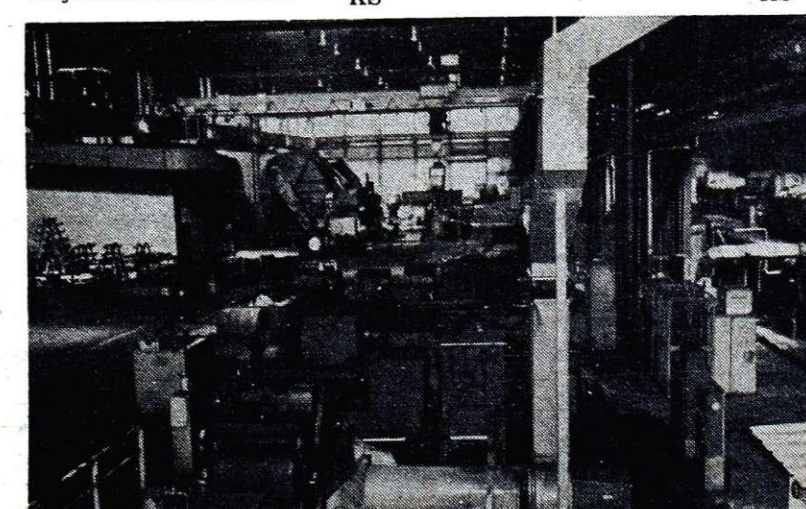
- srednja tehnična šola metalurške ali strojne smeri;
- pet let ustreznih delovnih izkušenj;
- poskusno delo 2 meseca.

V razpravi so sodelovali: Furlan, Novak, Muslica, Jereb, Karlin, vodja TOZD, kadrovik in vodja proizvodnje.

KS

V razpravi so sodelovali: Logar, Bunjevec, Pervanja, Knežević in vodja TOZD Franc Gaser.

KS

V hladni valjarni Bela

3. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V ponedeljek, 10. septembra, je bila tretja redna seja odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Jeklovlek, ki jo je vodil predsednik Anton Klemenc.

Po pregledu sklepov je odbor razpravljal o pripombah in dopolnitvah zbora delavcev o smernicah plana TOZD in Železarne. Odbor je soglašal s predlogom plana za leto 1980 v količini 21.000 ton, ki ga je utemeljil vodja TOZD Berti Brun.

Odbor je bil seznanjen s sklepi 3. in 4. seje odbora za gospodarstvo Železarne. Soglašal je s sklepi 3. seje, da se dosledno izpolnjujejo sprejeti ukrepi glede organizacije in delovne discipline. Na sklepe 4. seje pa je odbor imel pripombo o predlogu koriščenja sredstev proste amortizacije v letu 1979.

Odbor je razpravljal o nadurnem in pogodbenem delu. Ugotovil je, da se nadure v TOZD Jeklovlek gibljejo v dovoljenih mejah in soglašal s predlogom navodila za pogodbeno dela.

Odbor je med drugim obravnaval izračun druge rente Viktorju ŽANU za tehnično izboljšavo izdelava vložkov iz Wulkolana za ASCO elektromagnetne ventile. Strinjal se je, da se mu izplača 100 % posebno nadomestilo.

Odbor je obravnaval še naslednja vprašanja:

— strinjal se je z ukrepi za boljše kvaliteto osebnih zaščitnih sredstev;

— seznanjen je bil z navodilom za zbiranje in koriščenje odpadnih olj, ki ga je izdal sektor za ekonomiko in organizacijo;

— strinjal se je z investicijo projekta izdelave cevovoda za ogrevanje Jeklovleka in s koriščenjem prostih amortizacijskih sredstev;

— informiran je bil o finančnem stanju vidia votlic, ki v TOZD Jeklovlek predstavljajo precejšnjo vrednost;

— seznanjen je bil s predlogom pravilnika o izvajanju periodičnih pregledov žerjavov oziroma dvigal v železarni Jesenice;

— strinjal se je z doslednim izvajanjem določila samoupravnega sporazuma o stimulaciji na vrednost;

— odobril je 200 kg odpadnih jeklenih palic za telesnokulturno društvo Blejska Dobrava.

M.

5. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V četrtek, 13. septembra je bila peta seja delavskega sveta TOZD Jeklovlek, ki jo je vodil predsednik Anton Dežman.

Pri pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so izvršeni ali pa so še v izvajanju.

Razpravljali so o poročilu odbora za gospodarstvo in soglašali z nekaterimi sklepi, zlasti glede skupnih ciljev in nalog v smernicah plana in elementov za samoupravni sporazum o temeljnih delovnih organizacijah in TOZD. Na poročilo odbora za delovna razmerja so delegati imeli pripombe na nekatere kadrovske zadeve.

Pregledali so sklepe in dopolnitve sprejete na zboru delavcev in jih v celoti potrdili.

Delavski svet je obravnaval še naslednja vprašanja:

— brez pripomb je sprejel statut SOZD Slovenske železarne.

M.

TOZD Družbena prehrana

4. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Namestnica predsednika delavskega sveta TOZD Družbena prehrana Marija Logar je v ponedeljek, 10. septembra, sklicala četrto sejo delavskega sveta.

Najprej je delavski svet obravnaval dve pritožbi stanovalcev samskih domov. Ker sta kršila osnovni člen hišnega reda po točki 1 in 7, ki določata ukinitve regresirane stanarine v samskem domu za dobo treh mesecev, je delavski svet njuno pritožbo zavrnil. Zavrnili je tudi pritožbo delavke iz samskih domov, ki se je pritožila zaradi prekinitev dela, čeprav je bila sprejeta za nadomestovanje delavke v času porodniškega dopusta, ta pa se je vrnila.

Ugotovili so, da so bili sklepi tretje seje v celoti izvršeni. Naknadno je delavski svet sprejel ugotovitelne sklepe, ki se nanašajo na razpravo o planskih dokumentih.

Sprejeli so poročilo o odsotnosti z dela, iz katerega je razvidno, da so v mesecu juliju izvršene nadure opravičljive glede na koriščenje rednega letnega dopusta in velikega števila dni bolezenske odsotnosti s pripombo, da sleherni zaposleni vpliva na znižanje tovrstne odsotnosti.

Delavski svet je ugotovil, da so vse samoupravne delovne skupine potrdile:

— osnutek statuta SOZD Slovenske železarne,

— pravilnik o izobraževanju,

— pravilnik o urejanju pripravnštva in da se bodo delavci na referendumu odločili za sprejem statuta SOZD Slovenske železarne.

Obravnavana in sprejeta sta bila:

— predlog pravilnika o izvajanju periodičnih pregledov žerjavov in dvigal brez pripomb in

— samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje graditve objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike za obdobje 1976-1980, katerega podpisne namestnica delavskega sveta Marija Logar.

Sejo delavskega sveta so sklenili s kratkim poročilom vodje TOZD Stanke Treven-Vulelija o situaciji v Železarni, ki nas zavezuje, da sleherni delavec prispeva s svojim vestnim delom ter disciplino k izboljšanju stanja.

D. T.

4. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Odbor za delovna razmerja je v sredo, 12. septembra, imel četrto sejo, katero je sklicala namestnica predsednika odbora Marija Posušien.

Najprej so pregledali izvrševanje sklepov, sklepi so izvršeni, razen teh, ki se nanašajo:

- na razporeditev kuharja I. v restavraciji Železarne,
- na prestop sobarice v DS za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje,
- sprejem dveh sobaric za določen čas, za nadomestovanje,
- na dodatne zadolžitve referenta za kontrolo materialnega poslovanja in samskega stanovanja.

Potrdili so sprejem delavca za samopostrežno restavracijo, ki se je vrnil iz JLA.

Zaradi dveletne poklicne rehabilitacije je prekinila delo delavka, ki je opravljala dela in naloge kanti-

nerke II. in na njeno mesto je bila razporejena druga delavka.

Odbor za delovna razmerja je obravnaval predlog povečanja števila delavk v kantini na Javorniku in se s predlogom, da se normativ poveča za štiri delavke, strinjal, ker bodo le na ta način delavke lahko opravile dela, kakršna zahteva nova kantina.

Odbor je sprejel informacijo, da je delavki iz restavracije Železarne podaljšan porodniški dopust do enega leta otrokove starosti.

Ob sklepu seje je odbor za delovna razmerja obravnaval dve prošnji za sprejem na delo in ugotovil, da vlogi trenutno ne more rešiti pozitivno.

D. T.

VELIKO SLAVJE MLADIH JESENIŠKE OBČINE OB 60-LETNICI SKOJ V ZAVRŠNICI

V letošnjem letu se vrstijo številne manifestacije, proslave in srečanja v počastitev obletnic naše partije, SKOJ in revolucionarnih sindikatov, da bi temu praznovanju dali kar največji poudarek. Nekaj prireditev v počastitev jubilejev se je že izvršilo, največjo pa pri občinski konferenci ZSMS na Jesenicah pripravljajo v soboto, 6. oktobra.

Ta dan bo v dolini Završnice pri spomeniku sekretarja SKOJ Dragoljuba Milovanovića osrednja proslava jeseniške občine v počastitev 60-letnice SKOJ. Svečanost se bo začela ob 11. uri. Poleg številnih mladih iz osnovnih organizacij ZSMS se bodo zbrali predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij in društev, predvojni skojci in vsi, ki so mladinsko organizacijo v jeseniški občini vodili po osvoboditvi. Svečanosti bodo prisostvovali tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij iz Beograda, poleg njih pa še okrog 600 mladih iz sedemindvajsetih beograjskih srednjih šol, ki so v interesnih aktivnostih združeni v mladinskem domu Dragoljuba Milovanovića v Beogradu. Predstavniki tega doma vsako leto obiščejo spominsko obeležje Dragoljuba Milovanovića v Završnici, po katerem se dom imenuje, razen tega pa se srečajo tudi z mladimi iz jeseniške občine.

Letos bodo brez dvoma te medsebojne stike še okrepili in jih v naslednjih letih še naprej razvijali in poglobljali.

SESTANEK KLUBA ŠTUDENTOV JESENIŠKE OBČINE

V petek, 14. septembra, je bil sestanek predsedstva in aktivna zveza komunistov pri klubu študentov jeseniške občine.

Najprej smo obravnavali problematiko aktivnosti članov predsedstva. Lepo število članov namreč ne dela, ni jih na noben sestanek in tudi pri ostalih dejavnostih niso opazni. Dejstvo pa je, da če hočemo večjo aktivnost vseh članov in uspešno delovanje kluba, mora biti celotno predsedstvo aktivno.

V nadaljevanju smo se dogovorili za razne dejavnosti (piknik, pohod, plavanje, skupščina, športna rekreacija ...).

Ob sklepu smo se dotaknili problema, ki tudi vpliva na aktivnost v klubu in udeležbo na prireditvah, to je informiranje.

Ugotovili smo, da mora v komisiji za informiranje delovati več študentov, ki naj bi razbremenili posameznike, ki imajo obilo dela in tudi težav.

Prvo srečanje študentov jeseniške občine bo v soboto, 22. septembra, ko bo v Završnici ob 9. uri pričetek piknika. Poskrbljeno bo za jedačo in pijačo in seveda tudi za tradicionalno nogometno srečanje med bruci in stariji bajtami.

Srečali se bomo tudi 6. oktobra, ko bo drugi tradicionalni pohod v hribe – tokrat na Mojstrovko. Zbrali se bomo ob 5. uri in 45 minut na avtobusni postaji pred kolodvorom (Murka).

Vabljeni so vsi študentje, še posebej pa brucke in bruci.

MB

MLADI UREJAJO OKOLICO ŠOLSKEGA CENTRA NA PLAVŽU

Mladi so s prostovoljnimi deli tudi letos v jeseniški občini dosegli pomembne rezultate. Poleg zelo uspešnih brigadirjev na zveznih in republiških mladinskih delovnih akcijah, so bili mladi Jeseničani uspešni tudi na lokalnih akcijah. Med drugim so urejali pot na Pristavo, na karavlo Edvarda Kardelja-Kristofa na tromeji in pot v Srednji vrh nad Gozd Martuljkom. Sedaj pa so se pri občinski konferenci zveze socialistične mladine na Jesenicah še odločili, da bodo prisločili na pomoč pri urejanju okolice novega šolskega centra na Plavžu. Prvi del akcije je bil preteklo soboto, ko so mladi kopali jarke in razvažali prst okoli centra. Za krampe in lopate bodo mladi spet poprišli naslednjo soboto, 22. septembra, sicer brigadirji obeh brigad jeseniško-bohinjski odred in drugi mladi Jeseničani.

J. R.

Slavnostni govornik na proslavi bo izvršni sekretar za ljudsko obrambo pri centralnem komiteju ZKS Ljubo Jasnji. V kulturnem programu, ki bo izšel kot velika šolska ura, bodo nastopili: mladinska pevka zbor Dragoljuba Milovanovića iz Beograda in Blaž Arnič z Jesenic, poleg tega pa še jeseniški in beograjski recitatorji.

Ob tej priložnosti bo tudi zaprisla nova generacija jeseniških mladincev, prostovoljcev v enotah teritorialne obrambe, pozdravili pa bodo tudi letošnjo generacijo jeseniških nabornikov pred odhodom v JLA.

PALETA PROBLEMOM MED MLADIMI V KS IN TOZD

Pri občinski konferenci zveze socialistične mladine na Jesenicah so v teh dneh v središču aktivnosti obiski po osnovnih organizacijah v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela v okviru akcije Nič nas ne sme presenetiti. Doslej so obiskali štiri osnovne organizacije v krajevnih skupnostih in osem osnovnih organizacij v organizacijah združenega dela, predvsem v jeseniški železarni.

Obiski krajevnih skupnosti Ratače, Kranjska gora, Hrušica in Podmežakla so pokazali številne slabosti v delu in aktivnosti mladih v teh sredinah. Razgovori mladih, na katere so bili vabljeni tudi predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij in svetov krajevnih skupnosti, so bili zelo slabo obiskani, bolj je bilo edino na Hrušici.

V vseh krajevnih skupnostih so sedaj ustanovili posebne delovne skupine, ki bodo pripravile vse potrebno za ponovni sklic. Ocena teh obiskov v krajevnih skupnostih je pokazala, da imajo vodstva osnovnih organizacij premajhen vpliv na vse mlade v krajevni skupnosti. Delo je preveč forumsko, glavne in najpomembnejše naloge pa opravlja le peščica mladincev. Ne vodi se kadrovska politika, programi so ne-

Po proslavi bo veliko srečanje mladine s plesom, zabavnimi igrami in večernim kulturnim programom ob tabornem ognju.

V primeru slabega vremena bo svečanost v eni izmed jeseniških dvoran, o tem bomo vse pravočasno sporočili.

Naj še povemo, da občinska konferenca ZSMS na Jesenicah že sedaj poziva vse mlade, da se svečanosti v Završnici udeležijo v čimvečjem številu. Poskrbljeno bo tudi za prevoz z avtobusi.

Prav tako pa tudi poziva vse predvojni, medvojni in povojne skojceve in druge aktiviste, da se zaradi evideince pisno ali osebno oglašijo na občinski konferenci ZSMS, Titova 86 in da na to svečanost v Završnici opozorijo tudi tovariše s katerimi so skupaj delovali.

J. Rabič

usklajeni in še bi lahko naštevali. Izredno neodgovoren je tudi odnos mladnih članov zveze komunistov do mladinske organizacije, saj se ne vključujejo v delo med mladimi. V vseh štirih krajevnih skupnostih tudi niso ustanovili aktivov mladih članov zveze komunistov, kot je bilo dogovorjeno.

Bolj spodbudna pa je dosedanja ocena obiskov v organizacijah združenega dela, predvsem v jeseniški železarni, in sicer v temeljnih organizacijah Hladna valjarna Jesenice, Jeklarna, Strojne delavnice, Zeb-larna, Remontne delavnice, Hladna valjarna Bela in Vzdrževanje. Sestanki so bili boljše organizirani, prisotni pa so bili tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij in vodje temeljnih organizacij združenega dela.

Vendar se je tudi na teh sestankih odprla paleta problemov mladih. Tudi v teh sredinah je značilno, da je delo preveč forumsko, v delovanje so premalo vključeni vsi delavci v temeljnih organizacijah. Tudi tukaj bo potrebno še marsikje spremeniti odnos družbenopolitičnih organizacij, člani vodstev mladih pa bodo predvsem morali odigrati svojo vlogo v samoupravnih delovnih skupinah.

J. R.

MED POČITNICAMI V BRIGADI

Trije učenci osnovne šole Gorenjski odred Zirovnica, in sicer Gregor Peljhan, Marko Gričar in Vojko Ukmar, smo bili v pionirski brigadi na delovni akciji »Istra 79«. Naš cilj je bil izgradnja višinskega vodovoda v Šmarjah pri Kopru. Ta vodovod naj bi preskrbel pitno vodo celi vasi.

Bili smo v tretji izmeni akcije. Morda kdo misli, da je življenje v brigadi enolično, dolgočasno. Toda vsak, kdor to misli, se pošteno moti. Kdor nikoli ni bil v brigadi, si niti misliti ne more, kako pestro življenje je tam.

6.00 – Vstajanje. Kako zoprna beseda! Ko ti dežurni potrepe posteljo, staro, pa še razmajano povrhu, te kar samo vrže pokonci.

6.10 – Jutranja telovadba: tek, vaje, tek in ko se vrneš v sobo, ti noge odpovedo, zato ni čudno, da je na telovadbi vsak dan manj brigadirjev. Najznejdljivejši ta čas preživijo kar v straniščih.

6.30 – Zajtrk. Dolga kolona pred oknom kuhinje. Na srečo so vse tri mladinske brigade že na delovišču.

6.50 – Zbor, predaja raporta in končno glas traserja: »Prapor ostane tukaj, ostali po orodje.« Kmalu se že vsi prerivamo za lopate, kajti težko je najti tako, ki ti najbolj ustreza. Potem odinemo na traso.

Tisti presneti jarek zasipavamo z največjo vnemo, ki pa iz ure v uro upada. Kmalu nas traser bodri: »Dajte no, saj bo kmalu malica.« In res, malica, ta lepa beseda, ki jo strokovno prevedemo »ribje konzerve«, da nekaterim moč in tako tisto uro in pol delajo s še večjo vnemo, so pa tudi taki, ki bi po malici malo podremuckali. Toda pol ure hitro mine in spet je treba na delo. Tako ali drugače, do konca le vzdržimo in ob 11.30 gremo utrjeni z delovišča.

13.00 – Kosilo. Tokrat ni take sreče, saj vse štiri brigade ropotajo s priborom okrog kuharjev in je treba čakati nekoliko dlje, prazni želodci pa neusmiljeno hočejo svoje. Po kosilu smo dve uri prosti.

16.–18. – Interesne dejavnosti. Nekaj brigadirjev igra nogomet, drugi na istem igrišču košarko in tako je na igrišču taka gneča, da razjarjeni nogometaši z vso močjo »nažge« žogo čez rob igrišča. Na nesrečo pa je pod tem robom dolina in revež mora žogo iskati po vinogradu.

18.30 – Zopet zbor, tokrat za spuščanje zastave. Vse štiri brigade se postavijo na igrišče, ob drugo pa slovesno stoji štab akcije.

Ko izstopita dva brigadirja, da spustita zastavo, zaslišimo glas: »Himno pojemo v srbohrvatskem jeziku.« Tokrat pridejo na svoj račun brigadirji bratskih narodov in narodnosti. Ti glasno pojejo, mi pa jim z mrmranjem dajemo spremljavo. Po tem slovesnem trenutku ob koncu delovnega dne je na vrsti razglasitev rezultatov z delovišča. Ko vodja akcije pove vse dosežene odstotke, proglasi: »Najboljša ta dan je bila pionirska delovna brigada dr. France Prešeren.« toda prekine ga naš komandant, ki zatuli, kar mu duša da: »Franceeeee!« Prešeren, mu vsi v zboru odgovorimo. Na koncu pride še G-O-R-E-N-J-S-K-A, pri čemer nam vneto pomaga tudi brigada Jože Cerar-Tugo iz Kranja, saj so tudi Gorenjci.

19.30 – Večerja.

20.00 – To je čas, ko prirejamo taborne ognje, literarne večere, ples, kino predstave, politične šole, gledališke predstave in drugo.

22. – Tišina v naselju. Tu se spet zatakne in sicer pri pesmi »Hej, haj brigade,« katera je že postala simbol in povod za prepir. Sobni starešina hoče, da se luč ugasne na začetku pesmi, brigadirji pa vztrajajo, da se ugasne na koncu. Toda večina zmaga in največkrat se nam posreči obdržati svetlobo. No, tudi konec pesmi je tu, luči seveda moramo pogasiti in vsi pospimo kot klade.

Tako se odvijajo običajni dan v brigadi in vsak je nov, drugačen, morda še zanimivejši.

Pionirska brigada dr. France Prešeren je vključevala pionirje iz vseh gorenjskih občin. Največ nas je bilo z Jesenic, saj je bila OK ZSMS Jesenice organizator te brigade. Na akciji smo dobili »trak akcije« in vsa druga možna priznanja. V obeh dekadah smo bili udarni, pionirji – brigadirji pa smo prejeli 30 % vseh udarniških značk in drugih priznanj. Vsi smo prejeli veliko pohval in priznanj. Nihče se ni vrnil domov brez lepih vtisov. Spoznali pa smo tudi veliko novih prijateljev.

Morda se bomo tudi drugo leto srečali na kakšni akciji in bomo z večjimi izkušnjami pomagali graditi nov objekt, vodovod, cesto ...

Marko Gričar in Gregor Peljhan
OŠ Gorenjski odred – Zirovnica

Pripravljenost je vedno boljša kakor golo pričakovanje ...

Tito

15

ZAŠČITA ŽIVALI V PRIMERU ABK NAPADA

Količina in moč klic (virulenca mikroorganizma). Podiranje klic v telo bi ostalo brez učinka, če le-te ne bi imele lastnosti, da lahko povzročijo bolezen. Klice se morajo po vdoru v telo razmnoževati in razširjati. Tej njihovi lastnosti pravimo virulenc a. Ista vrsta povzročiteljev ima lahko različno virulenco (slabo, srednjo, močno ali zelo močno) za napad organizma. Izid boja med klicami in obrambnimi močmi organizma je odvisen od virulence in števila klic, ki so vdrle v organizem.

Za rišče okužbe. Pod tem pojmom razumemo mesto, od koder so škodljive klice prešle v žival in povzročile bolezen. V naravnih okoliščinah so žarišča okužbe lahko ljudje in živali, ki so v inkubaciji (obdobje od vdora povzročiteljev do pojasa bolezenskih znamenj), ki so zboleli ali preboleli bolezen, če organizem ni uničil klic ter trupla ljudi in živali, ki so imeli nalezljivo bolezen. Vir okužbe pa so lahko tudi okuženo zemljišče, zrak, krma, voda in predmeti.

Pot za širjenje okužbe so načini, kako pridejo škodljive klice od žarišča okužbe do dovzetnega organizma, ki ga napadejo. Okužba se lahko širi z dotikom z okuženim človekom ali živaljo, med drugim tudi z okuženimi artropodi in nekaterimi vrstami glodalcev, z dotikom okuženih predmetov, z okuženim zrakom, krmo in vodo.

Vstopna vrata okužbe. Povzročitelji nalezljivih bolezni morajo priti ne samo od žarišča do živalskega organizma, temveč morajo vdrati tudi v telo in to skozi vstopna vrata infekcije. Vstopna vrata so lahko: usta, dihalni in prebavni organi, zdrava ali ranjena koža in sluznice (npr. oči ali spolni organi).

Dovzetnost (dispozicija) organizma je nagnjenost ali sprejemljivost organizma za infekcijo. Dovzetnost za okužbo je odvisna od več dejavnikov: od vrste živali, njene starosti, prehrane, razmer v hlevu, zdravstvenega stanja, izkoriščanja za delo, meteoroloških pogojev in imunosti.

Vse vrste živali niso dovzetne za vse kužne bolezni, temveč posamezna vrsta le za določene bolezni. Dovzetnost za posamezne vrste bolezni je odvisna tudi od starosti. Pičlo ali preobilno krmiljenje in uživanje krme, ki ne vsebuje vseh potrebnih sestavin, zmanjšujejo odpornost organizma za infekcije. Odpornost zmanjšujejo tudi nehygienske razmere v hlevu ter čezmerno izkoriščanje živali za delo. Za kužnimi boleznimi laže obolijo živali, ki imajo že kak drugo bolezen ali so bile ranjene oziroma poškodovane. Tudi nagle spremembe vremena neugodno vplivajo na odpornost.

Zelo pomembno vlogo pri (zaviranju) preprečevanju širjenja kužne bolezni ima imunitetnost. Ob kužnih boleznih se v organizmu živali razvijejo spremembe, ki vodijo k ozdravitvi in odpornosti organizma. V organizmu se razvijo protitelesa za boj proti mikroorganizmom, ki so povzročili obolenje. Če ta protitelesa ostanejo v organizmu, je žival odporna proti okužbi s to vrsto povzročitelja bolezni. Tako odpornost imenujemo naravno pridobljeno imunost. Če pa organizem umetno združimo s cepivom, da začne izločati protitelesa, tedaj govorimo o umetno pridobljeni imunosti.

Zaščita živali v mimeru ...

Po vzročitelji lahko vdor v organizem poveč poteh:

1. Skozi dihalne organe s prahom ali kapljicami. V to skupino spadajo nekatere bakterije, kot npr. klica, ki povzroča vnetje pljuč, in nekateri virusi, npr. virus gripe, virus navadnega prehlada in drugi. Ti povzročitelji so vzrok za kataralne in druge spremembe v dihalnih organih: vnetje grla, sapnika, zračnih poti in pljuč.

2. Skozi usta s krmo in z vodo. V tej skupini so v prvi vrsti bakterije, ki povzročajo črevesne kužne bolezni.

3. Skozi manjše ali večje poškodbe na koži, npr. pri šumečem pridu, tetanusu, tularemiji itd.

4. Spiki mrčesa, npr. pri tularemiji.

5. Nekateri povzročitelji lahko vdor v organizem različno: skozi kožo ter prebavne in dihalne organe.

Patologija. Kužne bolezni so nenormalne spremembe, ki se razvijejo zaradi škodljivega delovanja povzročiteljev kužnih bolezni. Vse te spremembe pa se razvijejo, da bi zavarovale organizem in popravile škodo. Poleg nespecifičnih reakcij obstajajo tudi specifične. Specifični reakciji sta imunost in alergija.

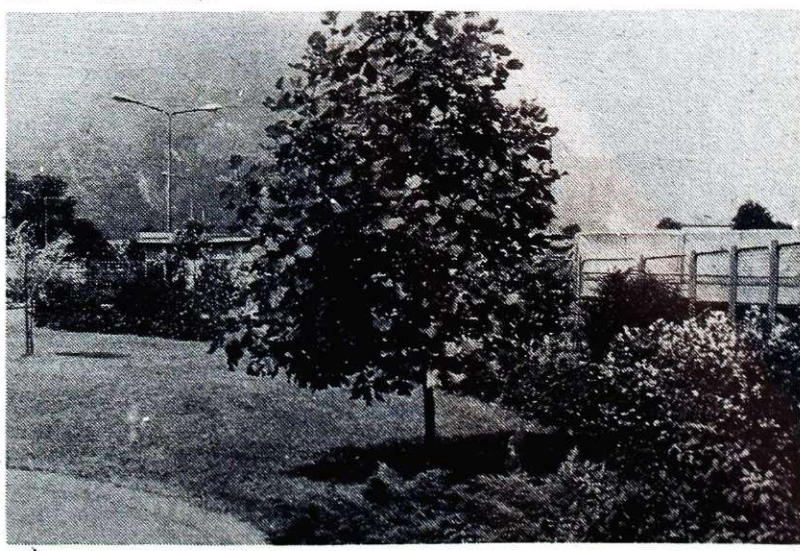
Obrambe in obnovitvene spremembe pri kužnih boleznih se kažejo v obliki vnetij.

VNETJA, ki jih povzročajo klice kužnih bolezni, se razlikujejo od vnetij, ki jih lahko povzroči vrsta drugih škodljivih dejavnikov (kemični, fizični, alergični). Klice kužnih bolezni se namreč nenehno razmnožujejo in podaljšujejo vnetje.

ZNA MENJA kužnih bolezni so lahko splošna, ta ugotavljamo pri večini kužnih bolezni, in posebna, ki so značilna za posamezne bolezni ali skupine bolezni.

Spl oš n a znamenja so: zvišana telesna temperatura, mrzlica, drget, potenje, obloge na jeziku, spremembe na ožilju, spremembe na srcu, različne spremembe v krvnicah, povečanje vranice, spremembe v seču, spremembe v presnovi.

Posebna znamenja kužnih bolezni so odvisna od sprememb, ki jih klice povzročajo v organih, npr. živčni simptomi pri vnetju možgan; trebušni simptomi pri okužbi prebavil (bruhanje, slabost, driske itd.).

Urejen vrt pred upravno zgradbo valjarn Bela, ponos vratarjev glavne vrtarnice Bela (SK)

TOZD Žebljarna

5. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

V četrtek, 30. avgusta, je bila peta seja odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Žebljarna, ki jo je sklical predsednik Vlado Stenovec. Pri pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so vsi sklepi razen prvega izvršeni. Ta sklep, ki se nanaša na korekturo norm v čistilnici in merjenje oziroma postavitev novih norm na žebljarskih strojih, ni bil izvršen zaradi dopustov. Izvršen bo do prihodnje seje.

Vodja TOZD je odboru poročal o doseganju osebnega dohodka v mesecu juliju. Stimulacija na storilnost

Železarski globus

BURMA

Italijansko podjetje Danieli iz Vidma je pred kratkim sklenilo z burmansko vlado pogodbo o dobavi naprave za proizvodnjo železove gobe tipa Kinglor-Metor za letno proizvodno zmogljivostjo 20.000 ton skupaj s 15 do 17 tonsko obločno električno pečjo. Naprava za proizvodnjo železove gobe bo pričela obratovati spomladi leta 1981 in bo tretja tega tipa (dva že obratujeta v Italiji). Predvidena je tudi možnost za kasnejšo dobavo naprave za kontinuirno vlivanje jekla.

IRAN

Iranska vlada je sklenila, da bodo izvedli rekonstrukcijo in povečali proizvodno zmogljivost železarne v Isfahanu. Ker je to železarno zgradila Sovjetska zveza, bodo tudi izvedli rekonstrukcijo s tehnično pomočjo te države. Pričeli bodo leta 1981 in v dveh letih predvidevajo, da bodo povečali proizvodno zmogljivost surovega jekla na 2,15 milij. ton. Potrebne naprave in tehnične usluge bo Iran plačal s povečanimi dobavami zemeljskega plina v Sovjetsko zvezo.

komisije, iz katerega je razvidno, da skladišče v redu posluje.

Potrdili so tudi družbeni plan za september, ki znaša 950 ton, s tem, da se zadolži vse službe, da pripravijo zadostne količine vložnega materiala — žice, da bo možno izvršiti plan.

Člani odbora so obravnavali tudi merjenje učinkov na novi pakirni liniji in sklenili, da se bo delavkam zaposlenim na tej liniji priznal delovni učinek po faktorju 1,3, dokler ne bo možno dela in opravil izmeriti. Vse strokovne službe pa se zadolži, da čimprej usposobijo napravo, da bi normalno obratovala in bo možno dela ovrednotiti.

Odbor je odobril vlogo telesno-kulturnega društva Blejska Dobrava za deset kg nesortiranih odpadnih žičnikov za njihovo dejavnost. M. O.

TOZD Vratni podboji

4. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

V ponedeljek, 10. septembra, je bila v TOZD Vratni podboji četrta seja odbora za delovna razmerja, na kateri so pregledali sklepe zadnje seje, izbrali kandidata za opravljanje delovnih nalog in opravil asistenta za delovne naprave in delovodja vzorčne delavnice.

Pri pregledu sklepov zadnje seje je odbor potrdil dopolnilo točke 1. c, in se sedaj glasi: Odpovedni rok Janezu Vidmarju, asistentu za delovne naprave, začne potekati 24. julija, ko je zaprosil za prenehanje delovnega razmerja v TOZD Vratni podboji. Ostali sklepi so bili realizirani in člani odbora niso imeli pripomb.

Za delovne naloge in opravila asistenta za delovna naprave je bilo v izbiri štirinajst kandidatov, od katerih je odbor izbral Franca Pretnarja iz TOZD Livarne, ker ima od vseh kandidatov najustreznejše pogoje oz. delovne izkušnje. Odbor za delovna razmerja je predlagal, da delavski svet na prihodnji seji obravnava razširitev delovnih nalog

asistenta delovnih naprav na področju načrtovanja in razvoja novih proizvodov v TOZD ter uveljavljanja proizvodov TOZD Vratni podboji na tržišču.

V petnajstdnevem roku se je na objavo za delovodja vzorčne delavnice prijavilo sedem kandidatov. Odbor je po razpravi sprejel sklep, da za delovodja vzorčne delavnice izbere Janeza Ropreta iz TOZD Vzdrževanja.

Ob zaključku seje je vodja TOZD poudaril, da bolezenska odsotnost v TOZD narašča. Odbor je zadolžil kadrovnika, da za sodelavce, ki so bolezensko odsotni že več mesecev, preskrbi zdravniške izvide.

HK

TOZD HLADNA VALJARNA JESENICE

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata se je sestel na 29. seji 31. avgusta.

Razpravljali so o demokratizaciji odnosov in o kolektivnem vodenju v organizaciji sindikata. Člani so bili mnenja, da je takšna oblika vodenja pozitivna, saj vodi k boljši organiziranosti in odgovornosti vsakega člana posebej in to prav na vseh področjih družbenoekonomskih odnosov.

Ena od pomembnih nalog sindikata je, da je stalno prisoten pri oblikovanju in izvajanju srednjeročnih planov. Delavci so bili vključeni v planiranje posredno tekom celega leta preko SDS s pripombami, ki so bile nato vključene v srednjeročni plan.

Sklenili so, da 8. septembra organizirajo piknik na Poljanah za vse aktivne in upokojene sodelavce in njihove sivojce.

Zaradi dolgotrajne bolezni so osim sodelavcem odobrili denarno pomoč.

Sindikalna skupina lužilnice je predlagala v izvršni odbor novega člana, ker je dosednji odšel v drugo temeljno organizacijo.

TOZD VALJARNA BLUMING ŠTEKEL

Izredna seja izvršnega odbora sindikata je bila 5. septembra. Sejo so sklicali zato, ker je bilo premalo prijav za izlet na Kozaro in ostale znamenite kraje iz NOB. Zato so se odločili da organizirajo dvodnevni izlet na Mali Lošinj (22. in 23. septembra).

Ker je 15. septembra referendum, so imenovali člane volilnega odbora.

Mladinska organizacija je nedelavna, zato so sklenili, da na

prihodnjo sejo izvršnega odbora sindikata povabijo tudi predsednika mladinske organizacije.

TOZD KOVINOSERVIS

12. septembra je imel seja izvršni odbor sindikata temeljne organizacije Kovinoservis.

Sklenili so, da zaradi zanimanja članov kolektiva organizirajo izlet na mediteranske igre v Split. Del stroškov izleta bo krila osnovna organizacija sindikata. Predvideni piknik pa bodo organizirali na eno izmed naslednjih prostih sobot.

Obravnavali so tudi možnosti koriščenja dopustov ob morju v prihodnji sezoni, in to v Medulinu, na Krku in Rabu.

Za organizirane športne igre v okviru Železarne se udeležencem odobri 50 din za malico.

Ker je odšel referent za kulturo, so imenovali novega.

TOZD TRANSPORT

Sedma seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila 7. septembra.

Pregledali so stanje blagajne in ugotovili, da je denarja premalo za izvedbo dvodnevne izleta. Nekateri skupine še tudi niso imele piknikov. Izvedejo naj jih do konca oktobra.

Zaslужnim družbenopolitičnim delavcem kolektiva bodo razdelili Titove slike.

Petim sodelavcem so odobrili denarno pomoč, o pomoči enemu pa bodo še razpravljali, saj je podpora dobil že v juliju.

V odbor za delovna razmerja pri delavskem svetu so namesto dosedanjih predlagali dva nova člana.

ctm

PREGLED SESTANKOV SDS

Minuli teden smo iz trinajstih temeljnih organizacij in dveh delovnih skupnosti prejeli 85 zapisnikov s sestankov samoupravnih delovnih skupin. Skupine so najpogostejše razpravljale o novem srednjeročnem planu TOZD in delovne organizacije železarne Jesenice, o osnutku statuta SOZD SŽ in pravilnika o izobraževanju ter pripravištvu. Posamezne skupine so obravnavale tudi samoupravni sporazum o dodatnem financiranju kulture, telesne kulture, in drugih družbeno pomembnih aktivnosti delavcev temeljnih organizacij in delovnih skupnosti železarne Jesenice, ki je bil objavljen v Železaruju, dne 6. septembra letos. Posamezne delovne skupine pa so na sestankih opozarjale tudi na problematiko ožjega delovnega okolja, ki jo povzemamo v nadaljevanju.

Iz TOZD PLAVŽ smo prejeli šest zapisnikov. SDS vodstvo TOZD opozarja, da je potrebno delovno in tehnološko disciplino še poostri. SDS aglomeracija 1 predlaga, da se uredijo že precej dotrajane kopalnice v garderobi. Skupino tudi zanima, kako je z zaposlovanjem novih delavcev. Bliža se zima, ko se bodo soočili z otežkočenimi pogoji dela, delavcev pa za normalno obratovanje že sedaj primanjkuje. Žerjavovodja portalnega žerjava vprašuje, kdaj bodo dobili rezervnega žerjavovodjo, da jim ne bo treba delati na proste dneve v slučaju dopustov in bolezni. SDS aglomeracija 2 pa ugotavlja, da je v objektih v aglomeraciji potrebno urediti pokvarjeno toplotno ogrevanje, v garderobo pa namestiti tri ventilatorje, da ne bodo tako vlažne. SDS plavž 1 vprašuje, kaj je z izgradnjo silosa za peč 1 in s popravilom strehe v rudarni ter zakaj se ne poskrbi za odpravljanje v objektu 30. SDS plavž 2 meni, da bi vsaj toplici, ki delajo v vročini in prahu, lahko dobivali mleko. Na sestanku je bilo govora tudi o disciplini. SDS plavž 4 meni, da je delovna disciplina pri posameznikih močno padla in apelira nanje, da se popravijo.

V TOZD VALJARNA DEBELE PLOČEVINE SDS proga 2400-1 ugotavlja, da so napake na progi zadnje čase v porastu. Skupina meni, da bi z večjo disciplino lahko dosegli boljše delovne uspehe. Razpravljala pa je tudi o pomoči pri delu, o jemanju zabojev od krožne peči pri potisni peči ter predlagala, da bi se za prevoz vložka moral namestiti delavec, ki mu je delo poznano, torej delavec s proge, da bi delo čim bolj potekalo. SDS proga 2400-2 vprašuje, kdaj bo urejena signalizacija pri plinski napeljavi. Ogrevalec pa zanima, če je potrebno, da prihajata ob nedeljah dežurat dva delavca. Po njihovem mnenju eden povsem zadostuje. Tudi ta skupina se strinja s predlogom, da naj bi bil referent prevzema vložka eden izmed delavcev s proge, ne pa neposredno s priprave dela. Na sestanku SDS adjustaža-1 se je govorilo o izpolnjevanju mesečnih planov, ki jih po lastni krivdi ne dosegajo in zaradi česar so pri krašini tudi pri osebnem dohodku. Razpravljali so tudi o razlikah med osebnimi dohodki na progi in v adjustaži. Skupina prosi za pojasnilo, zakaj se na progi zasluži s šestko grupo več kot s sedmo v adjustaži.

SDS valjarne žice 2 v TOZD VALJARNA ŽICE ugotavlja, da je z avgustovsko proizvodnjo na svoji dnini lahko zadovoljna in da je zadovoljiv tudi izplen. Težave imajo le z debelino 53. Proizvodne rezultate pa bi lahko še izboljšali, predvsem s pravilnim programom zakladanja in ogrevanja peči. Skupina vprašuje, kdaj bo urejen režim ogrevanja kontinuirnih gredic in v pisni obliki dostavljen ogrevalec. Valjanci imajo precej pripomb na urejevanje armatur. Vprašujejo pa tudi, zakaj se nove obračune odvodke za progo debeline 320, glede na dobro delo, dokončno ne postavijo. Skupina je predlagala, da naj bi dva sodelavca nagradili za pospeševanje proizvodnje ter vestno delo s p 750 din. SDS adjustaža valjarne žice se je seznanila s proizvodnimi rezultati v juliju, ko je bila proizvodnja v TOZD močno pod planom. Za julij je bilo značilno močno pomanjkanje delavcev oziroma redna prekomerna odsotnost in neizpolnjen normativ. Upajo, da se bo s prihodom novih delavcev proizvodnja normalizirala.

Iz TOZD Žičarna smo prejeli 16 zapisnikov. Skupine ugotavljajo, da so v mesecu avgustu v Žičarni prejeli le dve upra-

vični reklamaciji, kar je zelo ugoden rezultat. SDS vodstvo TOZD ima pomisleke glede zadovoljive preskrbe s TVŽ iz valjarne žice Bela in železarne Zenica. SDS je zato predlagala odboru za gospodarstvo in delavskemu svetu TOZD, da odobri vodju temeljne organizacije potovanje v Zenico v zvezi s problemi nabave. Na sestanku SDS žičarna I-2, so delavci, ki pogosto vlečejo patentirano žico vpraševali, kdaj se bo že končno rešilo vprašanje velike količine samca na žici. Ta se v zadnjem času vse pogostejše pojavlja. Meni tudi, da je valjarno žice potrebno opozoriti, da poskusne vzorce VAC žice v bodoče režejo na začetku ali pri koncu kolobarja. Večkrat se namreč zgodi, da je kakšen kolobar tako razrezan, da je samo še za v odpadno železo. SDS žičarna II-1 je, podobno kot druge skupine, obravnavala proizvodne rezultate v avgustu ter septembrski plan. Po njenem mnenju je, poleg težav v zvezi z vložkom za neizpolnjevanje plana v avgustu, vzroke potrebno iskati tudi v visoki bolezenski odsotnosti. Stanje je kljub temu, da so pred letom dni obravnavali zaključke in predloge skupne komisije v zvezi z bolniško odsotnostjo, ni izboljšalo. Potrebni bi torej bili drugačni premiki pri plačevanju bolezni. Če bi se odpravila ta dva (vložek, odsotnost) problema, menijo, da bi v septembru plan dosegli. Skupina predlaga, da se do začetka hladnih dni zamenjajo razbite šipe ter montira zavesa pri ESAB linijah ter uredi ogrevanje. Na sestanku SDS žičarna II-2 so adjusterke predlagale povečanje nagrad za iztovarjanje embalaže. Sicer pa skupina ponovno opozarja na potrebo po popravilu odtočnih žlebov za deževnico v Žičarni II. Na sestanku SDS žičarna II-3 je bilo v zvezi s kvalitativno problematiko dosti govora tudi o novi napravi — liniji HVŽ. Res je, da se napake odstranjujejo iz dneva v dan. Vseeno pa bi bilo potrebno kontrolirati tudi navitja na kolutih, ki so včasih zelo slaba, da ne bi prihajalo do nepotrebnih reklamacij. Delavke na VAC vprašujejo, zakaj se na delovno mesto adjuster in pomočnik adjusterja VAC žice sprejemajo nove delavke. Menijo namreč, da bo še njih preveč, v kolikor bodo Nichof stroji priključeni Herbornom. SDS patentirnica 2 vprašuje, če se ne bi moglo v čimkrajšem času urediti vprašanje hladilne naprave za pletilnico. To je nujno, kajti stara je že precej dotrajana. SDS patentirnica 3 opozarja, da je potrebno popraviti koše. Med njimi je namreč že precej pokvarjenih. SDS pocinkovalnica 1 ugotavlja, da v avgustu niso pocinkali planirane količine žice, kajti pocinkovalnica je zaradi pleskarskih del v avgustu stala. Skupina nadalje ugotavlja, da je zadnje čase vedno več pretrgov žice dimenzije O 1,4. Žica je navita v prevleke in pretežke kolobarje in na koše. Tako tanka žica, ogreta na 840 stopinj celzija, ni sposobna vleči velike teže. Rada se veže in hitro se utrga. Predlagajo, da bi bili v bodoče kolobarji ustreznejše velikosti, kajti sedaj imajo preveč dela, manjka pa pravega učinka. SDS votličarna, meni da pri tako neredni dobavi in visoki bolezenski odsotnosti o boljših proizvodnih rezultatih v avgustu ni mogoče govoriti. Menijo tudi, da sta samo dve upravičeni reklamaciji spodbuda za nadaljnje delo, da pa vseeno ne morejo biti zadovoljni z interno kvaliteto problematiko. Z vestnejšim delom bi morali odpraviti problem zamešnjave kvalitete ter žice izven tolerance.

Zbor delavcev TOZD VRATNI PODBOJI je potrdil akcijski program, ki ga je sprejel ob obravnavanju polletnega poročila. Poudarjeno je bilo, da je za uspešnejše delo te temeljne organizacije potrebno zagotoviti zadostno količino ustreznih naročil.

V TOZD JEKLOVLEK SDS brusilnica 1 opozarja na slabo stanje strojnih naprav in na brusilne kolute, da niso ustrezne kvalitete. SDS hladna predelava 1 je v zvezi z delovno disciplino ter z uporabo in nošenjem zaščitnih sredstev sklenila, da se mora prenehati s predčasnim zapuščanjem delovnega mesta ter da je zaščitna sredstva potrebno dosledneje uporabljati.

V TOZD STROJNE DELAVNICE je SDS strugarna 1 razpravljala o prekomerni porabi zaščitnih sredstev v delovni organizaciji in v TOZD ter o ukrepih za izboljšanje kvalitete osebnih zaščitnih sredstev. Skupina je bila obveščena, da je odbor za gospodarstvo v TOZD zadolžen, da poskuša urediti vprašanje šivanja delovnih oblek. Obveščena je bila tudi, da je montažna skupina dobila naročilo za popravilo nihajnih vrat med ključavničarsko delavnico ter strugarno. SDS strugarna postavlja vprašanje glede urejenosti prevoza delavcev iz Javoriškega rovtva v Železarno. SDS kovačnice-kalilnice je zahte-

vala v treh izvodih vso dokumentacijo o meritvah ekoloških pogojev. SDS ključavničarji 1 in 2 v TOZD REMONTNE DELAVNICE je na sestanku izrazila mišljenje, da je njihovo delo premalo cenjeno, njihov osebni dohodek pa veliko prenizek. Vprašuje tudi, zakaj se ne uredijo dohodkovni odnosi med trgovino in železarno. SDS žerjavni 1 in 2, ki je na sestanku obravnavala tako srednjeročni plan kot tudi statut SOZD-a SŽ ter oba v uvodu omenjena pravilnika, se pritožuje, da se nekatere stvari (omenja statut SOZD) večno ponavljajo in da je toliko gradiva naenkrat preveč za sestanek. Ugotavljajo, da imajo sami dovolj konkretnih težav glede dela in osebnih dohodkov, da pa jim posvečajo odločno premalo pozornosti. Po drugi strani pa tudi vidijo, da se njihove pripombe, če jih imajo premalo upoštevajo. Po njihovem mnenju je to razvidno iz preteklih zapisnikov. Na zboru delavcev delovnih skupin v Gradbenoremontnih delavnicah (vodstvo GRD, tesarji, mizarji-pleskarji-steklarji, kleparji, zidarji, plastika, gradbenoremontna delavnica Javornik) so delavci navedenih delovnih skupin izrazili vsesplošno kritiko in negodovanje zaradi načina ugotavljanja vodstva Ž.J. (kadrovskega sektor) o potrebnosti GRD za železarno. Delavci so jasno pokazali, da je obravnavanje plana 1981—1985 nesmiselno, če jim ni dovolj znano, ali bodo sploh potrebni ali ne (po mnenju vodstva). Sami v to ne dvomijo, saj to vidijo iz zasedenosti delavnic ter žele, da enkrat že neko ugotovi, ali so potrebni ali ne in jim to jasno pove. Skupine opozarjajo, da stalno ugotavljanje glede potrebnosti, ni motiv za boljše delo. SDS RTA-3 opozarja, da gospodari obratov, kjer uporabljajo pištole za rezanje s praškom, premalo skrbijo za rezervo (te sploh ni) in pri okvarah le-teh preveč zahtevajo od njihove delavnice.

V TOZD VZDRŽEVANJE je SDS vzdrževanje plavž 2 soglasno ugotovila, da se je delovna disciplina popravila. Električarji pa so na tem sestanku zahtevali, da se uredita varnostna podesta pred razdelilno omaro v rudarni in ob drsnem vodu žerjava magnet v špeni. SDS vzdrževanje Jesenice 1 in 2 menita, da se je zmanjšala tako količina kot kvaliteta hrane glede na vrednost enega bona za malico. SDS vzdrževanje Javornik pa sprašuje, zakaj ni odgovorov na vprašanje in zahteve, ki so bile postavljene na prejšnjih sestankih. Govora je bilo tudi o delovni disciplini. Dobro delovno disciplino kvarijo samo nekateri posamezniki proti katerim bo treba disciplinsko ukrepati, v kolikor se ne bi popravili.

SDS nabava 3 (Skladišče Bela) v DELOVNI SKUPNOSTI ZA KOMERCIJALNE IN FINANČNE ZADEVE je zaradi težje nezdge, ki se jim je nedavno pripetila pri raztovarjanju rezervnih delov, razpravljala o vprašanju varnosti pri delu. Skupina ugotavlja, da se je pritok težkih rezervnih delov močno povečal, da pa so, kar se tiče raztovarjanja, odvisni od žerjava iz hladne valjarne, ki je prvenstveno namenjen za proizvodnjo. Skladišče ima le enega enotonskega ročnega vilčarja, ki ni primeren za razkladanje težjih delov. Prav tako nevarno in težavno pa je tudi samo spravlanje rezervnih delov v police, ki so visoke do štiri metre. Dele običajno nalože na paleto, ki jo skupaj s skladiščnikom dvignejo v višino. Nato jo prestavljajo v police oziroma iz police. Skupina meni, da imajo premalo pripomočkov za transportiranje materiala, saj ima skladišče na zalogi kar 24.000 različnih materialov R3. Misli pa tudi, da imajo, glede na naraslo število zelo zahtevnih rezervnih delov, premajhen normativ zaposlenih. Srečujejo se tudi z velikim pomanjkanjem prostora. Police so preobremenjene, preglednost je majhna, povečane so možnosti poškodb. Skupina hkrati opozarja, da je skladiščno osebo glede na delovne pogoje in odgovornost preizkusno nagrajeno.

V DELOVNI SKUPNOSTI ZA EKONOMIKO, TKR IN NOVOGRADNJE SDS oddelka za študij dela in časa ter nagajevanje meni, da je ugotovitev da so osebni dohodki porastli za 10 odstotkov zelo splošna. Tistim, ki so zaposleni samo na dopoldanski izmeni, so osebni dohodki porasli samo za 10 % in krepko zaostajajo za rastjo življenjskih stroškov. Ob tem pa so naloge, ki jih opravljajo strokovne službe, vedno bolj zahtevne. Nakup večje količine živil v kantini ŽIC je potrebno urediti tako, da bo izven časa malice. V zvezi z akcijskim programom je bila na sestanku SDS raziskovalnega oddelka s strani vodje izpostavljena zlasti zahteva po izboljšanju delovne discipline, storilnosti, varčevanja z materiali ter kvalitete dela.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota.

PRESEDSTVO OK SZDL O EKONOMSKIH STANARINAH IN GRADNJI CEST

(Nadaljevanje s 1. strani)

vazjskem gospodarstvu, tako na področju novogradnje, kakor tudi gospodarjenja s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini, je uvedba ekonomske stanarine.

Ekonomska stanarina se opredeljuje kot družbeno priznana cena za uporabo stanovanja, ki jo določijo delovni ljudje in občani v organizacijah združenega dela in drugih organizacijah in skupnostih ter stanovalci v družbenih stanovanjih s samoupravnim sporazumom. Pri tem je potrebno izhajati iz dejanskih potreb celotnega stanovanjskega sklada, oziroma posamezne stanovanjske hiše v družbeni lastnini s tem, da so upoštevani z zakonskimi predpisi in občinskimi odloki določene obveznosti, tehnični normativi in standardi.

Tako opredeljena stanarina namreč zagotavlja in vzdrževanje stanovanjskih hiš in stanovanj in na ta način ohranja njihovo stalno realno vrednost. Ekonomska stanarina bo zagotavljala tudi večjo materialno podlago za učinkovitejše samoupravljanje in odločanje stanovalcev pri gospodarjenju s stanovanjskimi hišami, s tem pa zagotavlja tudi gospodarnje vzdrževanje stanovanj.

Osnova za izračun ekonomske stanarine, je rečeno v gradivu, je revalorizirana vrednost stanovanj v občini Jesenice na dan 31. decembra 1978. Ta znaša 1.268.739.140,00 din za 4673 stanovanj v družbeni lastnini, katerih povprečna točkovna vrednost znaša 117,21 točke, povprečna površina pa 49,22 kvadratnih metrov.

Prehod na ekonomske stanarine v občini Jesenice bo izveden postopoma do leta 1985. V letih prehoda na ekonomske stanarine od leta 1979 dalje, je predlagano, da se bo dogovorjeni višini stanarine ob vsakokratni valorizaciji stanovanjskih hiš in stanovanj prilačunalo tudi potrebno povečanje stanarine zaradi nove vrednosti stanovanja ter povečanja stanarine zaradi povijanja cen vzdrževalnih del in upravljanja, s čimer naj bi se preprečilo ponovno zaostajanje stanarine za realnimi potrebami. V dosedanjih razpravah se je izoblikovalo mnenje, da se uveljavi sistem enakomernega povečanja stanarin letno, kar pomeni, da bo v obdobju prehoda na ekonomske stanarine stanarina za posamezno stanovanje odvisna predvsem od njegove vrednosti, to je od velikosti in kvalitete stanovanja (števila točk) in bodo praviloma vsi stanovalci za enaka stanovanja plačevali enako stanarino, razen tistih, katerim bo priznana pravica do subvencije in bodo plačevali nižnjo stanarino. Z namenom, da življenjski standard občanov z nizkimi družinskimi dohodki ne bi bil preveč prizadet, bodo delovni ljudje in občani v samoupravnem sporazumu opredelili kriterije za delno nadomeščanje stanarine iz sredstev družbene pomoči v stanovanjskem gospodarstvu. V gradivu so predložene tudi konkretne oblike družbene pomoči v obliki delnega nadomeščanja stanarin.

V gradivu k samoupravnemu sporazumu je predstavljen sklad stanovanjskih hiš in stanovanj, s katerimi upravlja samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice, opredeljena so izhodišča za izračun ekonomske stanarine v občini in predložen izračun ekonomske stanarine.

V zadnjem obdobju so predvsem v ZDA zelo intenzivno iskali možnosti za nadomestitev vedno manjših rezerv in velikega uvoza nafte z drugačno vrsto energije. Največ pozornosti so namenili dvema vrstama energije, za kateri so menili, da je ena najcenejša in druga zelo razširjena in sicer: jedrska energija in premog. Strokovnjaki so bili mnenja, da bi s tema dvema lahko dosegli v ZDA energetsko neodvisnost ob koncu prihod-

S samoupravnim sporazumom, ki je kot predlog prav tako predložen v razpravo, udeleženci določajo temeljne skupne cilje, usmeritve in naloge v zvezi z oblikovanjem ekonomskih stanarin in prehod na ekonomske stanarine, določajo kriterije in merila za izračun, notranjo delitev in porabo stanarine ter ukrepe za zavarovanje življenjskega standarda stanovalcev z nizkimi osebnimi dohodki.

Samoupravni sporazum o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine sklenejo stanovalci v zborih stanovanjskih hiš, delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti in delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih.

V nadaljevanju seje bodo razpravljali o predlogu analize razvojnih možnosti in smernic za pripravo srednjeročnega plana razvoja magistrálnih in regionalnih cest za obdobje 1981–1985 ter o predlogu elementov za sestavo samoupravnega sporazuma o temeljnih srednjeročnega plana magistrálnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje od leta 1981 do 1985. Gradivo je bilo objavljeno v delegatskem Poročevalcu. Analiza zajema obdobje od 1976 do 1978 in oceno uresničevanja plana v letih 1979 in 1980.

V analizi je navedeno, da izvirni dohodki v tekočem planskem obdobju presegajo s planom predvidene vrednosti, ne dosegajo pa dvigovanja cen za vzdrževanje, rekonstrukcije in gradnjo cest, kar se odraža v delni izpolnitvi plana obsega del na cestah. Vsota najetih kreditov bo znatno presegala planirano vrednost, pri čemer analiza ugotavlja, da pogoji pridobljenih kreditov ne ustrezajo pogojeni investiciji v infrastrukturalne objekte. Tako so roki odplačil kreditov prekratki, obresti pa previsoke. Posojila IBRD pa dodatno obremenjujejo vedno večje tečajne razlike.

Analiza v nadaljevanju poudarja podražitev predvsem deficitarnih materialov za gradnjo in vzdrževanje cest ter potrebne opreme, ki jo je potrebno uvažati s konvertibilnega področja.

Ugotavljajo tudi, da v SR Sloveniji še nimamo ustreznega sistema zakona o oblikovanju samoupravne interesne skupnosti za ceste, zaradi tega na tem področju tudi zaostajamo pri samoupravnem planiranju, združevanju sredstev in dela ter usklajevanju prometne politike in skladnejšega razvoja cestne mreže Slovenije.

Ker plan razvoja cestnega omrežja ni usklajen s planom razvoja drugih dejavnosti na istem prostoru, se skoraj praviloma poleg gradnje ceste merajo financirati še drugi objekti (regulacija rek, komunalni vodi, zazidalni načrti, itd.), razen tega pa tudi varnost prometa zahteva večjo opremo cest, zaščita okolja pa gradnjo dodatnih objektov. Velike zakasnitve pri začetku gradnje cest povzročajo tudi upravni postopki, ki se vodijo v rednih rokih, čeprav sta vzdrževanje in gradnja cest dejavnost posebnega družbenega pomena.

Analiza potem obravnava dolgotrajne bančne postopke, ki ravno tako vplivajo na zakasnitve pri začetku del, zaradi kratko postavljanih rokov se zamujajo tudi pri izdelavi investicijsko tehnične dokumentacije. Težave pri izvajanju planskih del povzročajo tudi omejitve pri izvaja-

nju del v turistični sezoni in različne prekinitev del zaradi sanacije škode na cestah, ki jih povzročajo neurja in slabe vremenske razmere. K vsemu temu se pridružuje še pomanjkanje osnovnih gradbenih materialov in pomanjkanje transportnih sredstev in gradbene mehanizacije, ki ju v veliki meri uvažamo.

Drugi del analize obravnava projekcijo nadaljevanja dosedanjih razvojnih ciljev z analizo problemov, ki jih pričakujemo v naslednjem planskem obdobju. Plansko obdobje 1981–1985 zahteva realizacijo predvsem naslednjih ciljev:

– obdržati vzdrževanje magistrálnih in regionalnih cest na dosedanjem nivoju,

– dokončati modernizacijo, rekonstrukcijo in izgradnjo cest planiranih v obdobju 1976–1980,

– zaključiti modernizacijo oziroma rekonstrukcijo daljših odsekov regionalnih cest, katerih modernizacija oz. rekonstrukcija je bila pričeta v predhodnih planskih obdobjih,

– nadalje pospeševati modernizacijo cest na manj razvitih in obmejnih področjih v skladu s smernicami SR Slovenije,

– za modernizacijo oz. rekonstrukcijo pomembnejših odsekov regionalnih cest zagotoviti tudi dodatno združevanje sredstev,

– realizirati sklenjeni dogovor republik in pokrajin o izgradnji magistrálnih cest Jugoslavije do leta 1980,

– upoštevati potrebe mednarodnih cestnih povezav in meddržavnih sporazumov,

– upoštevati potrebe izgradnje obvoznice v večjih središčih v skladu s sklenjenimi dogovori,

– urediti in rekonstruirati prometne površine na mednarodnih in meddržavnih mejnih prehodih.

Za realizacijo postavljenih ciljev bi bilo potrebno: vzdrževati 140–351,8 km avtocest, 67–335 km hitrih cest, 1.065,75 km magistrálnih cest, 3.730,95 km regionalnih cest; modernizirati 212–412 km cest; rekonstruirati 120 km cest; ojačati 298 kilometrov cest; na novo zgraditi 97,3–174,4 km avtocest in hitrih cest, 4–12 km magistrálnih in regionalnih cest in zgraditi 40 objektov.

Pri doseganju teh ciljev bo seveda potrebno prvenstveno razreševati vse tiste probleme, ki so navedeni v uvodu in ki so ovirali uresničevanje planskih nalog v sedanjem srednjeročnem obdobju.

V nadaljevanju analiza obravnava redno vzdrževanje cest, izgradnjo in vzdrževanje objektov in novogradnje. Novogradnje izhajajo iz že doslej sklenjenih meddržavnih pogodb, to je avtocesta Razdrto – Divača – Sežana in Razdrto – Nova Gorica in izgradnja predora Karavanke. Po že sprejetem dogovoru republik in pokrajin je bila sprejeta kot prva prioriteta izgradnja avtoceste Bratstvo in enotnost. Sklenjeni so tudi dogovori o desetletni izgradnji cest na področju mest: Ljubljana, Maribor, Celje, obalne občine, Nova Gorica in Kranj. Seveda pa moramo k temu pristeti še pomembne odseke novogradenj iz sedanjega srednjeročnega plana.

Na osnovi vsega tega bi bilo potrebno v SR Sloveniji v naslednjem srednjeročnem obdobju zgraditi: 172 km avtocest, 130 km dodatnih dveh pasov avtocest, 148 km dvopasovnih avtocest kot prvo etapo avtocest in 133 km dvopasovnih hitrih cest za obvoze naselij in odpravo ozkih grl oz. zagotoviti večje prometne varnosti na cestah.

Predlog elementov za sestavo samoupravnega sporazuma o temeljih

INFORMATIVNI

NOVA TOVARNA PNEVMATIČNIH STROJEV

Na začetku tega srednjeročnega obdobja so si delavci železarne Ravne zadali nalogo, da posodobijo proizvodnjo pnevmatičnih strojev.

Proizvodnja pnevmatičnih strojev je vezana na domača jekla, nudi možnost ne pretežke zaposlitve za ženske in invalide ter predstavlja finalizacijo z velikim znanjem in zahtevno tehnologijo.

Povezali so se s švedsko firmo Atlas Copco, ki naj bi bila sovlagatelj in nosilec nove tehnologije in z Universalom iz Beograda, temeljno organizacijo Interpoco, ki bi bila sovlagatelj in nosilec trženja, prodaje in servisiranja.

V skladu s predpisi naj bi bila med gradnjo ustanovljena nova delovna organizacija v izgradnji, ki bi ob začetku obratovanja prešla v novo temeljno organizacijo Železarne.

Proizvodni program nove temeljne organizacije bo obsegal:

A – izdelke po dokumentaciji Atlas Copco:

– vrtna kladiva,
– podporne noge,
– razbijalna kladiva,
– stroj – goseničar za globoko vrtanje,

B – izdelke iz sedanjega programa železarne Ravne:

– razbijalno kladivo flottomann,
– vrtno kladivo (RK 21 ali 24),
– kladiva za globinsko vrtanje,
– kladiva za sekanje,
– brusilne stroje,
– armature,
– stroje za globoko vrtanje,
– razna orodja in nadomestne dele.

Program je po vrstah in tipih izbran tako, da se izpopolnjuje. Izpuščena pa je proizvodnja vrtnega orodja, ki bo prenesena v orodjarno.

Prodaja bo pri polni proizvodnji dosegla 13.450 kosov letno oziroma 530 ton izdelkov v vrednosti 204,7 milij. din, od tega 43 milij. din za izvoz.

Nova tovarna bo postavljena na zahodni strani Železarne za upravno zgradbo. Proizvodne hale in stranski prostori bodo skupaj obsegali 5400 kv.m. Ob ustrezni racionalizaciji dela je možno povečati proizvodnjo,

srednjeročnega plana magistrálnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje od leta 1981–1985 zajema bolj koncizno opredeljene iste elemente kot analiza. Pri tem velja še enkrat poudariti, da je na našem območju v prihodnjem srednjeročnem programu predvidena gradnja le šestkilometrskega predora skozi Karavanke brez novogradnje avtoceste pod Mežakljo, ki naj bi Jesenice rešila izredno ozkega grla, ki pa bo z dograditvijo predora še mnogo večji, kajti pri tem ne bi smeli pozabiti, da bo z dograditvijo

možna pa je tudi nadaljnja izgradnja. Ob glavnih halah je predviden prizidek za pisarne, laboratorije in oblačilnice.

Izbrana je sodobna oprema, ki omogoča veliko produktivnost in zahtevano natančnost. Temu je prirejena tudi kontrola, kjer bodo dane možnosti za tehnične in meritve značilnih kazalcev pnevmatičnih strojev. Pri obratovalnih strojih so v veliki meri izbrani tudi numerični stroji. Del strojev pa bo prenesen iz sedanjega obrata.

V novi tovarni bo zaposlenih 234 delavcev v dveh izmenah (sedaj 163) pri čemer bo morala biti izpopolnjena tudi kvalifikacijska sestava.

Investicijska vrednost naložb znaša 247.251.000 din. Izgradnja bo končana v prvi polovici leta 1981. polna proizvodnja pa bo dosežena leta 1982.

Investicija se povrne v 8,7 letih stopnja donosa je 18 %, akumulativnost pa bo za 2,5 krat večja kot doslej pri večji ekonomičnosti in višjih osebnih dohodkih.

Viri financiranja: lastna sredstva 49 %, bančni krediti 30 %, blagovni krediti 21 %. Pri lastnih sredstvih je železarna Ravne udeležena z 22 % v obliki gotovine, opreme in obratnih sredstev, Atlas Copco 14 % z gotovino in ovrednotenim znanjem, Universal 13 % z gotovino. Gotovinska sredstva železarne Ravne bodo združevali vse temeljne organizacije železarne.

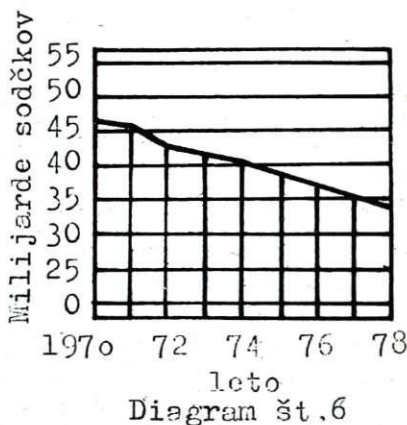
To je prvi primer tujega sovlaganja po novih predpisih, saj sta leta 1978 izšla dva nova zakona, ki urejata področje sovlaganja tujih oseb pri nas ter kooperacijo oziroma poslovno tehnično sodelovanje iz pravico do pridobitve tehnologije. Ker še ni praktičnih primerov uporabe zakonov, so tolmačenja še nepopolna in nejasna in zato se bila pogajanja s tujo firmo še bolj otežena. Vendar so pogodbe iz sporazum podpisani, veljati pa bodo začeli, ko bodo izdana ustrezna soglasja. Pri tem pa je treba prebrskati dolg spisek ovir oziroma instanc. Upajo, da bodo soglasja pridobljena in financiranje urejeno do konca leta.

predora precej prometa iz prehoda Sentilj preusmerjenega na predor Karavanke oziroma skozi Jesenice

Javna razprava o obeh dokumentih mora biti zaključena do 30. septembra. Najbrž bi bilo prav, da bi v teh dokumentih pred sejo predsedstva občinske konference spregovorili tudi krajevne skupnosti in delavci v združenem delu, predvsem pa v gradnji predora Karavanke in v tem, kaj čaka Jesenice, ko bo predor gotov, saj že sedaj mesto predstavlja ozko grlo.

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI

NAFTNA KRIZA VEDNO BOLJ V OSPREDJU

SINTETIČNA GORIVA – NADOMESTILO ZA NAFTO?

V zadnjem obdobju so predvsem v ZDA zelo intenzivno iskali možnosti za nadomestitev vedno manjših rezerv in velikega uvoza nafte z drugačno vrsto energije. Največ pozornosti so namenili dvema vrstama energije, za kateri so menili, da je ena najcenejša in druga zelo razširjena in sicer: jedrska energija in premog. Strokovnjaki so bili mnenja, da bi s tema dvema lahko dosegli v ZDA energetsko neodvisnost ob koncu prihod-

Vendar so bili zelo razočarani. Po letu 1970 so konstrukcijske kasnitve jedrskih elektrarn povzročile takšno povečanje stroškov, da je vsa ekonomika pri proizvodnji električne energije, v primerjavi z drugimi gorivi, splahnela. Naročila za jedrske elektrarne so se hitro zmanjševala – leta 1975 jih je bilo 41 in lani nobenega več. Po letu 1975 je bilo več kot 20 naročil storniranih. K temu je treba dodati še nedavno okvaro jedrske elektrarne na Otoku treh milj, ki je dala temu poslu takšen udarec, od katerega si verjetno ne bo nikoli opomogel.

Čeprav bi vse jedrske elektrarne, katerih izgradnja je predvidena do leta 1985, tudi pričele obratovati, bodo vse imele skupno moč okoli 100.000 MW. To pa je samo polovica moči, ki jo komisija za atomsko energijo predvideva za sredino prihodnjega desetletja. Zato bo jedrska energija v tem obdobju udeležena pri skupni energetski preskrbi ZDA samo s 7,2 % namesto s predvidenimi 12,7 %.

Tudi s premogom so bile podobne težave. Čeprav imajo ZDA 20 % vseh svetovnih zalog premoga, kar pri sedanjih porabi zadostuje za 600 let, premogovniki niso znali izkoristiti imenitne priliko, ko je pričela cena nafte po letu 1973 nezadržno naraščati. Glavni vzroki so bili povezani z onesnaževanjem okolja, ki ga povzroča direktno kurjenje premoga. Letos pričakujejo, da bodo premogovniki v ZDA nakopali 725 milij. ton premoga. To je sicer za 22,5 % več kot leta 1973, toda daleč od cilja, ki je bi postavljen ob pričetku naftne krize. Le-ta je bil, doseči leta 1985 proizvodnjo 1,5 milijarde ton, kar seveda v sedanji proizvodni situaciji ne bo mogoče.

V svojem govoru o energetski situaciji v ZDA, ki ga je imel predsednik Carter 15. julija letos, je med drugim predlagal ustanovitev posebne državne energetske družbe. Ta bi vodila investicije v višini 88 milijard dolarjev, s katerimi bi leta 1990 dosegli proizvodnjo sintetičnih goriv, predvsem iz oljnih škrljavcev in

nafte. Družba bi financirala posamezne projekte s posojili ali jamstvi, oziroma bi neposredno investirala določeno število naprav. Njena naloga bi bila tudi jamstvo cen.

Takšen program bi naj spodbudil ameriško inventivnost podobno kot projekt v vrednosti 35 milijard dolarjev, ki je omogočil človeku pristanek na Mesecu. Vendar so nekateri predstavniki industrije, ki je velik porabnik energije, mnenja, da b morali pričeti program izvajati že pred leti, če je to edina rešitev.

Res je, da je veliko družb, ki se ukvarjajo z energijo, pričeli s tem že pred leti. Znano je, da je nacistična Nemčija že v časi druge svetovne vojne proizvajala po Lurgi postopku znatne količine bencina iz premoga. Že v zgodnjih sedemdesetih letih je skoraj vsaka večja naftna ali plinska družba raziskovala možnost ekonomsko upravičene predelave premoga in oljnih škrljavcev v nafto in plin. Že nekaj mesecev po pričetku naftne krize je bilo najavljeno večje število poskusnih in celo komercialnih projektov za proizvodnjo sintetičnih goriv.

Med komercialno najbolj obetajočimi projekti so bili štirje za proizvodnjo nafte iz oljnih škrljavcev. Vsak izmed njih je naj omogočil dnevno proizvodnjo 45.000 sodčkov nafte. Ko sta leta 1974 dve naftni družbi investirali 210 milij. dolarjev, je pričela dobivati osnovo nova industrija za proizvodnjo energije.

Istočasno so pričele tudi družbe, ki se niso ukvarjale s proizvodnjo in prodajo zemeljskega plina, pripravljati svoje projekte za proizvodnjo sintetičnega goriva. Na ta način so želeli proizvajati del potrebnega plina.

Predvideno je bilo, da bi naj vse te naprave z novimi postopki pričele obratovati leta 1980 ali celo prej. Če bi se to zgodilo, potem bi imele ZDA industrijsko proizvodnjo sintetičnih goriv, ki bi bila sposobna dnevno proizvajati količino enako vredno 365.000 sodčkom nafte. To pa bi ustrezalo polovici naftnega primanjkljaja, ki so ga imele ZDA v prvi polovici letošnje

DELAŠKI SVET SOZD SŽ O POSLOVANJU V PRVEM POLLETJU

(Nadaljevanje s 1. strani)

Drugo področje, kjer so letošnja gospodarska gibanja zaskrbljujoča, so cene. Cene industrijskih izdelkov so bile, na primer, junija letos za 15,4 % večje kot lani v enakem mesecu. Še hitreje pa rastejo življenjski stroški. V juniju so bili namreč kar za 26 % višji kot lani v istem času, glede na december lanskega leta pa so porasli skoraj za 15 %. Porast življenjskih stroškov pa ni bistveno prizadel življenjskega standarda delavcev, saj so osebni dohodki rasli v približno enaki meri; v Sloveniji so bili letos v prvem polletju leta za 24,3 % večji kot lani v enakem času. Ugodna konjunktura, še posebno če jo spremlja visoka inflacija, se v gospodarstvu praviloma povoljno odraža v doseženem dohodku, kakor tudi v strukturi njegove delitve. To opazamo tudi letos in tako je slovensko gospodarstvo v letošnjem prvem polletju doseglo kar za 32 %

več dohodka kot lani v enakem času. Spremenila pa se je tudi struktura njegove delitve, in sicer so predvsem obveznosti za skupno in splošno porabo naraščale nekoliko počasneje kot sam dohodek, akumulacija pa se je nasprotno v strukturi delitve relativno povečala.

To je bilo nekaj splošnih podatkov, ki veljajo za jugoslovansko oziroma slovensko gospodarstvo. Ob njihovem upoštevanju bomo sedaj poskušali oceniti poslovanje Slovenskih železarn v prvih šestih mesecih letošnjega leta.

PROIZVODNJA IN PRODAJA

Poglejmo najprej rezultate, ki smo jih kot SOZD dosegli letos v proizvodnji surovega železa, surovega jekla ter v blagovni proizvodnji v primerjavi z lanskim enakim obdobjem, oziroma z letošnjim linearnim načrtom (v tonah):

	1978	1979 (načrt)	1979 (real.)	Indeksi 79/78	79/79 načrt
— surovo železo	96.928	102.500	91.514	94	89
— surovo jeklo	401.309	407.500	380.781	95	93
— blagovna proizvodnja	394.607	411.700	398.694	101	97

Gornji podatki ne vzbujajo ravno zadovoljstva. V proizvodnji surovega železa opazamo nazadovanje glede na lansko leto v železarni Jesenice, kakor tudi v železarni Štore, še večji pa je njun zaostanek za letnim načrtom. Podobno je tudi v proizvodnji surovega jekla, kjer je le železarna Ravne svoj polletni načrt dosegla, oziroma ga je za malenkost (2 %) preseгла. Ostali dve železarni v tej proizvodnji opazno zaostajata za lanskim letom, pri čemer je v železarni Štore za ta neuspeh kriva ukinitve zastarele SM peči, medtem ko nova elektropeč še ni dograjena.

V blagovni proizvodnji so dosežki nekoliko boljši, čeprav skupne ravni proizvodnje nismo veliko dvignili iznad lanskega leta, pa tudi za načrti opazno zaostajamo. Med železarnami beleži najnižji indeks rasti blagovne proizvodnje železarna Štore, saj je njena letošnja proizvodnja kar za 4 % nižja kot je bila lani medtem, ko zaostaja za linearnim letnim načrtom za 5 %. Precej več kot lani pa je proizvedla železarna Ravne (indeks 107) in tudi linearni letni načrt je bil v tej delovni organizaciji malenkostno presežen. Železarna Jesenice pa je proizvodnjo v glavnem ohranila na lanskolletni ravni, za svojim načrtom pa je s tem opazno zaostala.

Pri predelovalcih je fizični obseg gibanja proizvodnje ugodnejši, saj so v povprečju za trg namenili za 7 % več izdelkov kot lani. Najvišji indeks rasti je dosegel Tovil (indeks 120), ki je tudi linearni načrt opazno presegal (za 10 %). Proizvodnja je znatno porasla še v Verigi in v Plamenu (za 7 oziroma 8 %), medtem ko so ti dosežki v Žižni nekoliko skromnejši.

V Slovenskih železarnah opazamo že nekaj let nazaj, da nam proizvodnja skromno narašča in tudi svojih načrtov, ki v glavnem nikoli niso ravno ambiciozni, ne uspešno uresničiti. V letošnjem letu se kot vzroke za proizvodne neuspehe navaja težave pri oskrbi z vložkom oziroma polizdelki, pomanjkanje uvoznih surovin, zamude pri investicijah, pomanjkanje delavcev in drugo. Brez dvoma so ti in podobni dejavniki lahko v pomembni meri zavirali hitrejšo rast naše proizvodnje. Po drugi strani pa zopet ne gre prezreti, da je proizvodnjo močno spodbujala visoka konjunktura, ki jo opazamo za proizvode črne metalurgije na domačem tržišču. Zato se ne bi smeli zadovoljiti z opravičevanjem, da so pač objektivne okoliščine v celoti krive za naše proizvodne neuspehe. Prav gotovo smo tudi sami na številnih področjih premalo storili, da bi v proizvodnji hitreje napredovali.

Pri prodaji svoje proizvodnje v glavnem nismo imeli resnejših težav. Posebno na domačem tržišču smo deležni izjemne konjunktura, ki pa nas žal, kot rečeno, ni spodbudila k večjim proizvodnim naporom. Pa tudi od prodaje na tuja tržišča nas je odvrčala in tako smo v Slovenskih železarnah tudi do pot zabeležili pri izvozu razmeroma skromne rezultate. Naš skupni načrt izvoza je prvotno znašal 61,0 milijona dolarjev za celo leto, oziroma 30,5 milijona dolarjev za eno polletje. V teh zneskih je zajet tudi izvoz traktorjev Železarne Štore, ki ga pa ne gre šteti za pravi izvoz, saj na njegovi podlagi ne pridobivamo sicer običajnih uvoznih pravic. Brez upoštevanja traktorjev znaša zato naš letošnji načrt izvoza 53,7 milijona dolarjev, oziroma za eno polletje 26,9 milijona dolarjev. Te izvozne cilje pa smo v prvem polletju razmeroma

dajo blaga iztržili 6.487 milijonov dinarjev, kar je 26 % več, kot smo dosegli lani v enakem času. S tem zneskom pa smo za linearnim načrtom še vseeno zaostali za približno 5 %, kar je ozko povezano z manjšim obsegom proizvodnje glede na načrt. Najbolj je vrednost prodaje povečal Plamen (za 42 %), le nekoliko pa zaostajata za njim Žična in Tovil. Vse tri železarne izkazujejo povsem enak relativni porast prodaje glede na lansko leto, in sicer za 26 %. Zaostanek za načrtom pa je največji v železarni Štore ter v Verigi.

Očitno je, da je bilo možno razmeroma ugodne uspehe v vrednosti prodaje uresničiti predvsem na račun višjih prodajnih cen. Nekaj so k večji prodaji prispevale tudi strukturne spremembe proizvodnje v korist bolj zahtevnih izdelkov, medtem ko je prispevek večjega obsega proizvodnje najbolj skromen. Ugodna prodaja se seveda pomembno odraža tudi v doseženem dohodku, čistem dohodku in akumulaciji.

ZAPOSLENI IN OSEBNI DOHODKI

Ob koncu polletja letošnjega leta nas je bilo v Slovenskih železarnah zaposlenih 17.992 delavcev, kar je praktično isto število kot na začetku leta. Povprečno število zaposlenih v prvem polletju pa je znašalo 17.926 delavcev, kar pa je vendarle za 2 % več od lanskega leta. Večjih premikov zaposlenih v Slovenskih železarnah torej v glavnem ni, kar je v nemajhnini meri posledica splošnega pomanjkanja proizvodnih delavcev, s katerimi se v vedno bolj zaostreni obliki srečujemo. Tudi med posameznimi delovnimi organizacijami ni bistvenih razlik v gibanju zaposlenih. Omeniti velja morda železarno Štore in Žično, kjer je število delavcev nekoliko opazneje nazadovalo.

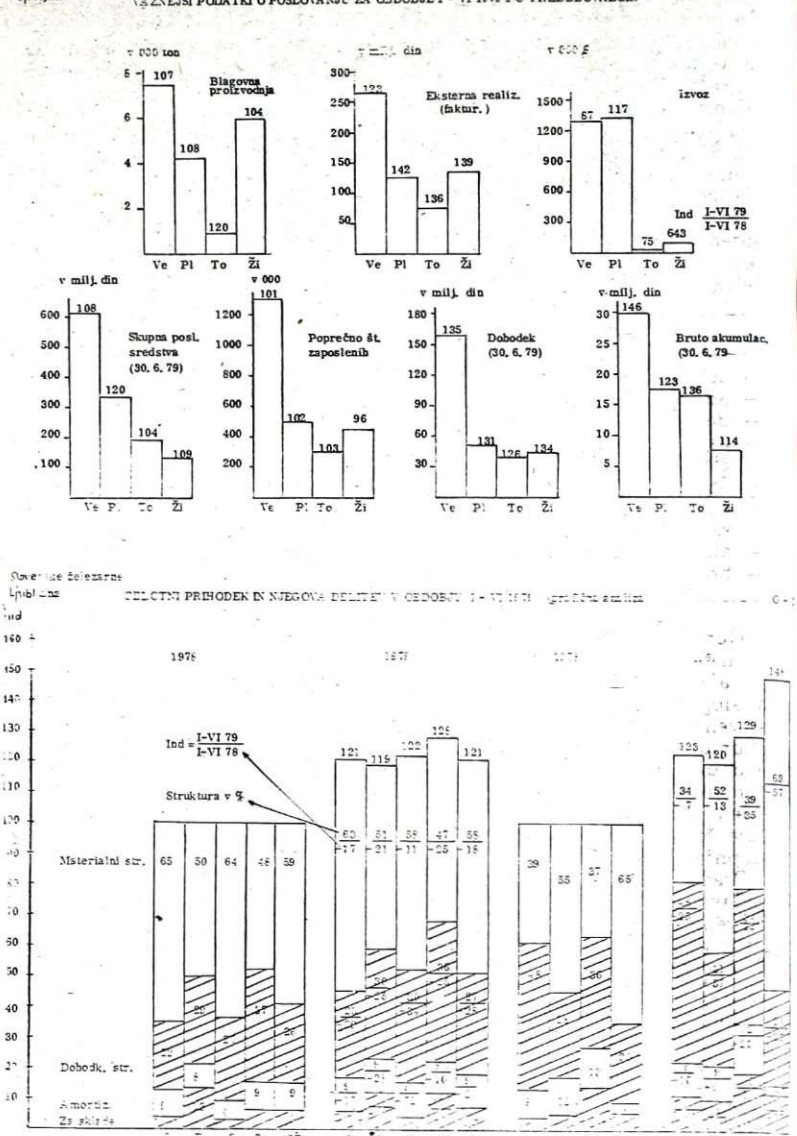
Fluktuacija delavcev je ostala približno na isti ravni kot je bila lani. Tudi letos je najnižja v železarni Ravne, kjer je samo 3,3 % vseh delavcev prekinilo delovno razmerje. V železarni Štore je fluktuacija največja in znaša 9,5 %. V ostalih delovnih organizacijah pa je v prvem polletju znašala: železarna Jesenice 7,8 %, Veriga 7,7 %, Plamen 5,8 %, Tovil 5,7 %, Žična 8,4 %.

Pri koriščenju razpoložljivega delovnega časa ni prišlo v primerjavi z lanskim letom do večjih sprememb, čeprav se tudi letos opaža rahlo tendenco zmanjševanja deleža razpoložljivega delovnega časa, ki ga stvarno porabimo za delo. Leto je znašal v polletju približno 80 %, kar pomeni, da je bil v povprečju vsak peti delavec stalno odsoten z dela, bodisi zaradi dopustov, bolezni ali drugih vzrokov.

V osebnih dohodkih smo v Slovenskih železarnah v letošnjem letu

Slovenske železarne
Ljubljana

VAŽNEŠI PODATKI O POSLOVANJU ZA OBDOBJE I - VI 1979 PO PREDLOVALCIH

opazno napredovali. Računano na 182 ur dela smo v prvem polletju dosegli povprečni osebni dohodek v znesku 7.077 dinarjev, kar je 32 % več od doseženega povprečja v prvem polletju lanskega leta, in tudi 5 % več, kot smo načrtovali za celo letošnje leto. V gospodarstvu Slovenije je bil v povprečju dosežen osebni dohodek v višini 6.691 dinarjev in je bil za 23,6 % večji kot lani v enakem času. Ta primerjava nam torej pove, da so osebni dohodki v Slovenskih železarnah v zadnjem obdobju rasli nekoliko hitreje kot v večini drugih delovnih organizacij. To so nam po eni strani omogočili razmeroma dobri poslovni uspehi, po drugi strani pa smo primorani zaradi težkih delovnih pogojev in pomanjkanja delavcev hitrejši rasti osebnih dohodkov posvetiti več pozornosti.

Seveda tudi letos niso osebni dohodki v vseh delovnih organizacijah naraščali enako hitro. Najvišji indeks rasti beleži glede na lansko leto železarna Jesenice (34 %), njej pa sledi železarna Ravne (33 %). Najbolj skromno pa so se povečali OD v Žični in sicer za 16 %. Zaradi tako različnih trendov rasti so se povečale razlike v povprečnih osebnih dohodkih med posameznimi delovnimi organizacijami. Najvišje se je tudi letos povzpela železarna Ravne, ki s povprečjem v prvem polletju v znesku 7.613 dinarjev na delavca prekaša železarno Jesenice za dobrih 8 %, železarno Štore pa kar za 12 %. Med predelovalci je bil najvišji osebni dohodek v Tovilu in sicer 7.285 dinarjev, kar je skoraj za četrtino več, kot ga je v povprečju dosegla Žična.

Čeprav so torej osebni dohodki v železarnah razmeroma hitro naraščali, pa se vendarle gibljejo znotraj okvirjev, ki so določeni s samoupravnim sporazumom črne in barvaste metalurgije o pridobivanju in razporejanju čistega dohodka. V tej zvezi naj še omenimo, da so le v železarni Ravne in Tovilu osebni dohodki nekoliko iznad ravni, ki jo s sporazumom opredeljujemo kot normalno; seveda ti dve delovni organizaciji zaradi tega nista kršili sporazuma, saj jim ugodni poslovni rezultati dovoljujejo ustrezne višje osebne dohodek.

POSLOVNA SREDSTVA

V teku letošnjega leta je na področju sredstev prišlo v Slovenskih železarnah vsaj za sedaj do razmeroma skromnih sprememb. Koncem junija smo imeli v svojem poslovanju skupno angažiranih 15,0 milijarde dinarjev sredstev, od tega 8,3 milijarde na področju dolgoročnega poslovanja in 6,7 milijard v obratnih sredstvih. Skupni znesek angažiranih sredstev se je glede na začetek leta povečal za 7 %, pri čemer gre pretežno del porasta na račun obratnih sredstev.

Sedanja vrednost aktivnih osnovnih sredstev se nam je od začetka leta nekoliko zmanjšala. To pomeni, da so bili amortizacijski odpisi po vrednosti večji od na novo aktiviranih, osnovnih sredstev. Vrednost

investicij v pripravi je sicer nekoliko porasla, vendar tudi za razmeroma skromen znesek. Tako smo imeli koncem junija na področju osnovnih sredstev angažirane za 2 % manj denarja kot na začetku leta. Z drugimi besedami to seveda pomeni, da je bila naša investicijska potrošnja po vrednosti nižja, kot je znašala obračunana amortizacija. O tem priča tudi podatek, da smo v prvem polletju obračunali amortizacijo v višini 590 milijonov dinarjev, vrednost investicijske potrošnje pa je znašala samo 476 milijonov dinarjev.

Skromnost v investiranju je tudi letos ena največjih značilnosti našega poslovanja na področju sredstev. Načrtovali smo sicer povsem drugačno obnašanje, češar pa žal vsaj za sedaj ne uresničujemo. O tem priča tudi podatek, da vrednost investicij v Slovenskih železarnah v prvem polletju po vrednosti ni dosegla niti 25 % zneska, ki ga načrtujemo za celo letošnje leto.

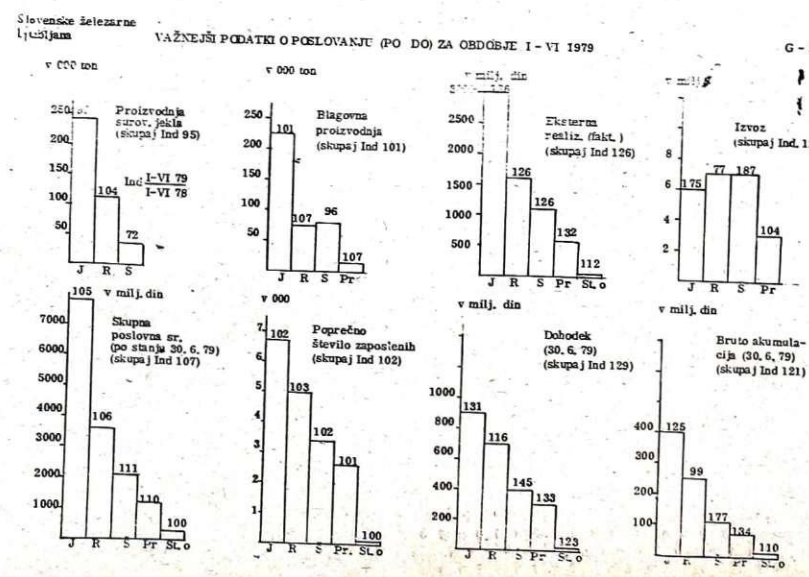
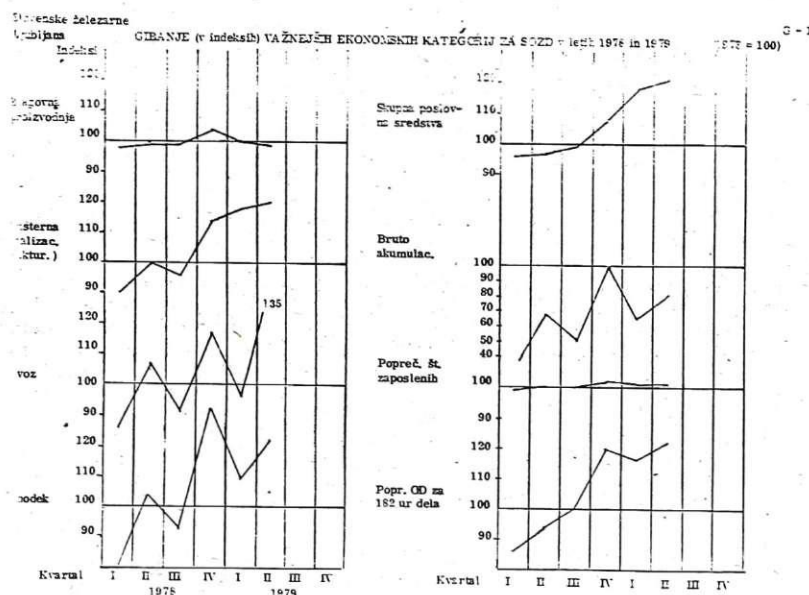
Vzrokov za počasno investiranje je veliko in o njih so tudi v letošnjem letu že večkrat razpravljali samoupravni organi SOZD Slovenske železarne in Interne banke. V tej zvezi naj pa vendarle omenimo, da so v zadnjih mesecih investicije le oživele (predvsem je mišljena železarna Ravne) in upamo, da nam bo v drugem polletju uspelo vsaj en del do sedaj nastalih zamud nadoknaditi.

Kot se nam dogaja že vrsto let nazaj, pa so tudi letos močno porasla sredstva, ki smo jih v obliki obveznih posojil, združevanja sredstev in podobno naložili v poslovanje drugih. V celi sestavi investicij je bilo v prvem polletju za te namene angažiranih 260 milijonov dinarjev akumulacije, kar je slaba polovica v tem času obračunane amortizacije.

Zanimiva so gibanja zalog. Za lani smo ugotavljali, da so nam zaloge rasle počasneje kot obseg poslovanja, ki ga izraža vrednost prodaje. Ta tendenca se nadaljuje tudi v letošnjem letu; celo več, saj smo imeli v zalozah angažiranih koncem junija za 2 % manj sredstev kot na začetku leta. Nazadovale so predvsem zaloge materiala (železarna Jesenice), kar posredno kaže tudi na slabšo oskrbljenost s surovinami iz uvoza.

Ogromna sredstva imamo v Slovenskih železarnah angažiranih v menicah. Po eni strani to dokazuje, da smo s sredstvi za tekoče poslovanje razmeroma dobro oskrbljeni. Seveda pa je velik obseg menic tudi posledica tega, da nam kupci v pretežni meri plačujejo samo še z menicami, saj je plačevanje z denarjem zaradi zaostrene likvidnosti omejeno predvsem na tista področja, kjer menic ni možno uporabljati (osebni dohodki in obveznosti, iz dohodka, obveznosti do bank).

Majhen obseg investicij in pa stagnacija v gibanju vrednosti zaloga sta bila dva izmed glavnih dejavnikov, ki sta pripomogla, da se likvidnost v Slovenskih železarnah v

letošnjem letu ni bistveno poslabšala, čeprav je to sicer splošen pojav. Če smo bili v poprečju razmeroma visoko likvidni, pa ta ocena seveda ne velja za vse delovne organizacije. Nekatere med njimi imajo namreč izredno velike težave pri zagotavljanju svoje tekoče plačilne sposobnosti. Še posebno velja to za železarno Štore in do neke mere tudi za Verigo.

V virih sredstev ni prišlo do večjih sprememb. Še naprej velja ugotovitev, da financiramo v Slovenskih železnah svoje poslovanje v pre-

težni meri z lastnimi finančnimi viri in smo zato vsaj za sedaj manj odvisni od bank. Tak položaj pa se bo začel bistveno spreminjati, ko bo močnejše oživela naša investicijska aktivnost.

CELOTNI PRIHODEK IN NJEGOVA DELITEV

Najprej si oglejmo nekaj najbolj pomembnih podatkov o celotnem prihodu in njegovi delitvi, ki velja za sestavljeno organizacijo (v 000 dinarjih):

	1978	1979	Indeks
— celotni prihodek	9.056.500	10.600.700	117 (127)
— amortizacija	469.424	590.649	126 (127)
— dohodek	1.829.256	2.351.861	129 (132)
— davki in prispevki	137.146	145.669	106 (107)
— čisti dohodek	1.180.003	1.542.605	131 (134)
— osebni dohodki	827.850	1.118.224	135 (127)
— poslovni in rezervni sklad	218.107	241.672	111 (155)
— sklad skupne porabe	134.046	182.709	136 (147)
— akumulacija	261.697	331.725	127 (151)
— bruto akumulacija	687.531	832.321	121 (140)

Gornji podatki veljajo v obeh letih za prvo polletje. Indeksi, ki jih navajamo v oklepajih, pomenijo analogen porast, ki velja za celotno slovensko gospodarstvo. Postavka akumulacija zajema amortizacijo nad predpisanimi stopnjami ter del dohodka za poslovni in rezervni sklad, bruto akumulacija pa vključuje še amortizacijo po minimalnih stopnjah.

Predno komentiramo prikazane podatke, naj še navedemo, da smo v Slovenskih železnah v prvem polletju v povprečju linearni gospodarski načrt uresnili:

— v celotnem prihodu z indeksom	116
— v dohodku z indeksom	100
— v čistem dohodku z indeksom	99
— v sredstvih za osebne dohodke z indeksom	101
— v sredstvih za sklade z indeksom	94

Vsi gornji podatki kažejo, da smo na področju dohodka in iz njega izvedenih kategorij dosegli v prvem polletju pomemben napredek. Tudi planske zadolžitve smo na tem področju v glavnem uresnili, čeprav po drugi strani v proizvodnji znatno zaostajamo. Te uspehe pa je vendarle potrebno obravnavati s primerno previdnostjo. Ne gre namreč pozabiti da so naši dosežki (predvsem relativni) v dohodku, čistem dohodku, predvsem pa še v akumulaciji skromnejši, kot pa jih je doseglo gospodarstvo v povprečju. Napredek v poslovanju, ki se ga izraža z dohodkom, predvsem pa tudi z akumulacijo, je torej v letošnjem letu splošen pojav, ki mu v veliki meri botruje ugodna konjunktura z visoko inflacijo. Zmanjšanje konjunkturalne utegne zato dohodkovno učinkovitost hitro poslabšati in v tem smislu se tudi v Slovenskih železnah ne smemo prepuščati utvaram,

da so naši letošnji finančno-ekonomski uspehi rezultat dejavnikov, ki imajo dolgoročen značaj.

Napredek v doseženem dohodku, čistem dohodku in akumulaciji pa seveda tudi letos ni v vseh delovnih organizacijah enakomeren. Zelo visoke indekse rasti ugotavljamo pri vseh predelovalcih in pa v železnari Jesenice. Nasprotno pa beleži nizke stopnje rasti železarna Ravne, čeprav je absolutna vrednost njenih finančno-ekonomskih dosežkov še vedno najvišja.

Z izgubami se srečujemo samo v dveh železnah, v manjši meri v železnari Jesenice (TOZD Hladna valjarna Bela), v neprimerno bolj resnem obsegu pa v železnari Štore. V slednji je predvsem proizvodnja

traktorjev dohodkovno zelo problematična, saj je v njej v prvem polletju nastalo blizu 50 milijonov dinarjev izgube.

Poglejmo še, kako izgleda uspešnost našega poslovanja, če jo presojamo s pomočjo neto dohodkovne mere. Pri tem naj spomnimo, da ta mera izraža razmerje med dejansko doseženim čistim dohodkom ter tistim zneskom čistega dohodka (normalni čisti dohodek), ki bi ga delovna organizacija spriču angažiranega živega in minulega dela morala ustvariti, če bi bila povprečno oziroma normalno uspešna. Vrednost neto dohodkovne mere za letošnjo in lansko prvo polletje so naslednje:

	1978	1979	Indeks
— Železarna Jesenice	0,81	0,91	112
— Železarna Ravne	1,32	1,22	92
— Železarna Štore	0,85	0,93	109
— Železarne v povprečju	0,99	1,02	103
— Veriga Lesce	0,90	1,06	118
— Plamen Kropa	0,98	1,00	102
— Tovil Ljubljana	1,23	1,29	105
— Žična Celje	1,00	1,07	107
— Predelovalci v povprečju	0,98	1,08	118
— SOZD v povprečju	0,99	1,03	104

Na osnovi gornjih podatkov bi bilo možno napraviti naslednje ocene:

— Podatki o vrednosti neto dohodkovne mere kažejo, da se je uspešnost poslovanja Slovenskih železnar v letošnjem letu v primerjavi z lanskim popravila, vendar še zdaleč ne v taki meri, kot bi bilo možno sklepati samo na podlagi podatkov o porastu dohodka, čistega dohodka in akumulacije. Pretežni del porasta teh kategorij je namreč samo nominalne narave in je do njega prišlo predvsem na račun in-

flacije. V SOZD je bila letos neto dohodkovna mera dosežena v poprečju v vrednosti 1,03, kar je za malenkost (za 3 %) iznad ravni, ki jo opredeljujemo kot normalno. Nima torej razlogov, da bi lahko govorili o izjemni uspešnosti letošnjega poslovanja.

— Lani smo ugotavljali, da so v uspešnosti napredovale predvsem železarne, medtem ko so predelovalci nazadovali. Letos opažamo obraten pojav, saj so predelovalci precej hitreje napredovali kot železarne.

— Nekaj let nazaj že ugotavljamo na podlagi dohodkovne mere, da poslujeja najbolj uspešno železarna Ravne in Tovil. Tudi to pot sta ti dve delovni organizaciji v učinkovitosti poslovanja na vrhu. Pri tem pa vendarle ne gre prezreti, da je železarna Ravne letos sočasno edina delovna organizacija v Slovenskih železnah, ki je v prvem polletju poslovala manj uspešno kot lani.

ZAKLJUČEK

Za lansko leto smo ugotavljali le skromne proizvodne dosežke, medtem ko so bili razmeroma ugodni vsi tisti ekonomski rezultati poslovanja, ki se izražajo v doseženem dohodku, čistem dohodku in akumulaciji. Te iste tendence se nadaljujejo tudi letos. Tudi to pot so namreč naši proizvodni dosežki zelo skromni, v finančnem pogledu pa je bil napravljen očiten napredek. To pa sočasno pomeni, da so naši poslovni uspehi v pomembni meri odsev ugodnih splošnih okoliščin za poslovanje, med katere štejemo še predvsem visoko konjunkturo. Takega »blagoslova« konjunkturalne narave očitno nismo bili deležni samo v Slovenskih železnah, temveč gre v precejšnji meri za splošen pojav.

Ne dovolj razsodno bi bilo, če bi se zanašali, da se bodo sedanji dobri poslovni uspehi ponavljali, ne da bi sami v svojem poslovanju dosegli pomembnejši napredek. Konjunktura se namreč utegne prav na hitro obrniti tudi nam v škodo in zato imajo trajno vrednost predvsem tisti poslovni rezultati, ki so zrasli na večji proizvodnji, boljši organizaciji dela, bolj ekonomični uporabi sredstev in večji produktivnosti. Tovrstnih uspehov pa beležimo v Slovenskih železnah tudi letos razmeroma malo. Razlogov za pretirano zadovoljstvo zato slej ko prej nimamo.

ORGANIZACIJA IN SPODBUDNO NAGRAJEVANJE (1)

Ob najmanjših znakih neugodnih gospodarskih gibanj, nižji rasti družbenega proizvoda ali nacionalnega dohodka oživljajo razprave o delitvi, nagrajevanju. Očitne so želje po odkrivanju slabosti in uveljavitvi takih rešitev, ki bi poslabšana gospodarska gibanja usmerile v najustreznejši tok.

Rado se dogaja, da v naglici, želji po naglem izboljšanju, priporočamo prenašanje, ne dovolj domišljene zaključke, ki jih potem različni razpravljalci širijo. Bolj iščejo besedne, načelne poudarke, kot da bi se poglobili v zelo zapleten proces gospodarjenja, organiziranja, nagrajevanja in spodbujanja za uspešnejše delo. Pogosto se ni mogoče znebiti vtisa, da gre nekaterim razpravljalcem bolj zato, da o zadevi nekaj povedo, poiščejo prave besede, ki naj bi izražale njihova hoteanja, ne da bi dovolj premislili, če je nasvet ustrezen, če njihovi predlogi, ki so predvsem želje, ne počivajo na nekaterih zmotah. Nehote krepijo vtis, da gre bolj za spremembe v delitvi, v poudarkih nekaterih načel, kot pa za spremembe slabih rešitev, ki so vzrok ugotovljenim slabostim.

Čeprav se bomo k tej problematiki še pogosto vračali, ker je vodila nit teh razmišljanj, že takoj v začetku namenoma zastavimo povsem načelno vprašanje, ki se kot rdeča nit vleče skozi številne razprave — kaj je poglavitni namen sprememb v nagrajevanju? Uvesti čimbolj dosledno nagrajevanje po delu ali izboljšati sistem organizacije nagrajevanja in spodbujanja k boljšim gospodarskim uspehom, večjim osebnim dohodkom, medsebojnemu odnosom, razvoju samoupravljanja v združenem delu? Seveda ta dilema načeloma ni nikjer tako ostro postavljena, vendar pa poudarek, zakaj se zavzemamo pri spremembah, nujno vodi v dve smeri, pogojuje razmišljanje in iskanje dveh ne povsem enakih rešitev. Tehtno kaže premisliti: želimo natančno izmeriti vsako delo, mu natanko določiti vrednost in potem sklepamo, da le tako uveljavljamo delitev po delu ali pa iščemo in se zavzemamo za takšne rešitve, spodbude, da bomo z nekoliko manj natančnim merjenjem posamičnega učinka, zato pa bolj za snovanimi in razvidnimi spodbudami dosegali boljše gospodarske uspehe in večjo zavzetost za samopravno odločanje? Razmišljanja so pripeljala do sklepa, da se kaže bolj zavzemati za drugo vrsto rešitev, ker le njihova smotrna uporaba in uveljavitev pogojujejo uveljavljanje načel delitve po delu. Namenoma poudarjam — načel delitve po delu, kajti le za uveljavljanje teh načel gre, ne pa za dobesedno nagrajevanje po delu, za ugotavljanje »vrednosti dela« na vsakem delovnem mestu. Že Karl Marx je v prvi knjigi »Kapitala« zapisal:

»Človeška delovna sila v tekočem stanju ali človeško delo ustvarja vrednost, vendar pa samo ni vrednost. Delo postane vrednost šele v strnjem stanju, šele v predmetni obliki.« K. Marx, Kapital I, CZ, str. 61.

Na to misel smo le opozorili, ker je pomembno izhodišče v sklepanjih in se bomo nanjo še povrnili, ko bomo

dela, predvsem o vrednosti združenega dela in dejavnikom, ki to vrednost večajo ali zmanjšujejo.

Vsaka delitev zelo ostro poseže v človeške, medsebojne odnose in je zato vsako spreminjanje delitve zelo občutljiv gospodarski, sociološki in politični problem. Posebej se zato, ker nujno pogojuje različne, zato socialistični ideal nikoli ni bil večanje razlik, (najbrž tudi ne bo po njihovem natančnem ugotavljanju) naš ideal je ravno — odprava razlik, »delitev po potrebah«, do katere pa se lahko dokopljemo le z delitvijo »po delu«, s tem, da bomo več dela in bolj zahtevno delo, »multiplicirano delo« kot temu pravi Marx v Kritiki Gothskega programa bolj nagrajevali od manj zahtevnega ali enostavnega dela. Seveda se iz teh načelnih ugotovitev vsiljuje površen sklep: potrebno je le dosledneje uveljaviti »nagrajevanje po delu« in boleča težava razlik v prejemkih bo izravnana. Večina težav in zadržev bi bila zlahka odpravljena, če bi vsi zagovorniki ali bolje — ponavljalci zahtev »čimbolj doslednega nagrajevanja po delu« pokazali en sam praktično dovolj uporaben predlog, način, kako bi v praksi »dosledno nagrajevanje po delu« izpeljali. Kajti delitev, spremembe v delitvi so zmerom zelo konkretna, praktična dejanja, ki imajo svoj materialni odraz. Zato se izboljšani delitvi, ki bi dajala večje gospodarske učinke ne bomo občutno približali, če bomo ponavljali splošna načela, ne bomo pa dovolj zavzeto in premišljeno iskali boljših, konkretnih rešitev.

Običajno je novih, povsem izvirnih rešitev v nagrajevanju zelo malo, ampak so spremembe in izboljšave bolj posledica ugotovljenih napak, slabosti, nedomišljenosti, manjših funkcionalnosti, v glavnem le izboljšava in ustrežnejša prilagoditev doslej veljavnih načinov nagrajevanja. Zato je prav, da preden začnemo predlagati izboljšave in spremembe opišemo — kritično ocenimo dosedanje metode in prakso nagrajevanja za opravljeno delo.

NAGRAJEVANJE PO ČASU

Najenostavnejša oblika nagrajevanja, ki je tudi s prizadevanji po iskanju najrazličnejših meril ne bomo odpravili — je nagrajevanje po času. Metoda je enostavna zato, ker vsebuje dve povsem enaki prvini, ki jih je treba med sabo le množiti in dobimo osebni dohodek. Kot merilo je posebej preprosta še zato, ker ima eno merilo povsem enako mero, ki velja za vse — to je čas! Seveda se čas trajanja zaradi značaja dela lahko spreminja, je zaradi posebnih razlogov za posamičnega proizvajalca ali delovna opravila krajši, daljši, tudi deljen, vendar se praviloma obračunava kot urna postavka. Neka stvar pa je lahko mera le takrat, če ima nespremenljivo obliko, stalnost, če je dalj časa enaka in

njej popolnoma enaka. Tako postane — mera. Druga postavka, nagrada za urno delo ali po stari terminologiji — tarifna postavka se s časom spreminja, vendar je za daljše obdobje ali posamična opravila enaka. Izračun je preprost:

Osebni dohodek je tarifna postavka pomnožena s časom!

Pri tej obliki nagrajevanja nič ne spremeni njenega bistva, če je določena nagrada za uro, delovni dan ali za mesec. Njeno bistvo je, da praviloma ostaja nespremenjena!

Kakor je dobra stran takega načina nagrajevanja, preprostost, razumljivost, lahek obračun, tej metodi zelo zamerijo, da ne spodbuja k delavnosti, produktivnosti. Za razliko od nagrajevanja po kosu, ki pogojuje intenzivnost dela, od številne kosov ali opravi je odvisna višina osebnega dohodka, ki niha, je za različne učinke različen. Tak način nagrajevanja spodbuja proizvajalce, ki so nagrajevani po normativih, k večjim učinkom, medtem ko si nagrajeni le po času, z bolj ohlapno določenimi opravi, s precejšnjimi rezervami in prikrivanji, lahko z manj truda pridobijo nekoliko nižje, povsem enake ali celo višje osebne dohodke od proizvajalcev, ki so nagrajeni po normativih. Ta ugotovitev je točna, za številne proizvajalce boleča, vendar je treba ob tem zapisati, da na vseh delovnih mestih nikoli ne bo mogoče, da ni smotrno uvajati ali nestrpno pozivati, da je potrebno za vsa delovna mesta izboljšavati merila dela, ker bomo šele tako dosledno uveljavili načelo nagrajevanja po delu.

V korist povečanja produktivnosti, dohodka, tudi medsebojnemu odnosom, da povsod tam, kjer je mogoče in smotrno izboljšavati merila za bolj spodbudno nagrajevanje, uvesti normative, da to povsod napravimo. Bilo pa bi zelo nesmotno, če bi poizkušali karkoli izsiliti, uvajati normative tam, kjer bi morda še spodbujali k večji delovni zavzetosti, po drugi strani pa povečali stroške, kajti vsakršno povečanje delovne intenzivnosti, opravi, ni hkrati že tudi povečan dohodek in produktivnost, ampak je lahko tudi povečan izdelek in zmanjšana produktivnost!

Prav slabo uslugo potrebnim spremembam opravljajo vsi tisti, ki s političnimi razlogi pozivajo, da je treba odpraviti dvojnost nagrajevanja, da je treba na vseh mestih izboljšavati merila za nagrajevanje po delu in odpraviti nagrajevanje po času. Takšni pozivi, ki niso redki, navajajo na zaključek, da se zagovorniki teh zahtev niso dovolj poglobili v samo bistvo dela, da ni dvojnost v delu in času, da vse delo poteka v času in je nagrajevanje po normativih le metoda spodbujanja k večji intenzivnosti dela, ki poteka v času.

Nadaljevanje

IZ KRONIKE KOKRŠKEGA ODREDA

IVAN JAN DRUGI KOKRŠKI ODRED

Razmere tod in na Koroškem so bile vse prej kot ugodne. Na pohodu pa so se pokazale tudi slabosti enote.

Na pohodu so bili predvsem dezerterji iz nemške vojske, izurjeni v nemških vojašnicah in na frontah ter pripravljeni na bojevanje. A med akcijami je spet prišlo do izraza pomanjkanje takih poveljnikov, ki naj bi na boj pripravljene borce povedli v napad bolj učinkovito kot so jih.

Partijska organizacija prvega bataljona kokrškega odreda je na osnovi izkušenj tega pohoda poslala ustrezen dopis okrožnemu komiteju KO Jesenice, s katerim je prikazala razmere v Dolini in komite opozorila na potrebo po okrepljeni politični vzgoji v tem rajonu.

V Gornjesavski dolini poslednj res ni bilo več tako mirno, kot pred prihodom skupine prvega bataljona kokrškega odreda. V naslednjih tednih je namreč začeto delo nadaljeval prvi bataljon jeseniško-bohinjskega odreda. Ta je že 28. septembra, ko so borci kokrškega odreda Dolino komaj zapustili, že prišel na Duvje. Oskrbel se je z živcem, opremo in obleko, pobral pa je tudi več lovskih pušk. Že naslednji dan, 29. septembra 1944, je miniral železniški most med Jesenicami in Mojstrano.

Take in podobne akcije je ta enota jeseniško-bohinjskega odreda izvajala tudi v oktobru in novembru 1944. Zaradi ustegega tega so Nemci v Dolini okrepili svoje postojanke.

OSTALA AKTIVNOST V SEPTEMBRU

Poglejmo, kaj so v odsotnosti prve in minerske čete napravili druga četa prvega bataljona kokrškega odreda in njegovi mineri, del bataljona, ki je ostal pod Stolum.

Že v slovo skupini, ki je odhajala v Dolino, je minerski oddelek prvega bataljona miniral železniško progo med Lescami in Žirovnico. Tedaj je bilo uničenih šest tračnic, promet pa je bil pretrgan osem ur. V naslednjih dvanajstih dneh je ta del prvega bataljona, ki je ostal pod Stolum, izvršil še dvanajst različnih akcij. Med njimi osem samo na železniški progi in na njenih objektih. Praktično skoraj vsak dan, oziroma vsako noč, tako: 11., 12., 14., 15., 22., 23. in 25. septembra. Večina teh sabotažnih minerskih akcij je bila opravljenih med Radovljico in Javornikom, nekaj pa tudi jugovzhodno od radovljiskega predora.

Nekajkrat je bila proga minirana tako, da je zletela v zrak na več krajih hkrati. Minerji niso postajali le vse drznejši, temveč predvsem tudi strokovno sposobnejši. Ob vse številnejših sabotažnih akcijah ni bilo čudno, da je bil okupator usak dan bolj zaskrbljen. Da bi preprečeval delovanje minercev, je neprestano krepil varnostno omrežje in posadke ob progah.

Med naštetimi akcijami minercev prvega bataljona na železniške objekte pod Stolum je bila prva na vrsti 11. 9. 1944. V tem primeru je prišla do izraza kombinacija miniranja železnice z nenadnim obstrlevanjem nemške patrulje pri Vrbi.

Promet na progi je bil pretrgan več ur.

Se večji podvig minercjev prvega bataljona je sledil blizu Potokov naslednje jutro 12. septembra 1944 med postajama Žirovnica-Javornik. Mina je eksplodirala v trenutku, ko je v smeri iz Žirovnice proti Jesenicam privozil osebni delavski vlak. Tedaj je iztirila lokomotiva ter pet vagonov. Pri tem ni bilo mrtvih, velik pa je bil materialni in materialni učinek. Promet je moral stati ves dan, delavci pa so v tovarnah na Javorniku in na Jesenicah zamudili izmeno.

Podobno akcijo so mineri s sodelavci druge čete izvedli 23. septembra zvečer, le nekaj sto metrov od pravkar opisane. Tokrat so se delavci vračali iz tovarn domov. Minerji so proge običajno razstreljevali v zgodnjih jutranjih ali v poznih večernih urah, ko so se delavci vozili na delo ali z njega. S tem je bila dosežena dvojna gospodarska škoda, hkrati pa tudi večji moralni učinek.

Delavci so ob takih priložnostih neposredno spoznali delovanje partizanskih minercjev. In ta večer, natančno med 22.15 in 22.20 so mineri razstrelili progo pri Potokih na 100 metrov razdalje. Hkrati z eksplozijo so po prvih vagonih, kjer je bila tudi nemška straža, partizani užgali še z lahkim orožjem. Tedaj se je vnelo obstrlevanje. A kmalu je prihitel oklopni vlak, v te namene pripravljen na Jesenicah. Iz njega so začeli Nemci močno, vendar na slepo obstrlejevati gozd nad železniško progo. Temu streljanju se je pridružilo tudi streljanje protiletalskih topničarjev, ki so imeli položaje na Koroški Beli. Kljub močnemu ognju na nobeni strani ni bilo izgub.

Tako kot običajno je bila tudi v septembru največkrat proga minirana med postajama Radovljica-Lesce-Bled-Žirovnica-Jesenice, kjer so delovali mineri prvega bataljona kokrškega odreda.

Vmes so napadali tudi stražo ob železniškem mostu pri Vrbi, kar pa zaradi močnih in obnovljenih bunkerjev ni uspelo. Razen tega so borci prvega bataljona KO iz sekcije za vzdrževanje prog v Žirovnici sredi septembra pobrali precejšnje količine telefonske žice.

Nemške varnostne sile ob železnicih so bile posebno zaskrbljene v primerih, ko so partizani, v tem primeru mineri prvega bataljona KO, rušili na več krajih naenkrat. Tako je bilo npr. tudi 25. septembra 1944, ko je skoraj ob istem času zletela v zrak proga pod Mojstrano, le nekaj minut za tem blizu Žirovnice, čez nekaj ur pa pri Otočah.

Druga četa prvega bataljona, ki ji je tedaj poveljeval Mihael-Karo-Karel, je med tem s sodelovanjem tržičkih aktivistov izvedla tudi širokopotezno preskrbovalno akcijo: »nabava« več sto parov čevljev v tovarni Peko. Priprave so stekle prek sodelavca Antona Megliča, ki je bil sofer v Peku, stanoval pa je v sosesčini. Načrt je naredil Stefan Urbanc, ki je bil že v partizanih, a je kot prejšnji uradnik pri Peku dobro poznal tovarno. Na zvezo z Megličem je v Hudi graben pred začetkom akcije

prišel vodnik Jože Šilar-Milan, domačin.

Tako je bila zveza vzpostavljena, Meglič pa je partizanom sporočil, da je v tovarni veliko izgotovljenih čevljev, pripravljenih za nemško vojsko. Ponje se je, seveda s pomočjo voditeljev, odpravila druga četa 14. septembra zvečer. Zaradi močnih nemških policijskih in orožniških posadk, ki so jim pomagali tudi domobranci, je v ozko dolino stlačenem Tržicu vsa akcija potekala v veliki napetosti. A vse je bilo pripravljeno tako, da ni padel noben strel.

Partizani so dobili več sto parov gozeric. V poročilih piše 400 parov, Anton Meglič in drugi pa pravijo, da jih je bilo 860.

Ko so čevlje znosili v Bistrico in jih tam naložili na dva voza, so jih pod Dobro po »Banditenstrasse« nemoteno odpeljali v smeri Begunj. Pred odhodom pa je poveljujoči Mihael-Karo-Karel vratarju tovarne rekel, naj gre z njimi, ker ga bodo Nemci ali domobranci naslednji dan verjetno zaprli. Vendar pa je vratar, ki je bil tudi partizanski sodelavec, to odklonil. Zatrjeval je, da se bo, če bo taka potreba, že nekako izmotal.

Toda komandir Karo je žal imel prav: drugo jutro so Nemci in domobranci z Mihom Perkom na čelu res prišli, vratarja aretirali, ga pretepali, nazadnje pa v Debevcem kamnolomu zauratno ubili.

Ta nočni čuvaj je bil Janko Mlakar iz Križev, roj. 1912. leta.

Ta dan so v Peko aretirali tudi Jožeta Koniča, iskali pa so tudi Antona Megliča, ki pa je odšel s partizani.

Naslednji dan, 15. septembra, so domobranci pri Žegnanem studencu pod sv. Nežo - Brezje - zgrabili, mučili in nazadnje iz golega sadizma zaklali tudi Ivana Ruparja, ki se je ravno mudil tam.

Čevlje so partizani potem razdelili borcem odreda, nekaj pa so jih dobili tudi kurirji in aktivisti. Pač, kdor jih je bil potrebnejši. Ta gospodarska akcija je med ljudmi in seveda po partizanskih enotah odjeknila tako, da so posledje za dodelitev čevljev v odred prihajale razne prošnje. Tako tudi iz koroškega odreda.

Nasilje in zverinstva domobranci nad neoboroženimi ljudmi pa so poleg strahu med prebivalstvom vzbujala še večji odpor.

Nemci so takoj naslednji dan, 15. septembra, v Tržicu skrajšali policijsko uro, nadzor pa zaostri do skrajnosti.

Dne 24. septembra so borci prvega bataljona doživeli še nekaj lepih trenutkov. To je povzročil pobeg ene izmed zapornic iz begunske kaznilnice. Ušla je namreč Frančiška Močnik iz Poženika pod Kravcem in se še tega dne pridružila partizanom prvega bataljona KO pod Stolum. Pobeg iz kaznilnice je bila redkost, zato so se partizani tembolj razveselili rešenke.

Družina Janeza Močnika iz Poženika je že od začetka ustaje sodelovala v uporu. To je gestapu prišlo na uho, zato so jo izselili že februarja 1942. leta.

Nadaljevanje

Kmetje še niso prenehali z delom. Komaj da so se vrnili s polj. Okrog hiše, na vasi pa so imeli še veliko opravkov. Vojaki pa so poletni vaški večer razbili. Kot so razbili njihovo domačnost, slovenske navade. Pokrajina, zgradbe, vse je ostalo. Podobno so kvarili čudni vojaki, tujci, bunkerji, zapore, ki so jih napravili in pa občutek, da so izgubili domovino, na katero so se komaj privajali.

Cas, kot bi se zaustavil. Matic je vse pogostejše zadrževal dihanje, napet prisluškoval, skušal iz vsakega šuma povzeti upanje, da bo počilo. Ko le ni dočakal eksplozije, je začel premišljati, če se ni Jarman pred Bredo morda pretvarjal? Njej je obljubil, Brede ni hotel prizadeti, hkrati pa je želel uspraviti budnost ranjenega partizana, da ga bodo lažje napadli. Ne le napadli. Dobili! Njega bi radi dobili živega, da bi izdajal.

Škoda, da sem tako lahko oddal bombo, zlasti pištolo. Ni imel veliko nabojev, vendar za boj v hiši je bila pištola zelo pripravna. Predstavil se je, razporedil okrog sebe orožje, ga v temi iskal, dokler se ni natanko zapomnil, kje je bomba, kje so redeniki, kako bo lahko hitro zgrabil brzostelko.

Noč je pripravala eksplozija bombe. Matic se je dvignil, pozabljal na bolečino in poslušal. Posamični strel. Manjka rafal iz brzostrelke, ga je zaskrbelo. V tem so se oglasili posamični puškini strel, lahka strojnica. Slišal je kričeča povelja, glasove vojakov in vse bolj divje streljanje. Pomaknil se je do roba okna, gledal v temo, opazal bliske in ugotavljal, da vznemirjeni, prestrašeni vojaki divje streljajo. Kot bi bili njegovi zavezniki.

III.

Bomba, njen odmev je dovolj razločno prineslo tudi v gostilno, je v hipu spremenila razpoloženje. Začudenju, ki je tipalo za vzrokom, so sledili posamični strel, rafal. Zaslutili so divji spopad. Breda je vznemirjena obstala za točilno mizo in prisluškovala. Šele pozneje je natančneje pogledala po gostilni. Kmetje, ki so imeli za hrbtno okno, so se presedli, vojaki s podčastnikom so se sklonili, da jih krogle ne bi zadele. Podčastnik je obotavljivo kričnil povelje, nekaj vojakov je moral posebej ošteti, da so se odpravili iz gostilne. Vprašujoči pogledi kmetov so se obračali k očetu Antonu, ki je skušal uganiti, kaj se dogaja v vasi.

»Partizani so se spopadli s stražarji. Vas napadajo,« je rekel oče.

VINKO TRINKAUS

13 IZDAJA

»Zaradi Matica, da bi ga izvlekli?«

»Zaradi Matica!«

»Veliko morajo dati nanj. Seveda, za komandanta greš v ogenj.«

Pri tem je ostalo. Potlej so ugibali, če bodo Italijani napad zdržali. Po streljanju so ugotavljali, da se še kar dobro drži, da partizani ne morejo naprej, odnehajo pa tudi ne. Nobene krogle ni prineslo v gostilno, zato so ugotavljali, da jim ne grozi posebna nevarnost, če se vojaki ne zatečejo v gostilno. Potlej bi oni odšli v klet. Oče je nerad pristal, vendar odreči ni mogel. Življenje šteje več, kot tajne njihove kleti.

Cez dobre četrte ure je streljanje začelo ponehavati. Može so si oddahnili in začeli pogledovati očeta, če naj si ga privoščijo še kak kozarec. Naposled, preživeli so bitko, spet je mir v vasi. Ko je streljanje povsem utihnilo, so moše naročali pijačo, da so komaj sproti nosili na mizo. Prihajali so še novi pivci, največ iz radovednosti, da čimprej zvedo, kako vroča je bila bitka.

Zan je stopil mrk, togoten. Ni se zmenil za vprašujoče poglede kmetov, ampak je zavijal k točilni mizi. Kako trpeč, divji pogled.

»Veliko ranjenih, kdo mrtev?« je vprašal oče.

»En sam ranjen. Bolj prestrašen, kot ranjen. In še ta prvi, ki je bil napaden. Potlej nobene rane. Ležal sem blizu mitraljeza, krogle nisem slišal.«

»Odkod pa potlej rana? Se je sam?«

Zan je nemočno skomignil z rameni. Naročil je pivo in ga potrt, zamišljen skral. Breda je prišla k njemu.

»Zakaj si slabe volje? Saj ste jih odbili.«

»Italijanski komandir trdi, da je Matic ušel. Ves napad je bil zasnovan zaradi Matica. Bolj ko trdim, da napada ni bilo, bolj me komandir prepričuje, da je dobil stražar rane drznih napadalcev, ki so bili v dogovoru z Maticem. Ko mu skušam dopovedati, da je to nemogoče, me zavrača, da so ljudje včeraj hodili iz vasi, na polje, v gozd, po opravkih. Lahko so se domenili. Ko ugovarjam, mi dopoveduje, da je v vasi več razbojnikov, kot trdim. Da niso samo tri družine. Čudno je to: vojak se sam z bombo ni ranil. Pravzaprav se ni mogel, ker drobec, ki so ga izvlekli, ni od parađajzarice. In če bi se že tako dokopal do partizanske bombe, vojak se rani s kroglo, ne poskuša z bombo.«

Breda je razumevajoče prikimala. Zan je ponavljal zgodbo, slutnje, skušal najti protidokaz, a se je vrtel v nekakšnem krogu, iz katerega ni mogel. Najbolj pa ga je skrbelo, da bodo s preiskovanjem prenehali. Komandir je ukazal vojakom, da morajo na položaje okrog vasi. Jutri morda odidejo, veseli, da so odbili partizanski napad. Zan je pomenljivo zakolobaril z očmi, stisnil usta. Bilo je očitno, da v napad močno dvomi.

Breda ni mogla razumeti, odkod Zanu tako trdna slutnja, da je lahko za napadom, ki so se ga tako močno oklenili Italijani, sleparija?

O RAZVOJU TOPNIŠTVA V IX. KORPUSU NOV IN POS

MATEVŽ JEKLER-IZTOK

TEŽKI DNEVI NA JELOVICI IN MOHORJU

Težkega orožja nismo uporabljali, pač pa smo ga umaknili v gozdček. Nemci, besni zaradi neuspeha, so pričeli uporabljati minomete. Zažgali so gospodarsko poslopje in gorelo je kakor v peku. S Selške doline so dobili pomoč. Iz Bukovščice so grmeli nemški topovi, pešaki pa so se bližali vrhu. Prvi in drugi bataljon sta bila v skrbeh, kaj bo z nami. Misleč, da ne bomo zdržali pritiska, sta uspela po dveh urah prispeti na obrobje Mohorja in se z druge strani spoprijeti z Nemci. Ker nam je primanjkovalo municije, je komandant Mirko ukazal postopni umik. Sebe in mitraljeza pa je določil, da nas bosta krila do zadnjega. V tem trenutku pa je močna eksplozija težke mine ali topovskega zrnja opravila svoje. Hribovski je bil ranjen v nogo, mene pa je skozi zaprta vrata iz dvorišča vrglo nazaj v stavbo in bil sem ranjen v obe roki. V neposredni bližini je bil tudi Jeseničan Vladimir Sušnik-Matijev, ki je pred meseci

okrepil naše artilerijske vrste. Takoj je javil komandantu, da sva s Hribovskim ranjena. Brez oklevanja je odredil, naj Matijev spremlja mene, drugi borec pa je vzel v oskrbo Hribovskega. Hudičevo pasje ie biti ranjen, če okoli in okoli pojejo mitraljezi. Čez čas so mi roke tako zatekle, da so mi morali prerezati oba rokava. Smer našega umika je bila Besnica.

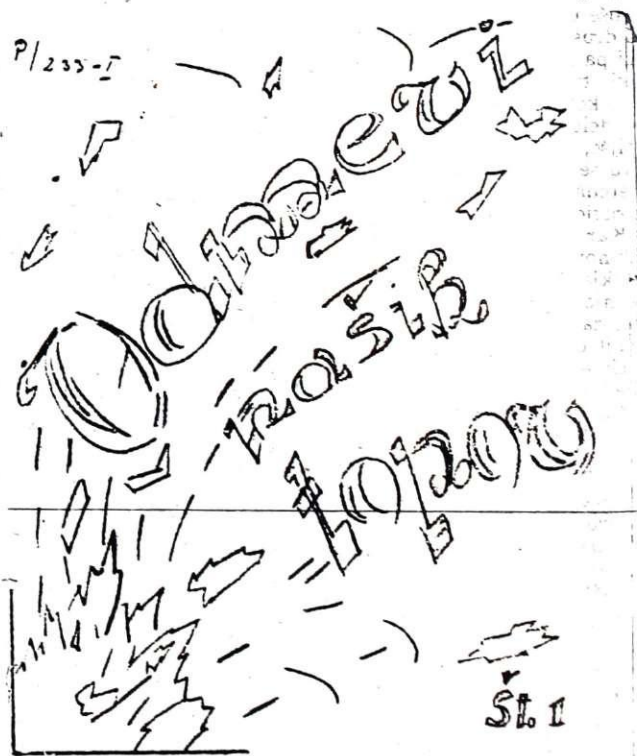
Globoko v gozdu so bile straže vse do noči, ko smo se napotili proti Jamniku, kjer sta bataljona že držala zasedo, da smo se lahko umaknili nazaj na Jelovico, od koder smo komaj prišli. Ranjen je bil tudi Krtna, tako poznano partizansko ime. Seveda pa je bilo ranjenih tudi več borcev iz prvega in drugega bataljona, ki sta nam prišla na pomoč.

Iz Jelovice so me spremljali prek Ratitovca na Prtovč v partizansko bolnišnico k dr. Edvardu Poharju. Vso pot sem bil deležen izredne tovariške pozornosti in to je v tako hudem položaju še kako neprecenljiva moralna opora. Dobro sem vedel, da me ne bo nihče zapustil, vedel sem, da me bodo rešili. Matijev in ostali tovariši so odšli novim nalogam naproti, jaz pa sem se jim pridružil po okrevanju. Takrat pa smo bili že bataljon s težkim orožjem.

ZRAŠLI SMO V BATALJON

V mesecu januarju 1944 je iz manjše enote težkega orožja nastal spremljevalni bataljon. Že konec 1943 se je poslovil Marko in na njegovo mesto je prišel Mirko. Tudi Mirko je bil znan, saj je sodeloval v boju pri Turjaku in je bil celo prvi v postojanki. Že 21. januar nam je naložil novo nalogo. Šli smo s topom in minometom prek Novakov v naročje Blegoša do Črnege kala v Martinji vrh. Pot je bila zasnežena, ledena in za top neprimerna. Borci so padali. Drevje je pokalo od mraza, top je odletaval od dreves, v katerega se je zadeval.

Top je bilo treba skoraj vso pot držati, da se ni izmuznil po bregu in potegnil še konja za seboj. »Šraj - ali bo šlo?« »Tovariš komandant, bo šlo bo. Saj vsako zimo vozim izpod Stola hlodovino in sem tega navajen. Top bom zagotovo pripeljal tja, kamor gremo,« je odločno odgovoril Šraj. Minomet in strelivo

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Izvršni svet OS Radovljica je na 61. seji, 10. septembra obravnaval poročilo analitične službe o gospodarskih gibanjih v občini v I. polletju 1979 in poročilo o uvozu reproduktivnega materiala v tem obdobju. Na dnevnem redu je bila tudi obravnava poročila o gradnji drugega dela nove obvozne ceste v Radovljici, poročila inšpekcijske službe o poškodbah na vodotokih v občini, poročila o uresničevanju proračunskih prihodkov in odhodkov od januarja do avgusta 1979, predloga odloka o ustanovitvi centra za opazovanje, obveščanje in alarmiranje in predloga odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o srednjeročnem programu izvajanja in financiranja geodetskih del v SRS za časa od 1976 do 1980. Vse predloge odlokov so potrdili in jih bodo posredovali v sprejem občinski skupščini.

Predsedstvo občinske konference SZDL Radovljica je na 3. seji 13. septembra obravnavalo poročilo o poteku kandidacijskih opravil za volite novega predsednika izvršnega sveta OS Radovljica, ki so jih izvajali v vseh krajevnih organizacijah SZDL in osnovnih sindikalnih organizacijah v OZD in TOZD. Ugotovili so, da je večina kandidacijskih konferenc potrdila kandidature Stanka Slivnika z Bleda. Na dnevnem redu je bila tudi obravnava predloga AMD Radovljica za organizacijo in izvedbo državnega prvenstva v moto-crossu prihodnje leto ter poročila o prostovoljnem mladinskem delu v občini v 1979. letu. Podrobno so tudi razpravljali o nalogah SZDL za sklepne prireditve akcije Nič nas ne sme presenetiti, ki bo 29. in 30. septembra po skupnem občinskem programu. Na seji so sklenili, da bo občinska kandidacijska konferenca 17. septembra.

Na seji koordinacijskega odbora za spremljanje družbeno-ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu pri predsedstvu OK SZDL Radovljica so prejšnji teden ugotovili, da javne razprave o osnutku samoupravnega sporazuma o prehodu na ekonomske cene stanarin potekajo bolj počasi kot so načrtovali. Šele slaba polovica vseh zborov delovnih ljudi v delovnih organizacijah in prav toliko konferenc v KS je namreč potrdilo osnutke, manjkajo pa izidi razprav iz največjih krajevnih skupnosti. Ugotovili so tudi, da razprave niso bistveno spremenile osnutka samoupravnega sporazuma.

Pri občinskem svetu zveze sindikatov Radovljica so pred kratkim ustanovili svet za pridobivanje in razporejanje dohodka in delitev po delu. To je strokovno politično telo, ki bo skrbelo za pomoč za vključevanje delavcev v TOZD pri iskanju najustreznejših rešitev s področja pridobivanja in razporejanja dohodka in delitev po delu. Na zadnji seji 10. septembra so člani sveta sprejeli obsežen delovni program, v katerem so določene naloge pri ugotavljanju, kaj je razvid del in nalog, vrednotenje del in nalog, ugotavljanje delovne uspešnosti ter pri uveljavljanju skupnega dohodka in svobodne menjave dela. Te naloge bodo izvajali vsi člani sveta v TOZD in OZD, predsednik sveta Vladimir Silič pa bo skrbel za povezavo z ustreznim svetom republiškega sveta ZS Slovenije.

Delovna skupina koordinacijskega odbora za ljudsko obrambo pri OK SZDL Radovljica je prejšnji teden pripravila program seminarja za nosilce obrambnih priprav in programa akcije Nič nas ne sme presenetiti, ki bo v drugi polovici septembra. Na programu seminarja bodo udeleženci seznanjeni z varnostno oceno v občini in se dogovorili o smernicah za sklepne dejavnosti v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih v akciji Nič nas ne sme presenetiti.

REZULTATI OCENJEVANJA ZA NAJBOLJ UREJEN KRAJ NA GORENJSKEM

Komisija za varstvo okolja pri gorenski turistični zvezi je po predhodnem razpisu za tekmovalno v času od 13. do 21. julija ocenjevala urejenost krajev na Gorenjskem. Ugotovili so, da je letos cela Gorenjska bolj čista kot lani. Kar zadeva pomanjkljivosti, pa je komisija ugotovila, da se premalo pozornosti posveča čistoči pokopališč in spomenikov NOB in redni košnji obcestne trave. Pregled je pokazal, da so kraji, kjer nimajo turističnega društva, slabše urejeni. Delo komisije je večina društev sprejela z razumevanjem, bili pa so tudi primeri, da so zastopniki turističnih društev gledali na delo komisije preveč lokalistično. Da bo delo te komisije v prihodnje še boljše, so predlagali v prihodnjem letu seminar, kjer bi se dogovorili o metodah dela s temi komisijami pri turističnih društvih.

Kar zadeva uvrstitve in rezultate tekmovanja, naj povemo, da so kraje, kjer delujejo turistična društva ocenjevali po sedemnajstih kriterijih, za katerega je vsak kraj lahko dobil od ene do deset točk. Največ točk — 141 so prejele Cerklje, sledi Bled s 124 točkami, Pred dvor 120 točk, Lesce 118 točk, Škofja Loka 113, Jezersko 111,7, Bohinj-Jezero 111,1, Senčur 107, Bohinjska Bistrica 107 in deseta je Bela, ki je dobila 106 točk.

Drugi kraji in turistična društva v jeseniški in radovljiški občini so se uvrstila tako: Dovje-Mojstrana je 12., Radovljica 13., Begunje 14., Gorjane 15., Jesenice 19., na 22. mesto so se uvrstile Rateče-Planica, 24. je bilo Ribno, 26. Kropa, 29. Zirovnica, 37. Kranjska gora, 40. Planina pod Golico, TD Pokljuka pa se je uvrstilo na 43. mesto. Skupno so ocenjevali 44 področij, kjer delujejo turistična društva na Gorenjskem.

Poleg ugodnih premikov so ugotovili tudi vrsto slabosti. Tako so v Be-

gunjah videli nepokošene koprive ob cesti. Na Brezjah nepokošeno travo ob poteh in cesti, v Radovljici je bila trava nepokošena pri parkirnem prostoru. Pri avtobusni postaji so bile neopete gredice, pred sodiščem je rasel plevel, trava pa ob cesti proti Lescam, pred trgovino Specerija in pri blokhi. V Lescah so našli neurejeno okolico šole in nepokošeno travo pri železniški postaji. V Kropi trava ni bila pokošena ob potoku pri šoli v Lipnici, našli so veliko smeti na avtobusni postaji, nepokošeno travo ob tovarni in pokvarjeno smerno kazalo. Bled se je sicer s svojo urejenostjo uvrstil na drugo mesto, kljub temu pa so glede na veliko področje našli precej pomanjkljivosti. Pri šoli je bila slabo oskrbovana travna površina, parkirni prostor pri pokopališču ni bil pokošen. Našli so tudi neprimerno odlagališče smeti. Trava ni bila pokošena pri trgovini Specerije pri jezeru, za vilo Bled in pri železniški postaji. Slaba so bila tudi obcestna ogledala.

V Gorjah trava ni bila pokošena pri avtobusni postaji in pri pošti. Tudi okolica šole ni bila urejena. Pomanjkljivost Bohinjske Bistrice je bila nepokošena trava ob cestah in pri spomeniku NOB. Bolje je treba komunalno urediti pokopališče in okolico blokov. Na področju TD Bohinj-Jezero trava ni bila pokošena ob cestah in v naselju Stara Fužina. Jesenice so sicer od lanskega leta pohvalno napredovale, so pa našli še veliko pomanjkljivosti. Obnoviti bo treba napis pri gostilni POR na Dobravi. Trava ni bila pokošena pri črpalki, nasproti Železarne, ob parkirišču pri gimnaziji in ob domu TVD Partizan. Pred poslopjem osnovne šole (Tomšičeva) prostor ni bil oplet.

Pokopališče bo treba komunalno bolje urediti, obnoviti tablo za Planino pod Golico in odstraniti avto-

Indok center pri občinski skupščini Radovljica je v začetku septembra izdal prvo številko Referalne informacije, ki bodo služile uporabnikom informacij v občini za pregled vseh gradiv, s katerimi razpolaga center. Gre za gradivo občinske skupščine, SIS, družbenopolitičnih organizacij ter iz drugih virov, ki so označeni na 239 dokumentacijskih karticah. Zaenkrat INDOK center razpolaga z urejenim informativno dokumentacijskim gradivom le za 1979. leto, v register pa je vključeno tudi starejše gradivo, predvsem strokovno in trajnejše vrednosti.

V radovljiški občini je po periodičnih obračunih za prvo polletje 1979 izkazalo izgubo deset temeljnih organizacij združenega dela. Letošnje izgube znašajo 14.287.000 din, kar je za skoraj polovico manj kot v lanskem letu za to obdobje. Večina izgube se nanaša na gostinstvo, ki je nastala predvsem zaradi mrtve sezone, vendar se stanje bistveno zboljšuje v drugem polletju. Razen tega so imele nekatere TOZD letos tudi večje investicijske naložbe, ki niso potekale po načrtih, kar je tudi vplivalo na to, da ni bila dosežena predvidena realizacija.

Komisija za zadeve borcev NOB pri občinski skupščini Radovljica je letos na osnovi predlogov komisij iz krajevnih organizacij ZB NOV dodelila 11 posojil v znesku 10.000 do 50.000 din svojim članom za novogradnje stanovanjskih hiš ter 23 posojil v višini od 10.000 do 30.000 din za ureditev ali obnovitev obstoječih stanovanj. Letos bo zagotovljeno koristno kopališko zdravljenje 78 udeležencem NOB. Po številu upravičencev tega zdravljenja je radovljiška občina šele na 28. mestu v Sloveniji. Manj, kot je možno, udeleženci NOB koristijo letni oddih v Partizanskem domu Vodice na Jelovici, kjer so prav tako ugodni pogoji za zdravstveno šibke upravičence.

Izidi o izvozu gospodarstva radovljiške občine za prvo polletje 1979 so precej ugodnejši kot so bili lanskeletni. V tem času so izvozili na tuje za 13.274.161 dolarjev, kar je za 25,7 % več kot lani. Velja poudariti, da je bilo 82 % izvoza na konvertibilna tržišča.

V prvih šestih mesecih 1979 je bilo v radovljiški občini vplačanih 422.291.000 din davkov in prispevkov, kar je za 31 % več kot lani in je enako povečanje kot v drugih gorenskih občinah. Letos so se najbolj povečali dohodki krajevnih skupnosti iz samoprispevkov občanov, ki so bili kar za 65 % višji od lanskih.

Za gospodarstvo radovljiške občine v prvem polletju 1979 je značilna dosti bolj pospešena investicijska dejavnost kot lani. Primerjalni podatki kažejo, da so bila investicijska vlaganja v osnovna in obratna sredstva večja za 56 %, kar je za 9 % nad gorenskim povprečjem. Na porast so delno vplivale tudi višje cene. Vrednost polletnih naložb v osnovna sredstva je znašala 320.278.000 din. To predstavlja 15 % družbenega proizvoda in že 70 % celoletnih vlaganj v 1978. letu.

Delavci Alpetour — TOZD Hoteli Bohinj so lahko z izidi polletnega turističnega prometa kar zadovoljni. Lani so imeli še 1.120.000 din izgube, letos pa je njihov obračun pokazal 650.000 dinarjev ostanka dohodka. Osebnih dohodkov zaposlenih, ki so bili še lani med najnižjimi, so uspeli povišati za 24 %. Razen boljšega gospodarjenja je razlog za povečani promet tudi 13,45 % več nočitev, pri čemer je še posebno spodbudno, da so nočitve tujih gostov narasle za 23,2 %, domačih pa le za 3,4 odstotka.

V šolskem letu 1979/80, ki se je pričelo ta mesec, je vpisanih na vseh 30 oddelkih matične in podružničnih šol A. T. Linhart Radovljica 1.177 učencev. V matični šoli v Radovljici je 978, v podružnični šoli 4. maj v Begunjah, kjer imajo celodnevni pouk je 103, v Ljubnem 45 in v Mošnjah 51 učencev. Letos začenja šolanje v vseh 4 oddelkih 111 prvošolčkov, 5 oddelkov osmih razredov pa obiskuje 142 učencev.

Trinajstčlanska delegacija sindikatov italijanske pokrajine Veneto, ki se je prejšnji teden mudila v Sloveniji kot gost republiškega odbora sindikatov kmetijskih delavcev, je bila na obisku tudi v radovljiški občini. S predstavniki občinskega sveta

mobilsko navlako sredi mesta. Na Dovjem in v Mojstrani so našli nepokošeno travo in koprive ob cestah. V Kranjski gori je bilo neopeto cestnišče ob črpalki, trava pa nepokošena pri mostu in ob cestah. Pri pokopališču so našli koprive in neurejeno smetišče. Zanimarjena je bila okolica zdravstvenega doma, neopeto je bilo pri hotelu Kompas, pri hotelu Alpe Adria pa je bila nepokošena trava. Za Rateče so zapisali, da so našli nepokošeno travo ob cesti skozi vas.

Komisija je v teh pripombah zapisala samo najbolj kričeče primere nepravilnosti.

Glede na ugotovitve in razvrstitve društev bodo na zboru turističnih delavcev Gorenjske, ki bo predvidoma decembra v Zireh, pohvalili vsa turistična društva in druge za napore, ki jih vlagajo v ohranjanje

našega okolja. Prva tri najbolj uvrščena turistična društva bodo prejela pisna priznanja. Turistična društva, ki so dosegla nad 115 točk, bodo dobila po tri sedeže v avtobusu za nagradni izlet, društva s 105 do 115 točk dva in društva od 100 do 105 točk po en sedež. Iz jeseniške občine sta to društvi Dovje-Mojstrana in Jesenice, iz radovljiške občine pa Bled, Lesce, Bohinj-Jezero, Bohinjska Bistrica, Radovljica, Begunje in Gorje. Turistična društva bodo za dvodnevni poučen izlet 22. in 23. septembra po Gorenjski, Koroski, zahodnem Pohorju in Savinjski dolini izbrali najbolj prizadevne člane pri urejanju okolja.

Prepričani smo, da je to tekmovanje prispevalo k večjemu prizadevanju za lepo okolje in da bo tako tudi v bodoče.

B.

POKLONILI SMO SE PADLIM BORCEM NA POKLJUKI

To nedeljo, 16. septembra, so si člani ZB NOV krajevne skupnosti Sava in Podmežaklja izbrali za dan, ko se bodo poklonili spominu padlih borcev NOB na Pokljuki. Pridružili smo se jim tudi planinci mladinskega odreda PD Jesenice, kot predstavniki mlade generacije, ki spoštuje in je hvaležna junakom, ki so se borili za svobodo.

Zgodaj zjutraj smo se z avtobusom odpeljali na Pokljuko. Najprej smo se ustavili pod Lipanco ob spominski plošči, ki je posvečena partizanom gornikom, ki so od leta 1941 do 1945 padli na tem področju. Nato smo se napotili proti Lipanci.

Sproti smo obiskali še spominska obeležja, ki so posvečena spominu na hrabre borce: Jakopiču iz Gorij, Knafliču z Bleda in Stanetu Bokalu z Jesenic. Z enominutnim molkom

smo izkazali svoje spoštovanje do njih, ki so svoja mlada življenja darovali za nas.

Najprej nas je pot vodila proti Viševniku. Pod tem vrhom je na steno pritrjena spominska plošča, na kateri piše: TU JE DNE 6. 8. 1942 ŠTAB GORENJSKEGA ODREDA DOŽIVEL MOČAN NEMŠKI NAPAD. V TEM BOJU STA PADLA: STRAŽAR POLDE, JESENICE, KOMANDIR ODREDA IN BERNARD IVAN, BLEDE, KURIR ODREDA.

Položitvi venca je sledil govor Mladena Nikšiča, predsednika ZB NOV krajevne skupnosti Sava. Tudi mladi smo se poklonili spominu na padla borca. Jasna Ambrožič je recitirala pesem Jesen partizanskega pesnika Karla Destovnika-Kajuha, spis na temo Niste padli zaman pa je prebrala Nataša Krapež. Vsebinska tega sestavka je pokazala na odnos

ZSS se je pogovarjala o vlogi sindikata v družbenopolitičnem življenju občine, o učinkovitosti sindikatov pri uveljavljanju življenjskih in samoupravnih pravic delavcev in o deležu sindikatov pri družbenem planiranju. Gostje iz Italije so si ogledali tudi farmo molznic na posestvu KŽK Kranj v Poljčah.

V soboto, 8. septembra je prispelo v Radovljico na dvodnevni prijateljski obisk 40 aktivistov Rdečega križa iz Varaždina. Sodelovanje med obema občinskima organizacijama RK se je pričelo že pred petimi leti. Gostje iz Varaždina so sprejele krajevne organizacije RK Radovljica, Bled, Begunje in Bohinjska Bistrica. Skupni delovni razgovori so bili v Radovljici, nato pa so jim gostitelji razkazali dom dr. Janka Benedika, Čebelarški muzej in Šivčevo hišo ter druge zgodovinske in turistične zanimivosti v občini.

Pri zbiranju pomoči prizadetemu prebivalstvu Črnogorskega primorja so se izredno izkazali zlasti aktivisti Rdečega križa iz krajevnih organizacij RK Radovljica. Od občanov KS Radovljica so zbrali 58.966 din in obveznic cestnega posojila v vrednosti 20.510 din. Celotna pomoč v višini skoraj 80.000 din je bila že nakazana v Črno goro. V majski akciji pa so na območju KS aktivisti zbrali tudi nad štiri tone raznih oblačil.

Za zaključek letošnji delovnih akcij je izšlo pri konferenci brigadirjev pri OK ZSMS Radovljica glasilo Brigadir MDB Stane Zagar. V 200 izvodih ga je izdalo osemelansko uredišče, ki ga vodita glavni urednik Marjan Kozjek in Iztok Suhadolnik. Glasilo prinaša opise vseh treh akcij Titograd, Pokljuka in Slovenske gorice, več vedrih brigadirskih prispevkov in humorja.

Na Bledu so se v začetku septembra sešli na delovni posvet predstavniki gorenskih gozdarskih in lesno predelovalnih delovnih organizacij s člani republiškega odbora sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva. Osrednja tema razgovora je bila priprava na usklajene načrte srednjeročnega plana razvoja obeh gospodarskih dejavnosti na Gorenjskem. Posveta so se udeležili tudi predstavniki medobčinskih družbenopolitičnih organizacij iz radovljiške občine.

Delavci SGP Gorenje pospešeno gradijo v Radovljici več pomembnih objektov. V začetku meseca septembra so začeli z izgradnjo proizvodnih obratov Lesnine TOZD Tapetništvo Radovljica, ki bo zaključena prihodnje leto. Že avgusta so začeli graditi posebno osnovno šolo poleg stavbe osnovne šole A. T. Linhart. Tudi ta dela izredno hitro napredujejo, zato računajo, da bo objekt pod streho že v jeseni. Do dneva republike pa naj bi zaključili tudi s prizidkom stavbe občinskih družbenopolitičnih organizacij na Gorenjski cesti.

Na Delavski univerzi Radovljica bodo tudi v šolskem letu 1979/80 organizirali oddelke osnovne šole za odrasle od petega do osmega razreda. Občinska izobraževalna skupnost je zagotovila stroške šolanja za 60 slušateljev. Slušatelji, ali pa njihove delovne organizacije bodo prispevali po 500 din za učbenike. Šolanje za en razred traja eno polletje in bo organizirano v seminarskih oblikah. V šolskem letu 1977/78 je obiskovalo oddelke osnovne šole 175, v šolskem letu 1978/79 pa le 88 delavcev.

Spominsko razstavo lani preminulega radovljiškega slikarja Franca Boltarja so 7. septembra odprli v galeriji Prešernove hiše v Kranju. Razstavljena dela, predvsem krajinski akvareli, nekaj olj in portretov so bila junija prvič predstavljena v Šivčevi hiši v Radovljici.

Ob slovesnem zaključku svetovnega prvenstva v veslanju na Bledu, ki je izredno uspelo zlasti po organizacijski plati, je na sprejemu v vili Bled predsednik mednarodne veslaške zveze Thomas Keller za zasluge podelil zlato medalje FISA članom organizacijskega komiteja svetovnega prvenstva Janezu Zemljariču in domačinoma Božu Benediku in Vladu Janežiču z Bleda.

mladine do žrtev NOB in do te, ne tako daljne preteklosti. Nataša je to povedala takole: »Tih stojim pred spomenikom padlemu junaku. Nebo je modro. Jesen prihaja.

Tu je padel, tu je izkrvavel. Okoli njega je krvavela Evropa pod fašističnimi udarci. Je bil mlad tako kot jaz? Ne vem, morda? Vem pa, da se je boril za svobodo, za pravičnejši družbeni red. Ni vedel, da ga sam ne bo nikoli dočkal. Občudujem ga. Ljubša mu je bila svobodna domovina kot lastno življenje. Vem, rad bi živel, rad bi dočkal še mnogo jeseni, takšnih kot je ta, ki prihaja, tako lepih. Mnogo mu dolgujem, a ničesar mu ne morem dati. A zanj bi bilo najlepše spoznanje, da ni padel zaman, da smo mi srečni, da je naša rodna zemlja svobodna. A on tega ne ve...

Padli so za višje cilje zato, ker so verjeli v lepšo prihodnost.

Vsa naša hvaležnost je preskromna za to, kar so storili za nas. Teh žrtev ne bomo mogli poplačati. Naš velik dolg do njih pa je, da gradimo novo življenje na temeljih, ki so jih s svojo žrtvijo postavili oni.

Ne, padli junak, nismo te pozabili. Nikoli ne smemo pozabiti, ne tebe, ne tvojih tovarišev. Nadaljujemo tam, kjer ste morali končati v. Mi, mlada generacija smo porok, da se bo naša socialistična samoupravna skupnost razvijala naprej.

Vi ste nam pokazali pot, hodili bomo po njej.

Minuta molka je bila skromna oddolžitev za veliko žrtev.

Tu pod Viševnikom se je naša številna skupina razšla. Kondicijsko bolje pripravljene smo se povzpeli na Viševnik, ostali pa so odšli po lažji poti proti vojašnici na Rudnem polju. Tam nas je že čakal avtobus in nas čez nekaj časa odpeljal proti Jesenicam.

Ohranjanje tradicij NOB je naša dolžnost in nikdar ne smemo dovoliti, da bi ljudje, ki so darovali svoje življenje za nas, za našo svobodo, zatonili v pozabo. Ohranimo svetel spomin nanje!

Breda

PO POČITNICAH ZAGNANO NA DELO

Po končanih počitnicah so se v krajevni skupnosti Podmežaklja zelo zagnano lotili dela in nalog. Najprej se je 3. septembra sestal svet krajevnih skupnosti. Na seji so prebrali sklepe prejšnje, sedme seje. Ugotovili so, da so bili vsi sklepi kljub počitnicam realizirani.

Najzanimivejša točka dnevnega reda osme seje sveta je bilo poročilo predsednika gospodarske komisije. Iz občinskega poročila povzemamo:

Ena izmed dejavnosti gospodarske komisije je dajanje lokacijskih soglasij, tako posameznim občanom, kakor tudi delovnim in drugim organizacijam, ki želijo graditi ali pa obnavljati določene objekte. Gospodarska komisija KS Podmežaklja je obravnavala v prvih šestih mesecih več takšnih prošelj. Najpomembnejša vloga za lokacijo je bila vloga za izgradnjo čistilne naprave in kanalizacije, ki naj bi potekala iz središča mesta Jesenice mimo skladišča Gorenjke po Prešernovi ulici, skozi območje Železarne, kjer bi bila locirana potem tudi čistilna naprava. Tega soglasja komisija še ni izdala, ker morajo pristojni organi najprej urediti prometni režim v času, ko bo Prešernova ulica razkopana zaradi gradbenih del. Komisija poudarja, da je ta ulica zelo prometna.

Za KS Podmežaklja je izrednega pomena tudi ureditev kanalizacije na desnem bregu Save. Idejni projekti so sicer v delu, toda verjetno bo trajalo še precej časa, da bo to urejeno.

Že vrsto let je problematičen podvoz na Cesti I. maja pod železnico, ki ne dopušta prometa z večjimi vozili, kar otežkoča tudi organizacijo redne avtobusne proge v mestnem prometu. V letošnjem letu so se že zbrala vsa dovoljenja in soglasja, tako da bo verjetno ŽTP Ljubljana še pred koncem letošnjega leta pričelo z rekonstrukcijo podvoza.

V planu gospodarske komisije je bila tudi adaptacija vrta v stavbi krajevnih skupnosti Podmežaklja. Kljub zelo majhni količini denarja je adaptacija končana, tako da so malčki iz Podmežaklje dobili lepo urejeno garderobo in preurejeno kuhinjo. Prihodnje leto bo potrebno adaptirati še igralnico. Seveda pa bo kmalu potrebno razmišljati tudi o razširitvi vrta, saj je že letos v njem 26 otrok. Za spomladi ostane tudi še obnova igrišča pred vrtcem, ki je v slabem stanju, uporabljajo pa ga tako otroci iz vrta kot tudi ostali otroci iz krajevnih skupnosti.

V letošnjem letu so bile asfaltirane tudi tri ulice v Kurji vasi, in sicer: Copova, Mencingerjeva in Janševa. Potrebno bo urediti le še bančine, za kar je pesek že dobavljen. Do konca leta se bodo verjetno pričela tudi gradbena dela na srednjem kraku Ilirske ulice, tako da bo v prihodnjem letu tudi ta ulica asfaltirana. Seveda je gospodarska komisija sproti reševala tudi več manjših problemov in del. Žal pa na terenu ni več honorarnega delavca, ki bi skrbel za urejanje ulic in cest. Razpis je bil sicer že objavljen v Železaru, toda prijav ni bilo.

Člani sveta so po razpravi o poročilu delo gospodarske komisije ocenili kot uspešno in izrazili željo, da bi delovala tako tudi naprej.

DESET ČUDOVITIH DNI V CRIKVENICI

Kakor vsako leto je bila tudi letos zadnja izmena letovanja v Crikvenici določena za upokojece, bivše železarje. Tako smo deset dni, od 3. do 13. septembra uživali gostoljubje kolektiva počitniškega doma v Crikvenici. Vreme nam je bilo ves čas bivanja izredno naklonjeno (samo pol dneva dežja). Poprečna starost koristnikov oddiha je bila dokaj visoka, z izjemo nekaj vnukov in vnukinj, ki so jih s seboj pripeljale skrbne babice.

Poleg že omenjenega čudovitega vremena in dokaj tople vode ne moremo dovolj izraziti naše hvaležnosti celotnemu osebju v Crikvenici, saj smo bili vsi z odlično in izdatno hrano, z nadvse ljubezno in hitro postrežbo in zmernimi cenami v točilnici izredno zadovoljni. Posebej moramo omeniti prizadevanje upravnika Nikole, ki je naredil vse, kar je bilo v njegovi moči, da nam je bilo bivanje res prijetno.

Vsi udeleženci letovanja se iskreno zahvaljujemo kolektivu Železarne, ki omogoča vsako leto tudi upokojevcem nekaj dni letovanja ob morju. Želimo, da bi se to nadaljevalo tudi v bodoče. Seveda pa vso hvaležnost izrekamo tudi osebju doma, ki ima velike zasluge, da smo se vrnili domov zelo zadovoljni.

Te

Sledilo je poročilo predsednika komisije za planiranje. Marjan Ulčar je seznanil člane sveta s pripravami srednjeročnega plana za obdobje 1980–85. Priprave so zelo obsežne, saj plan zajema vsa področja družbenega življenja. Člani sveta so menili, da je potrebno plan pripravljati še naprej tako resno in zavzeto, saj je to temelj našega razvoja.

Ob sklepu seje so izpostavili več perečih problemov. Ker otroci iz Podmežaklje hodijo v novo šolo na Plavžu, ki je daleč, je svet KS sklenil, da prosijo SAP-Viator in izobra-

ZANIMIV IZLET JESENIŠKIH UPOKOJENCEV

V četrtek, 13. septembra, je odšlo na izlet v Crikvenico 50 upokojevcem, med njimi nekaj članov pevskega zbora, ki ga vodi Janez Ponikvar. Da bi bila vožnja zanimivejša, je vodja potovanja Jurij Dolenc, ki pri društvu upokojevcem skrbi za kulturno dejavnost, sestavljal program potovanja tako, da je bila tudi pot kar najbolj izkoriščena. Pot nas je peljala skozi Velike Lašče, Ribnico do Kočevja, kjer smo imeli krajši postanek z ogledom spomenika padlim v NOV in drugih zanimivosti kraja. Čeprav nas je pretežni del poti spremljala gosta megla, se je na drugi strani Kolpe razpršila in nas je gredo toplo sonce vse do Crikvenice.

Zaradi časovne stiske se nismo mogli ustaviti v Delnicah, ki ležijo v široki dolini Gorskoga Kotorja. Videti je bilo, da je v kraju zelo razvita lesna industrija in zimski turizem. Avtobus je »požiral« kilometre in kmalu smo prispeli v hrvatsko primorje in se po novi široki cesti pripeljali v Bakarski zaliv. Le od daleč je bilo videti veliko ladje-delnico, v kateri je v letu 1925–26 delal tudi predsednik Tito. Zelo zanimiv je veliki most, ki bo povezoval otok Krk z zaledjem. Odprli ga bodo za dan republike – 29. novembra letos.

V Crikvenico smo prispeli okrog 12. ure in se nastanili v domu železarjev. Formalnosti so bile hitro opravljene in že so nam postregli z izdatnim kosilom. Popoldne je toplo sonce zvalilo na plažo vse izletnike, tudi tiste, ki so to pot prvič videli morje. Po kopanju so nekateri balinali, drugi odšli na sprehod, tisti, ki jih je potovanje utrudilo, so posedli na vrtu in kramljali ob kavici. Po večerji so člani pevskega zbora popestrili program izleta s krajšim koncertom. V ubrane glasove so posegli tudi drugi in slovenska pesem je donela naokrog in ob cesti se je kmalu zbralo več poslušalcev, predvsem tujcev.

Naslednji dan je večja skupina upokojevcem odšla na ogled prista-

ževalno skupnost za odobritev avtobusnega prevoza, še posebno, ker je avtobus v lanskem letu že vozil, letos pa je število otrok še večje.

Zelo pereč problem, ki izredno kvari izgled krajevnih skupnosti, je podvoz pod železnico. Pri tem so poudarili predvsem neestetsko plakatiranje in polomljene ter uničene ograje. Zato bo svet KS zaprosil podjetje Kovinar, da se stanje v podvozu uredi.

Prav tako je svet sklenil, da bo z dopisom opozoril postajo milice Jesenice na problem nepravilnega parkiranja v času večjih prireditev v športnem parku, kar ovira stanovanje pri dohodu do svojih stanovanj in garaž. To velja predvsem za Ledarsko in del Verdnikove ulice.

B. r.

nišča, drugi so se podali v okolico in občudovali turistični razvoj kraja, ki je zlasti v zadnjem desetletju zelo spremenil svojo podobo.

Opoldne smo bili zopet zbrani v prijazni jedilnici doma, kjer nas je čakalo še izdatnejše kosilo kot prejšnji dan. Popoldne je sonce zakrila meglena zavesa, toda najbolj korajžni so se zopet odločili za kopanje in osvežitev. Za slovo so pevci zapeli še nekaj domačih pesmi.

Na povratku smo se peljali skozi Kraljevico, Reko, Rupo in se ustavili šele v manjšem gostišču blizu Pivke. Tu smo naleteli na večjo skupino upokojevcem (dva avtobusa) z Reke. Navdušeni so nam pripovedovali o lepoti naših krajev, o izletu v Novo Gorico in obisku bolnice Franje. Povedali so tudi, da njihovo društvo zelo skrbi za poučno rekreacijo in kulturno razvedrilo svojih članov.

Ko smo se peljali mimo Postojne, se je že mračilo. K sreči ni bilo na cesti gostejšega prometa, zato smo kmalu prispeli v Ljubljano. Na poti proti domu nas je Jurij Dolenc seznanil s programom društva do konca tekočega leta. Povedal je, da so poleg številnih kulturnih prireditev predvideni še trije izleti z namenom, da se člani seznajajo z gospodarskimi dosežki in obenem spoznavajo zemljepisne in kulturne znamenitosti naše lepe dežele.

Preden smo se razšli, se je v imenu vseh udeležencev lepo zahvalil šoferju za previdno in varno vožnjo in Vinku Razingerju, ki je skrbel za veselo razpoloženje. Čeprav nas je na Jesenicah sprejel hladen veter z dežjem, smo se zadovoljni vrnili domov, kajti res smo preživeli dva prijetna dneva, ki sta marsikomu pomenila potrebno rekreacijo v enoličnem življenju.

Zato priporočam vsem, ki še niso vključeni v društvo upokojevcem, da se vključijo, kajti program raznih dejavnosti društva je zelo pester in zanimiv za vse, ki si želijo poučnega in kulturnega razvedrila.

Iv. Torkar

AKTIVNOST DRUŠTVA INVALIDOV V MESECU SEPTEMBRU

V nedeljo, 16. septembra, je društvo invalidov Jesenice skupno z kulturno umetniškim društvom Podkoren organiziralo izlet v Rogaško Slatino. Na povabilo društva invalidov Rogaška Slatina so se invalidi udeležili svečane proslave z razvitjem društvenega prapora. Na proslavi z bogatim kulturnim programom je nastopal znani basist Ladko Korošec. Program je med drugim popestrila folklorna skupina Podkoren pod vodstvom Pavle Oman s svojimi narodnimi plesi. Po proslavi in kosilu so si ogledali zdravilišče, nato so nadaljevali vožnjo v Podčetrtek, kjer so si ogledali kopališče, nekateri pa so se tudi kopali. Od tam so pot nadaljevali do Kumrova, kjer so si ogledali dom borcev in mladine, ogledati so si hoteli tudi rojstno hišo maršala Tita, pa jo preurejajo. Povedali so, da bo rojstna hiša maršala Tita zaprta do konca meseca oktobra.

V večernem mraku so se odpravili na pot proti domu. Ob zvokih harmonikaša Alojza Mraka iz Podko-

rena je vožnja proti domu kar prehitro minila.

SEJA KO DI GORENJSKE REGIJE

Pred kratkim je bila na Jesenicah tretja seja koordinacijskega odbora društev invalidov gorenjske regije, na kateri so med drugim sprejeli sklep, da regijsko pristopijo k popisu zaposlenih invalidov v organizacijah združenega dela, seveda v dogovoru s pristojnimi v OZD. Dogovorili so se, da bodo ustanovili aktivne zaposlenih invalidov v delovnih organizacijah, kjer je več kot 20 zaposlenih invalidov, v manjših organizacijah, pa dobili poverjenike, ki bodo vključeni v aktivne maticnega društva.

Društvo invalidov Jesenice je imelo 26. razširjeno sejo izvršnega odbora, na kateri so obravnavali navedene sklepe in se pogovarjali o pripravi programa dela za leto 1980. Pregledali so izvrševanje programa dela za tekoče leto in ugotovili, da je glede na koledar skoraj v celoti realiziran. PM

Priprave na vajo »Nič nas ne sme presenetiti 79« poudarja intenzivno potekajo. Z našo pripravljenostjo bomo pokazali da nas res nič ne more presenetiti. Na sliki pionirji A skupine Gasilskega društva Jesenice-mesto pri vaji z vetrovko (Tekst in foto B. Blenkuš)

ZA NASMEH

Zmerom sem občutil posebno slabost do žensk, oblečenih v bele halje. Čudno, zobozdravnica tega ni čutila. »Paradentozis!« je mrmljala in se kremžila kot bi jo mrazilo.

»Kakorkoli se tej zoprnosti pravi, pozdravite,« odvrnem z drhtavim glasom. »Prednja zoba se mi majeta kot vrata v Murgljah. Malicam samo še jogurt, čeprav mi je zoprna.«

»Komaj bi bilo mogoče pozdraviti na Stomatološki kliniki. Temeljito čiščenje kamna... Mi vam lahko zobe le izpulimo, kadar vas bo hudo bolelo. Ko pridete na vrsto, vam napravimo protezo.«

»Kako dolgo bi vse to trajalo?« s strahom vprašam.

»Kar precej. Imamo nujnejše primere, ne gre le za dva zoba. Čakajo. Poskusite na Stomatološki.«

Gleda me, razume ta mrki, brezosebni izraz: Prerinite se na kliniko. Res nikogar ne poznate, nimate zvez, reva?

Žal ne govorijo zaman: »V našem socializmu je prijetno živeti, če veliko zaslužiš, poznaš nekoga na občini, zdravniku, mehaniku, obrtnika. Imam zveze, kako bi živel brez njih? Sošolec je specialist za plastično kirurgijo. Žal ga trenutno ne potrebujem. Res so mi že nekajkrat posneli kožo, a se je zaraslo. Tudi drugega, psihiatra, še nisem potreboval. A čvrsto računam z njim.«

»S Stomatološko kliniko ne bo nič. Tja se ne prerinem. Pulite! Samo to bi prosil, z zanesljivo injekcijo, ki bo omrtvila čeljust. Pred leti sem pri izdiranju kočnika imel občutek, da mi bodo najprej odvilili glavo.«

Zobozdravnica boleha za pomanjkanjem humorja. Ne trene, ampak toliko bolj vztrajno z zakrivljeno iglo kraspa, trga po zobeh, da me oblije pot.

»Tudi kočnike imate slabe, najbrž grde korenine. Zavite. Poglejte moj izpah na roki. Ne morem puliti zob. To opravi kolega, ki je na specializaciji.«

Menda ja ne bodo pulili zob s stroji, da obvarujejo nežne roke ljubkih zobozdravnic me prešine.

»Kako dolgo bi moral čakati, da bi lahko prigriznil dan star kruh,« obupan vprašam. »Moje življenje se zaradi teh majavcev spreminja.«

Nedoločeno je skomignila z rameni. Potem sem uganil, da dolgo. Morebiti imajo raje, da opravijo generalno. Vso čeljust hkrati.

Na ulici, ko vem, da mi ne morejo izdreti zoba brez injekcije, glasno preklinjam. Strah, da mi izpadeta zoba, vneto uduši.

Poizvedujem, če kak zobozdravnik pri nas še dela na črno. Prenehali so zaradi kazni, ki so jih morali plačati. Naše vrhovno zdravstvo hoče imeti red. Morda vseno še kdo tvega, vendar je težje priti do njega kot oropati banko.

Zobje se mi vse bolj majoje, moram poiskati rešitev, drugače mi nasmejan obraz odlijeje v pustno masko. Vztrajno sem se približal rešitvi.

Zvedel sem za zidarja, ki se je izuril na gradbišču, ko je pulil žebelje. Dogovorila sva se za ceno in dan. Bil je ljubezniv, pogoltnil sem pet tablet, njegova žena mi je postregla s kavo in vinjakom. Nisem prehitro trpel, posebej mi je odleglo, ko sem mislil na naše zobozdravstvo, brez skrbi tulil, ker je bila klet dobro izolirana.

Tri dni sem preždel doma, ko sem se četrty dan odpravil na avtobus. Zagledal sem same kisle, škrbinate obraze. Z velikim upanjem čakamo mejo.

Vasica, Sredžera, na drugi strani meje, spreminja svojo staro podobo. Povsod slišiš težko pričakovano brnenje zobozdravniških strojkov, kot bi rojile čebele. V glavni sprejemni pisarni nas zasipavajo s prospekti.

Podjeten trgovec je pozidal veliko hišo, nekakšno zmes servisa in trgovine. V kletnih prostorih po nekakšnem tekočem traku pulijo zobe. Niso še dovolj uigrani, mudi se jim, včasih izderejo tudi zdrav zob. Nihče se ne pritožuje, ker priznajo to v reklamaciji. Druga izpulpijo zastoj. Gledam in preračunavam, ceneje bi bilo tukaj kot z zidarjem. Tako je pač, moderna delitev dela in povpraševanja. Zidar to izkorišča in navija ceno.

Kakšna čudovita razstava vsega, kar sodi v čeljust? Človeka zgrabi, da bi se prekvalificiral in začel popravljati zobe.

Ne morem zatajiti kranjske duše, odpravim se k zobozdravniku, ki ponuja najcenejše usluge. Mlad je, vendar že to, da je z mano prijazen, veliko odtehta. Dela zelo hitro. Naslednji dan dobim že protezo. Ko je zobozdravnik malo obrusi, pove, naj jo en dan preizkušam in se vrnem.

Kupujem vse, kar je najbolj trdo v trgovinah, divje grizem, proteza zdrži. Le zahvalim se zobozdravniku in vzamem kup prospektov za znanec.

Vračamo se isti ljudje, le videz je drugačen. Kot bi se v Sredžeri prerodili. Smehljamo se, poudarjeno kažemo zobe kot manekeni. Nekoliko nas tudi boli, ker so se čeljustne mišice nasmeju odvadile.

Premišljuje, kako bo s carino. Slejkoprej se jim bo posvetilo, kam vozijo avtobusi. No, že nas sumijo. Ničesar ne prijavljam. Čudež na meji. Le kaj bi tihotapili?

Postali smo skrajno sumljivi. Natanko preiskujejo avtobus, trka po pločevini, dva carinika se plazita pod avtobusom. Za preizkus odpeljejo troje potnikov. Mrki se z njimi vrnejo. Cariniki so nesrečni, mi pa se izzivalno smejimo in kažemo zobe.

Edino gospod na zadnjem sedehu ne odpre ust. Ko se odpeljem, nam srečen pojasni: »Dal sem si vstaviti zlat zob pa me je bilo strah, da bi zlato ocarinili. Za zob me ni strah, ni ga v carinski deklaraciji.«

V hipu se me poloti žalost. Zobje še ni v deklaraciji, a če bo v zdravstvu ostalo, kot je zdaj, potlej bodo to vnesli. Zakaj si nisem dal izpuliti vseh zob in bi imel potlej mir. To bi bil zanesljiv, previdnostni ukrep. Upanje, da mi bodo morda zrasli še tretji zobje, je varljivo.

»VITR«

V RAZMIŠLJANJE TOZD SAP-VIATOR JESENICE

V torek, 11. septembra, zvečer je nenadoma preminil Matevž Kavčič iz Aljaževe 20, upokojenec in dolgoletni delavec Železarne.

Naslednji dan (v sredo), ko so domači uredili potrebne formalnosti glede pogreba pri Kovinarju, so tudi pri TOZD SAP-VIATOR na Jesenicah naročili avtobus za udeležence pogreba za četrtek ob 15. uri izpred gimnazije. Na izobešenih osmrtnicah in v objavi preko radia Triglav je bilo občanom sporočeno, da bo pogreb ob 15.30 na pokopališču Blejska Dobrava in da je za udeležence preskrbljen prevoz.

Domači so poskušali (zaradi odsotnosti jeseniških pevcev) dobiti drug pevski zbor, ki bi pospremil pokojnika na njegovi zadnji poti. Kljub prizadevanju in iskanju pevcev od Javornika do Kroke noben zbor iz objektivnih razlogov ni mogel zagotoviti udeležbe. Položaj za domače je bil zelo boleč, toda na žalost se ni dalo nič narediti.

Tej neveselosti pa se je pridružila še druga. Ob 15. uri smo pred

gimnazijo namreč zastoj čakali na avtobus. Ko avtobusa do 15.30 še ni bilo, je nekdo po telefonu vprašal TOZD SAP-Viator Jesenice, kaj je z naročenim avtobusom? Medtem se je precej čakajočih že razšlo. Avtobus je pripeljal okrog 15.40. Le nekaj čakajočih, ki smo še ostali, smo zakasneli avtobus odklonili, saj je bilo za udeležbo na pogrebu že prepozno.

Tako se nismo mogli udeležiti pogreba pokojnikovi prijatelji, znanci, sosede in občani tega predela. Nekateri občani (neobveščeni o razlogih nastale situacije) so izrekli na račun domačih precej neupravičenih pikrih besed, češ da pokojnemu niso oskrbeli ne pevcev in ne prevoza za pogrebce.

Prav bi bilo, da odgovorni na TOZD SAP-Viator že enkrat o tem resno razmislijo in napravijo red, ker ta primer ni bil prvi in ne edini, saj gre pri tem za najbolj občutljiva človeška čustva.

Sosedje

Kje sem že zadnjič končal?

Aha, se mi je posvetilo:

Pri sredstvih smo obstali. S tôle in z vsem, kar je še v zvezi s to preklicano besedo, smo — bog bôdi zahvaljen! — opravili. Ostajajo nam torej

sredstva javnega obveščanja, sredstva množičnega obveščanja, množična sredstva obveščanja ter skrb za informiranost širokih ljudskih množic.

Tako. Da smo si, tovarišice in tovariši, povsem na jasnem! Nič rad bi ne padel med kakšno rogovilo, ki bi mi potem očitalo, da sem glede na zgornje spodrsiljaje katerega favoriziral (mu dal prednost — uh, kako silno globoka misel /kakor ima navado reči moj enonogi prijatelj Polak/ za naslednji jezik naš vsakdanji).

Poskusimo, kot se spodobi! Lepo od A do Ž.

1. Sredstva javnega obveščanja?

Ne vem, ne vem, ljudje, ali bi kaj takšnega naš jezik še lahko prenesel. Kvečjemu:

Sredstva za obveščanje javnosti.

Seveda samo v primeru, da slovenske Butalce popačimo v zamračeno javnost.

Kdo pa je ta javnost? Javnost... Najraje bi začel javkati. Vse življenje sem si prizadeval, da bi bil povsod, v vsakem trenutku človek.

Zdaj so me spremenili v brezimen delček nekakšne javnosti. Nehal sem biti ČLOVEK. Vsi skupaj, kar nas je, nismo več ljudje. Postali smo brezoblična javnost. Mogoče zaradi tega, ker rdnost pri Slovencih tako skokovito raste, da je že težko najti družino brez otrok.

2. Sredstva množičnega obveščanja?

Naj me vrag pocitra:

Ob tem izrazu moja šibka pamet in rahločutno znanje onemfita. Množično obveščanje! Če bi vsaj rekli, da je govor o sredstvih za obveščanje množic — nekako bi se s tako traparijo vendarle sprijaznil. Kôga pa naj množično obveščam?

3. Množična sredstva obveščanja.

Primerjajmo: sredstva množičnega obveščanja in množična sredstva obveščanja!

Čutite razloček? Nekaj podobnega, kot če bi namesto driske zapisal dristljavec (glej Slovenski pravopis 1962, stran 212, prvi stolpec, spodnja tretjina!)

Ob takih oslarijah bi z Miletom Klopčičem lahko zavzdihnil: *Madona, kje vse sem te kôpal!*

4. Informiranost širokih ljudskih množic.

Tale informiranost tako smrdi po uniformiranosti, da me je kar strah. Informiran pomeni poučen, obveščen. Môgli bi torej govoriti o poučenosti širokih ljudskih množic.

Zdaj bom zadél žebljico na glavico, kot je Horaca čudovito prevédel ranjki Anton Sovrè.

Široke ljudske množice.

Kaj je množica, vedó po zaslugi nove matematike že naši malčki. Nikoli nisem slišal, da bi bila kakšna množica lahko tudi ozka. Množice so ponavadi vedno zelo široke. Če bi ne bile takšne, bi se iz množic prelevile v skupek.

Ko gre za množico ljudi, čemú potem poudarjati pridevnik ljudske?

Samo o množicah moremo govoriti. Té pa se vedno razlezejo v širino, če le ljudje dobó dovolj prostora, da se nagnejo na kup.

Široke ljudske množice...

Kadar to slišim ali preberem, me popade smeh. Malo se mi bliska, kdo jih je izumil, toda jezik naš vsakdanji se ob tej frazi potí v lastnem znoju.

Če bi moral prevésti informiranost širokih ljudskih množic v slovenščino za javno rabo, bi rekel, naj bodo vsi ljudje o vsem, kar se dogaja, poučeni.

Na svetu se vsak dan toliko zgodi, da bi samo norec lahko pomislil, kako naj bi vsi ljudje poslušali novice, ki jim jih sporočajo Radio Triglav, Radio Ljubljana, Voice of America, BBC, Radio Maribor, kar lahko vidijo na prvem in drugem TV programu iz Ljubljane, Zagreba in Kopra, kar lahko preberejo v Delu, Ljubljanskem Dnevniku, Jani, Telesku, Večeru, Naši ženi, v Glasu in Železaruju, v Naših razgledih, da o strokovnih revijah in časopisih skromno molčim.

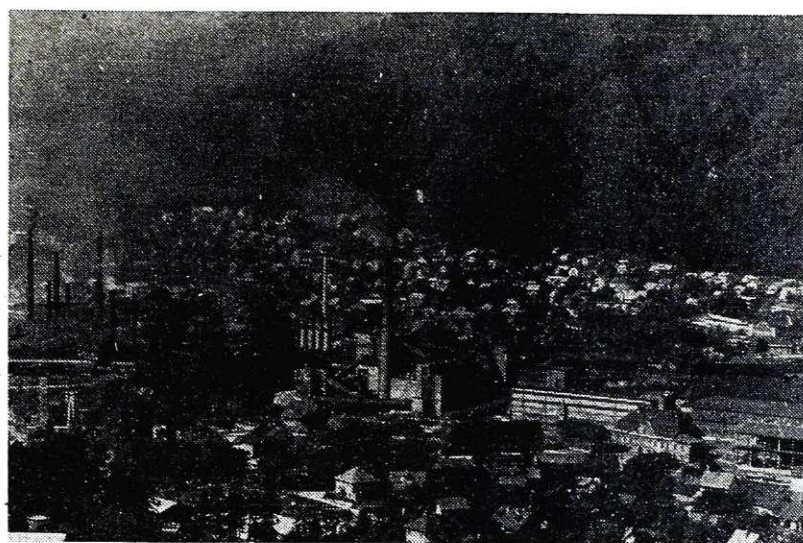
Janez Svolfšak

FOLKLORNI ANSAMBEL SPET PRI JESENIŠKI SVOBODI

V mesecu marcu letos je na pobudo Glasbene mladine Jesenice ponovno začel delovati ansambel narodnih plesov in pesmi, ki na Jesenicah že nekaj let ni deloval. Ansambel, ki ta čas šteje čez trideset mladih plesalk in plesalcev, je v teh mesecih imel pod vodstvom Pavla Dimitrova, dolgoletnega plesalca bivšega ansambla in ob spremljavi harmonikarja Stanka Sekardija, tudi harmonikarja bivšega ansambla, redno dvakrat tedensko vaje v avli nove osnovne šole na Plavžu. Že ob ustanovitvi je bila izražena želja, da bi ansambel ponovno deloval v okviru DPD Svoboda Tone Čufar

Jesenice, kjer so pogoji za to in ki je tudi lastnik narodnih noš.

Tako je 13. septembra imel ansambel občni zbor, na katerem so postali peta kulturna skupina jeseniške Svobode in izvolili svoje vodstvo in delegate v konferenco društva. Občnega zbora se je udeležilo trideset sedanjih in nekdanjih folkloristov, sestanku pa sta prisostvovala tudi predsednik občinske konference ZSMS Slavko Mežek, ki ima velike zasluge, da je do ponovne oživitve ansambla prišlo in Joža Varl, predsednik jeseniške Svobode. Le-ta je orisal šestdesetletno delovanje jeseniške Svobode, delo prejšnje-

Jeseniška razglednica (IK)

JESENIŠKI KINOAMATERJI SO SE PONOVO ZBRALI

Po daljšem premoru so se v sredo, 10. septembra, zopet zbrali člani filmske skupine Odeon z Jesenic. Jeseniški kinoamaterji so si zadali dela in naloge za prihodnje obdobje. Tako bodo letos organizirali kino krožke v Železarskem izobraževalnem centru in na osnovnih šolah Tone Čufar, Prežihov Voranc, Karavanški kurirji NOB, Jeseniško-bohinjski odred in Gorenjski odred. Kino krožki se bodo začeli oktobra, pred tem pa bodo imeli seminar za mentorje krožkov. Ob tej priliki sta se dva člana filmske skupine udeležila seminarja za filmske mentorje v Kopru.

Predložili so tudi program za izvedbo filmskih večerov. Filmski večeri bodo enkrat na mesec, že 5. oktobra pa bo gostovala skupina kinoamaterjev iz Kranja s filmskimi izdelki svojih članov, 19. oktobra koruški kino klub Prevalje, 16. novembra kino klub Mini film iz Ljubljane, 14. decembra pa se bodo z najnovejšimi filmi predstavili člani filmske skupine Odeon z Jesenic.

Jeseniški kinoamaterji so si zadali tudi nalogo, da bodo prihodnje leto organizirali deveti mednarodni festival amaterskega filma, ki bo od 14. do 20. aprila na Jesenicah. Toda izvedba festivala je sedaj še vedno odvisna od financiranja. Za festival bodo člani posneli nekaj filmov, ki se bodo potegovali za nagrade, za sodelovanje na festivalu pa bodo povabili tudi amaterje iz Jugoslavije in

zamejstva. 19. aprila prihodnje leto bo jeseniška filmska skupina Odeon praznovala 15 let obstoja in delovanja in bo tako festival še bolj slovesen.

Naloga skupine je tudi, da bi v svojo sredino privabili čim več novih članov, ki jih zanima filmska dejavnost. V načrtu imajo tudi adaptacijo klubskih prostorov in nakup najnovejših opreme ter opreme za filmsko montažo in tonsko obdelavo filmov.

A. Kerštan

J. R.

TURISTIČNI PODMLADEK TUDI NA OŠ 16. DECEMBER V MOJSTRANI

Prvi mesec v novem šolskem letu se je že prevesil v drugo polovico in počitniško razpoloženje se je moralo umakniti resnemu šolskem delu, novim nalogam pri učenju in tudi pri izvenšolskem delu.

Razredne skupnosti se pripravljajo na pionirsko konferenco, ki bo konec meseca septembra. Sestavljamo poročila o opravljenem delu v lanskem šolskem letu in razmišljamo o novih delovnih programih.

Že v prvem tednu pouka smo ustanovili turistični podmladek, ki

ga ansambla narodnih plesov in pesmi ter sedanje delo Svobode.

V razpravi je bilo izrečenih mnogo spodbudnih misli in pripravljenosti za delo ter idej za programsko usmeritev ansambla, za nadaljnjo kakovostno krepitev ansambla, za sodelovanje s šolami in drugo. Še posebno pa so podčrtali hvaležnost osnovni šoli Tone Čufar na Plavžu, ki jim je ta čas nudila možnost, da so nemoteno vadili.

Dogovorili so se, da bodo od 24. septembra dalje imeli dvakrat tedensko vaje v veliki dvorani Delavskega doma na Jesenicah in sicer od 19. do 21. ure. Želijo, da se jim priključijo še drugi, ki imajo veselje in voljo, da se naučijo plesati slovenske in jugoslovanske ljudske plesne. Menili so, da bo treba trdo delati, da bi se naučili čim več jugoslovanskih ljudskih plesov in dosegli kvalitetni nivo nekdanjega ansambla narodnih plesov in pesmi. Pri tem so jim vso pomoč obljubili tudi nekdanji plesalci.

Za predsednika ansambla so izvolili Lojzeta Šimnica, za podpredsednico Mileno Bunjevca, za tajnico Lučko Šušteršič za blagajničarko Marijo Lavtižar, v gospodarskem odboru bodo Rezka Torkar, Breda Sekardi in Simona Bajt, v strokovnem odboru Franci Potokar, Pavle Dimitrov, Rezka Torkar in Anica Mejač-Dolinar, člana odbora pa še Andrej Vidmar in Viki Vister.

Ansambel bodo v konferenci društva predstavljali in zastopali delegati Lojze Šimnic, Miha Peterneš, Janez Oman, Stane Sekardi in Pavli Dimitrov.

Ob sklepu občnega zbora so zadolžili odbor, da pripravi program dela za prihodnje leto in prihodnje srednjeročno obdobje, za obnovo in popravilo garderobe in več drugih operativnih zadev.

Polletno delovanje ansambla in pripravljenost mladih, da nadaljujejo z bogato folklorno tradicijo na Jesenicah je spodbudno jamstvo, da bo ansambel kmalu dosegel ob pomoči starejših plesalcev nekdanji ugled.

DRUGI BILTEN O PLANIRANJU

Odsek za plan in analizo pri izvršnem svetu skupščine občine Jesenice je v teh dneh pripravil drugi informativni biltен o družbenem planiranju. V prvi številki biltena so pripravili predvsem organizacijske pristope, roke in predvideno vsebino novih planskih dokumentov. V drugi številki pa so objavljene smernice za pripravo družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1981—1985. Te smernice so začetni dokument in dajejo usmeritve in osnovo za planiranje v jeseniški občini. Objavljena je tudi analiza uresničevanja srednjeročnega plana ter analiza razvojnih možnosti s področja demografije in kmetijstva.

Člani turističnega podmladka na OŠ 16. december v Mojstrani so začeli z delom (fotokrožek šole)

V SPOMIN JANEZU JENKU

ciji in je za svoje mentorsko delo prejel priznanja.

Od leta 1966 je bil zaposlen v železarni Jesenice kot organizator rekreacije. Tu se je na njegovo pobudo organiziral odbor za življenjske pogoje in rekreacijo, ki je bil iniciator organizirane množične športno-rekreativne dejavnosti.

Bil je pobudnik za ustanovitev komisije za športno rekreacijo pri koordinacijskem odboru zveze sindikatov železarne, ki že več let uspešno organizira športna srečanja med slovenskimi železarji in predelovalci.

Bil je pobudnik ustanavljanja interesnih skupin v okviru Železarne in krajevnih skupnosti ter pobudnik za ustanovitev TRIM lig, ki zajemajo številne športno-rekreativne dejavnosti.

Navedene dejavnosti pričajo, da je bil njegov prispevek k razvijanju množičnosti na področju telesne kulture, kakor tudi na področju organizacijskega in strokovnega dela, res velik.

Njegova prerana smrt pomeni za nas veliko vrzel, veliko izgubo. Pogrešali ga bomo ne le kot izredno prizadevnega delavca, ki je živel za svoje delo, temveč tudi kot človeka, prijatelja in sodelavca.

V družbenopolitičnih organizacijah, med športniki, organizatorji rekreacije in med sodelavci bo ostala za njim še dolgo praznina, ki jo bomo težko zapolnili.

Vsem bo ostal v lepem spominu.

Ob vesti, da Janeza Jenka ni več med nami, smo ostali brez besed. Za njim je ostala velika praznina, saj pri svojem delu ni poznal osemurnega delavnika. Zgrudil se je, ko se je v nedeljskem dopoldnevu vračal z oglada balinišča v Bazi, kjer bi se morala naslednji dan pričeti tekmovanja železarjev.

Janez Jenko se je rodil leta 1939 v Zirovnici. Že v mladosti se je posvečal športu. Bil je uspešen tekmovalac v atletiki, orodni telovadbi in odbojki, kasneje pa tudi organizator športnih aktivnosti v TVD Partizan Zirovnica, v strelski družini Triglav Javornik-Koroška Bela, v smučarski zvezi Jesenice, v hokejskem klubu Jesenice itd.

Že kot mladinec je bil aktiven družbenopolitični delavec. Bil je predsednik osnovne organizacije železarne Jesenice. Po izteku mandata je še naprej deloval v mladinski organizaciji.

DVODNEVNI IZLET PIONIRJEV-PANINCEV NA STOL

Mladinski odsek planinskega društva Javornik-Koroška Bela je za svoje člane organiziral dvodnevni izlet na Stol. Izkoristili smo še zadnja dva dneva počitnic in se ob treh popoldnevih zbrali pred osnovno šolo Karavanški kurirji NOB na Koroški Beli. Bilo nas je okrog dvajset in nekatere je bila to prva pot na najvišjo goro v Karavankah.

Polni pričakovanja smo odrinili na pot. Strmina ni bila prehuda, toda pot je bila zelo blatna. Kljub temu smo kar hitro napredovali. Kljub popoldanski uri je bilo še precej vroče. Še sreča, da smo hodili po gozdu in nas je hladila senca. Ob živahnem pogovoru smo mimogrede prispeli do Valvasorjevega doma. Le za kratek čas smo se ustavili, da nas ne bi pred vrhom ujela noč. Šele sedaj se je začel pravi vzpon! Vročina je popustila, vendar smo si še vedno odahnil, če smo prišli v senco.

Nad nami se je začel odkrivati Stolov greben. V daljavi smo zagledali vrhove triglavske skupine. Sonce je ravno zahajalo in stene so začemale v večerni zarji. Nisem bil prvič na Stolu, vendar tako veličastnega trenutka se nisem doživel. Počutil sem se kar nekam praznično.

Svetloba je vse bolj bledela in pričelo se je temniti. Baterij pa vseeno nismo potrebovali, ker nam je svetila luna. V dobrih štirih urah smo prispeli do Prešernove kočice na Stolu. Za pionirje je bila to kar dobra hoja.

Naslednji dan smo se že zgodaj zbudili, vendar smo krenili na pot šele ob devetih. Najprej smo se povzpeli na vrh Stola. Nebo je bilo jasno, zato smo imeli zelo lep razgled. Videli smo Koroško in globoko spodaj pod severno steno prijazno planino. Daleč zadaj se je belil zasneženi vrh Grossglocknerja. Prelep je bil pogled na Begunjsko, Mežakljo, Triglav, pod nami pa Bled, Radovljica in Jesenice z okolico.

Vračali smo se čez Belčico. Pot je bila zlozna in prijetna. Ustavili smo se še pri spomeniku ponesrečeni jadralki, ki se je iz letalom zaletela v greben Stola. Spomenik je zgrajen iz ostankov letala, zraven pa je spominjska plošča.

Pred spustom v dolino smo se ustavili za daljši čas. Igrali smo se in se nam kar ni dalo domov. Po Medjem dolu, skozi katerega smo nadaljevali pot, smo nabirali gobe in maline. Krajsji počitek smo si privoščili tudi na Pristavi, nato pa se po Gajškovi poti vrnili v dolino.

Igor Razinger

PO PLANINSKI POTI ALI PLEZALNI SMERI DR. HENRIKA TUMA IZ VRAT V KOT

Pol ure pred Aljaževim domom preči cesta Mojstrana - Vrata Rdeči potok, ki napaja mlado strugo Bistrice tik pred Turkovim - Orehnovim rovtom z bistrimi vodami izpod Jezerov med Splevto (2262 m) in Kališčem (1901 m). Lovska pot se odcepi od glavne ceste proti jugu. Prek Bistrice je treba preskočiti plitvo vodo in že smo na planinski poti dr. Henrika Tuma, ki se požene v strmal skozi senčni bukov in mecesnov gozd v ključih. Steza se kmalu v strmal med Vratarsko Mlinarico (1590 m) in Kuhinjo (2266 m) izgubi v redkem rušju in meliščih. Nadaljno smer je treba iskati v strmih meleh, ki se poganjajo v krnico v Dnu pod Grebenom Črne gore, ki loči dolino Vrat in Koto. V Dnu se pot po meleh pod pečmi Vrbaneve špiče (2299 m) obrne proti desni in skozi čudovito krnico Za Cmilrom pripelje pod Begunjski vrh (2461 m), od koder ni več daleč do prijaznega in gostoljubnega Staničevega doma (2332 m), na pragu samega Triglava, ki zre na svoje sosede kot poglavar. Že na Begunjskih vraticah vabijo travnat in cvetoče blazinice k počitku in enkratnemu pogledu na Triglav in njegove skalne vršce. To je čudovita planinska pot iz doline Vrat v triglavske kraljestvo, primerna za izbrane sladokusce. Posebno je mikavna za smučarje, ki se s triglaviških smučišč v drznih smukih spuščajo v dolino Vrat.

Planinska pot dr. Henrika Tuma pa vodi iz Dna na levo pod pečmi Požgane Mlinarice (1873 m) na zadnji se porasli rob Črne gore, od koder so prišle radodarno ponuja razgled na sončne robe in vrhove doline Vrat od cvetočega Pihavca (2419 m) nad Luknjo (1758 m), Bavškega Gamsovca (2392 m) do Stenarja (2501 m), ki kipi v nebo tik nad Aljaževim domom v Vratih (1015 m). Pogled z grebena Črne gore proti Rušju, kjer stoji zavetišče štev. IV (1980 m) in skalne robe, ki se greze v Krnico, mora zadovoljiti in navdušiti.

Dolkova špiča (2592 m), Rakova špiča (2550 m) in Skrlatica (2738 m) se z Rokavi in Oltarji, Grlom in Dovškim križem do Kukove špiče, vse tja do Slemenca in Mojstrane kažejo in predstavljajo v enkratni lepoti. To je resnično veličasten pogled.

Počitek na travnatih blazinah pod Požgano Mlinarico pri zadnjih mecesnih Črne gore je enkratno razkošje. V vsej lepoti in veličini se kažejo in predstavljajo Skrlatične gore z Rokavi in Oltarji na sončni strani. Proti jugu kipe tiki pred nami tudi senčne gore romantične, samotne doline Koto z grebenom Črne gore od Biškove gore preko Mecesnovca (1926 m), preko Dimnikov (2101 m) do Luknja peči (2245 m) in dalje do Rjavine z dvema vrhoma (2532 m in 2480 m), ki se dotika in slanja na sam vrh Triglava. Pogled z grebena Črne gore v mračnih globeli Kote je srhljiv in vabi res samo pogumne. Sistem kamninov in poti, nazobčanih grebenov Dimnikov in vegastih prepadih in strehastih polic in okrajkov v senčnih stenah Luknja peči in Rjavine so izredno bogata paša za oči. To je skalni svet divjadi, ki prihaja iz senčnega Kote na sočne pašnike nad Krmom.

Tu se šele začne prava Tumova planinska pot, ki drzno vodi po stehastih policah in okrajkih nad zevajočimi prepadi po sončni strani Požgane Mlinarice v dolino Koto, ki jo doseže na spodnji Gubi le pol ure nad osvežujočim studencem v Kotu pod stenami Dimnikov in Luknja peči. Police z grebena Črne gore proti dnu Gub v Kotu so izredno značilne in varno vodijo od roba do roba Požgane Mlinarice vedno niz in nize. Pot dr. Henrika Tuma iz doline Vrat od Turkovove rovt v Dno pod Cmilrom in dalje na greben Črne gore in se posebej po policah v Koto do spodnje Gube je enkratna, razgledna in varna za vsakogar, ki je vsaj malo vajen zračnega sprehoda nad prepadi. To je pot in smer tropov gamsov, gonjavev in lovcev. Ker pa je teh vedno manj ali jih sploh ni, so jo shodili ljubitelji in obiskovalci samotnega gorskega sveta.

Pot ali plezalno smer dr. Henrika Tuma lahko prehodite ali v smeri iz Kote v Vrata ali iz Vrat v Koto v enem samem užitku polnem dnevu. Nagledali se boste gore, ki v sosesčini Triglava nad dolino Vrat in Koto vabijo iskrene ljubitelje. Prehodite pot dr. Henrika Tuma tudi vi. Te gore vas bodo bogato nagradile in osrečile, da boste prihajali v Dno in na greben Črne gore pod Požgano Mlinarico in v Koto na spodnjo Gubo pod silne stene Rjavine še. Toda prav gotovo ne sami, s seboj boste povabili svoje najboljšie prijatelje, znance in tovariše, kar boste pokazali nekaj posebnega in katere hočete navdušiti za rekreativno planinstvo ali plezalni šport.

Dr. Henrik Tuma se je rodil eno leto po ustanovitvi prve planinske organizacije na svetu - Alpine klub v Angliji, 9. julija 1888, v Trnovem v Ljubljani v delavski družini. Oče dr. Henrika Tuma je bil po rodu Čeh, mati pa Dolenjka. Istega leta, komaj teden dni pozneje, se je 19. julija v Trstu rodil tudi dr. Julius Kugy. Oba sta bila izredna ljubitelja gora, toda skozi planinski svet sta hodila izrazito vsak po svoji poti. Dr. Henrik Tuma je bil otrok pri ustanovitvi TK Skala in bil duhovni oče društva prijateljev prirode, izrazito internacionalno usmerjene proletarske planinske organizacije. Za seboj je pustil poznim rodovom izredno bogato literarno dediščino.

POČITNICE V TABORU SUTJESKA

Letošnje počitnice sem preživel med vrstniki v taboru Sutjeska v Ohridu. Tabor vsako leto organizira republiška zveza prijateljev mladine, da bi se mladi iz vse Jugoslavije srečali, spoznali in navezali stike.

V šolskem letu 1978/79 sem bila zelo uspešna kot predsednica razredne skupnosti in v krožku tapiserije. Ob koncu leta sem se predstavila s samostojno razstavo. Učenci in učitelji so me izbrali, da sodelujem v taboru Sutjeska na Ohridu. Toda nisem šla sama, z mano je bilo še devet učencev iz jeseniške občine: Simona Anderlič, Željko Džever, Erika Habe, Rok Klančnik, Barbara Malenšek, Mira Mravlje, Zoran Račič, Marjan Simac in Eli Sprager.

Ker pa je Ohrid zelo oddaljen od našega kraja, smo se peljali tja z letalom. Stroške prevoza in druge stroške mladih Jeseničanov v taboru je krilo DPM Jesenice. Vsem se zahvaljujemo za res čudovite počitnice.

Ko smo prišli v tabor Sutjeska, so nas seznanili z dnevnim redom. V taboru nas je bilo 304. Razdeljeni smo bili v enajst čet. Nas so porazdelili v 9., 10. in 11. četo. Mene so dodelili v deseto četo - v četo Ivo-Lola Ribar, v kateri so bili tudi Mira, Zoran in Rok, ki je bil komandir te čete, pa pionirji in mladinci iz Makedonije, Srbije, Vojvodine, Kosova, Hrvatske in dva Šiptarja; samo pionirjev iz Črne gore ni bilo.

Namen tabora je bil, da spoznamo čim več vrstnikov iz vseh republik in z njimi sklenemo trdna prijateljstva. V taboru so delovali najrazličnejši krožki. Barbara, Simona in Eli so

Pomen in razvoj alpinizma je še danes osnovni abecednik planinske in alpinistične mladine. Njegovi zemljevidi in imenoslavlje Julijskih Alp so knjige, ki nikakor ne smejo manjkati na nobeni planinski knjižnici. Dr. Henrik Tuma ni bil samo iskren ljubitelj gora, bil je tudi zagret planinec, prvi plezalec in alpinist. Njegova dela so ga v vsakem pogledu prežvevala. Umril je 10. aprila 1935 v Ljubljani. Ta veliki slovenski planinec in plezalec je bil vsestranski dobrotnik našega planinstva. Po njem se imenuje kočar dr. Henrika Tuma na Slavniku, ki jo skrbno oskrbuje in upravlja PD Koper. Planinsko pot ali plezalno smer iz doline Vrat prek grebena Črne gore v Koto pa sta po njem imenovala Dusan Vodeb in Uroš Zupančič, ustvarjalca naše nove planinske magistrale PP, ki povezuje vse najlepše predele našega planinskega sveta od Planice preko Krnice, Martuljka skozi tri triglavske doline Vrata, Koto in Krmu s Pokljuko. Dr. Henrik Tuma upravičeno zasluži, da je vsaj ena planinska pot imenovana po njem.

Uroš

MNOŽIČNO V KARAVANKE

Ni lepših dni v planinah kot so jesenski. Takšnih misli so tudi člani komisije za športno rekreacijo pri občinskem svetu zveze sindikatov Jesenice, ki bodo v soboto, 22. septembra, organizirali že tretji množični pohod po Karavankah za člane osnovnih organizacij sindikata iz TOZD in OZD v jeseniški občini. Tudi tokrat bodo pri organizaciji na pomoč priskočili pripadniki JLA, konferenca osnovnih organizacij sindikata Železarne, planinska društva Dvojje-Mojstrana in Jesenice ter telesno-kulturna skupnost Jesenice.

Namen vsakoletnega pohoda je predvsem zainteresirati čim več delovnih ljudi za hojo in bivanje v naravi ter za dobro počutje in za nabiranje novih moči za opravljanje delovnih nalog. Razen tega pa se s pohodom negujejo tradicije NOB, ker je trasa speljana mimo spomenikov in spominjskih obeležij padlim junakom, kondicijsko utrjevanje pa je pomembno tudi za splošni ljudski odpor. Zbor udeležencev pohoda bo jutraj ob 7.30 v Planini pod Golico pri spomeniku NOB. Od tam se bodo pohodniki najprej podali čez Ment in Mozišče na Rožco, od tam naprej pa dalje po grebenu Mlince do Bajerja nad vasjo Dovje, kjer bo zaključek pohoda pri nekdanji graničarski karavli. Posamezne skupine bodo vodili izkušeni vodniki, organizirana pa bo tudi gorska reševalna služba in prva pomoč.

Pohod je primeren za vsakega povprečnega planinca, ki vsaj nekajkrat na leto opravi nekaj planinskih tur. Pot je dolga nekaj več kot štiri ure, organizatorji pa vsem priporočajo glede na jesenski čas toplo obleko in obutev. Ob zaključku pohoda bo nad vasjo Dovje družabno srečanje udeležencev. Vsak, ki bo prehodil omejeno pot, bo prejel značko, organizirana pa bo tudi prehrana udeležencev.

J. R.

MARJAN MANFREDA- MARJON NASKOK NA NAJVIŠJI VRH NAŠEGA PLANETA

Sreda 9. 5. 1979

Medtem, ko se oblačim, se na kuhalniku topi sneg. Za zajtrk si bom skuhal čaj.

Zunaj se že svita, kmalu se bo zdanilo.

Borut in Ivč še spita. Včeraj sta skupaj z Vanjem napenjala vrvi. Danes bodo odšli v bazo na počitek.

Ob pol osmih se poslovim od prijateljev.

Tudi Viki je že zapustil svoj šotor in je pripravljen za odhod.

S petimi šerpami in Štefanom greva danes do konca pritrdjenih vrvi. Tam nekje bomo skušali postaviti tabor pet ali najti prehod čez črno skalno pregrado, ki zapira dostop do vršnega grebena. Če bo vse v redu, bova z Vikijem naslednji dan poizkušala z vzponom proti vrhu.

Eklensko mrzlo je, ko zapustim varno zavetje šotora. Mraz prodira skozi debela puhasta oblaka, skozi rokavice, skozi višinske čevlje.

Z Vikijem bova poizkusila nekoliko pohiteti. Danes bi morala napeti še nekaj vrvi, zato da bi tabor pet stal kar se da visoko.

Prvi koraki so počasni, negotovi. Počasi se prebijam navzgor. Vrvji, ki smo jih pred dnevi napeli, so v veliko pomoč.

Čeprav se s hojo in plezanjem nekoliko ogrejem, me v grapi pod grebenom pošteno zebe, zato hitim.

Na grebenu, katerega je že doseglo sonce, je veliko prijetnejše, veliko topleje.

Ostali so zaostali, edino dva šerpa mi sledita. Vreme je ugodno. Čez dan mraz nekoliko popusti in tudi veter ni premočan.

Ob 12. uri dosežem konec vrvi. Sem v povsem neznanem svetu.

Povzpnem se nekoliko višje po razdrapanih skalah. Na skalni polici odložim nahrbtnik.

Nadaljevanje smeri je zelo neizrazito.

Nad menoj je pregrada črnih skal, v katero se zajedajo snežene grape, ki se stekajo v severno pobočje.

Tam nekje bo treba najti najprimernejšo pot do vršnega grebena. Prav tako pa bo potrebno poiskati primerno mesto za tabor pet.

Medtem sta prišla dva od šerp. Prosim ju, če lahko počakata, toliko, da raziščem teren in poiščem mesto za šotor. Tam bosta potem odložila tovore.

Na desni je greben pretežak, tako da je zelo malo upanja na uspeh.

Prva grapa se zajeda zelo visoko v črno pregrado, vendar pa tam, kjer preide v skale, postane navpična in na nekaterih mestih celo previsna. Od nekod se pripodijo megle, tako, da nimam več dobrega pregleda. Zato se po grapi, ki je precej strma 45-50 stopinj, povzpnem 100 m visoko do skal. Nikjer ne najdem primerne prehode, zato se vrnem nazaj do šerp, ki potrpežljivo čakata.

Na levi strani za skalnim stebrom slutim, da je še ena grapa. Zato po pečicah splezam na rob. Tu pa tam se megle razkadi in pokaže se ozka snežena grapa, ki se končuje v rumenem pasu. Zdi se mi, da bi se dalo razmeroma lahko izplezati po kamninu in naprej po mešanem ternu - sneg, skala do vršnega grebena.

S tem bi bila pot proti grebenu in naprej proti vrhu odprta. Vesel, da sem našel prehod, se vrnem nazaj do šerp.

Ostaja samo še problem, kaj postaviti tabor pet. Skalne police so ozke in nagnjene navzdol. Na pobočjih je sneg spihnan, tako da ni mogoče skopati dovolj velike ploščadi za šotor. Edino v grapi je toliko snega, da bi se dalo. Toda tu je nevarnost snežnih in kamnitih plazov.

Medtem so prišli še preostali trije šerpe in Viki. Štefan je precej zaostal.

Stemnilo se je in začel je pihati močan veter. Ura je dve popoldan. Iz oblakov, ki nas ovijajo, je pričelo snežiti.

Nič več ne smem odlašati. Šerpe bi se radi vrnili nazaj v štorico.

Od snežišča, kjer je konec fiksnih vrvi, pritrdim čez skale in grapo vrv. Tam na robu na skalni polici ali pa na levi strani grape bova z Vikijem morala postaviti šotor.

Spričo vse močnejšega sneženja postaja vse skupaj neprijetno in nevarno.

Šerpe odložijo tovore in se takoj vrnejo v dolino. Za njih je delo opravljeno in dobro so ga opravili.

Z Vikijem ostaneva sama. Snežno neurje je vse hujše. Bo vreme tisto, ki naju bo pregnalo iz teh višin, tik pred končnim ciljem?

Kakorkoli že bo, najprej morava postaviti šotor, v katerem bova vsaj za silo varna pred pobenim snežnim metežem.

Na skalni polici poizkusiva zgraditi iz kamnja dovolj veliko ploščad. To nama ne uspe. Odločiva se za skrajni levi rob grape. Tam bi bil šotor vsaj delno varen pred plazom.

Lotiva se dela. V začetku, ko sneg še ni pretrd, nama gre kopanje dobro od rok.

Sneg z nezmanjšano močjo naletava. Utrujena sva. Vse gosteje počivava.

Sneg postaja vse trši, počasi se spreminja v led.

Loteva se me maloduše. Celo na to, da bi se umaknil - vnil, pomislim. Vendar, to so samo trenutki slabosti, katere izvajaljo nečloveški napori.

Nevihita z nezmanjšano močjo divja nad Everestom. Po radiu sporočijo, da je to poslabšanje vremena samo prehodnega značaja. Nekoliko sva pomirjena.

Na snežišču kakšnih sto metrov pod nama se pojavi Štefan. Kmalu naju bo dosegel. Tako nama bo vsaj malo lahko pomagel pri kopanju ploščadi.

Spet se lotiva napornega dela.

Od spodaj zaslisiha klice. Štefan sporoča, da naj prideva po kuhalnik, posodo in nekaj hrane. To je njegov tovor za tabor pet.

Lepo ga prosim, da naj se potruži in prinese tovor do naju. Povem mu, da sva utrujena in da imava še veliko dela. Sneg in veter z nezmanjšano močjo gospodarita nad pokrajino.

Nadaljevanje

OSNOVNA ŠOLA JESENIŠKO – BOHINJSKI ODRED KRAJSKA GORA RAZPISUJE

proste naloge in opravila varuhinje v vzgojnovarstvenem oddelku v Ratečah. Zaposlitev je za nedoločen čas s polovičnim delovnim časom. Pogoji: šola za varuhinje. Razpis velja do zasedbe!

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 22. septembra, bo popoldan od 15. do 19. ure na Jesenicah dežurna Samopostrežna trgovina na Plavžu – ROŽCA.

PRODAJA SANITETNEGA AVTOMOBILA

OSNOVNO ZDRAVSTVO GORENJSKE, o. o. Kranj, TOZD ZDRAVSTVENI DOM JESENICE prodaja sanitetni avtomobil OPEL RECORD, tip CARAVAN, letnik 1968, štev. šasijske 664214164, štev. motorja 17 S 0329315. Izklicna cena je 30.000.– din. Ogled je možen en dan pred licitacijo v reševalni postaji TOZD Zdravstveni dom Jesenice, Cesta maršala Tita 78. Javna prodaja bo 1. decembra 1979 ob 10. uri za družbeni sektor in ob 10.30 za civilno pravne osebe, katere morajo položiti 10 % od vrednosti vozila.

UDELEŽENCEM IZLETA TD JESENICE

Turistično društvo Jesenice obvešča, da poučni izlet v soboto, 22. septembra, v Kropo, Tržič, Cerklje, Volčji potok, Kamnik, Gornji grad, Homec, Mozirje in Velenje bo, ker se je prijavilo dovolj udeležencev. Odhod avtobusa bo ob 6. uri izpred Čufarja na Plavžu. Ustavljal bo še na vseh postajah do Koroške Bele. TD Jesenice

ZAHVALA

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem sodelavcem GRD za dragocena darila, vodji obrata za lepe poslovilne besede, sindikalni grupi za prijetno slovo in vsem, ki so mi kakorkoli pomagali. Vse mi bo ostalo v lepem in trajnem spominu.

Kristina Školč

ZAHVALA

V mesecu maju in septembru letošnjega leta je uprava doma upokojencev dr. Fr. Berglja Jesenice organizirala izleta za oskrbovance doma, in sicer v maju – Ljubljana, Kočevje, Dol. Toplice, Baza 20 in Žužemberk; v septembru – Vrščič, Trenta, Bovec, Cerklje, Bolnica Franja, Grahovo in Podbrdo. Izleta sta bila v izredno lepem vremenu in po mnenju vseh dobro organizirana, zato smo bili vsi zelo zadovoljni. Najlepše se zahvaljujem direktorju doma za prijetno počutje in postrežbo, še posebno pa za razlago in pojasnjevanje lepote teh krajev. S tem nam jih je še bolj približal. Hvala tudi stremnemu osebju, ki nam je omogočilo prijetno potovanje in šoferju SAP-Viator za solidno in srečno vožnjo.

OSKRBOVANCIMA DOMA UDELEŽENCI IZLETOV

ZAHVALA

Izvršnemu odboru osnovne organizacije zveze sindikatov TOZD Valjarna žice Bela se zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Jože Klinar

ZAHVALA

Izvršnemu odboru osnovne organizacije zveze sindikatov TOZD Lična se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Zvone Hutar

ZAHVALA

Kolektivu RTA se iskreno zahvaljujem za vabilo na izredno lep izlet v Crikvenico in okolico.

Nekdanji sodelavec France Kreuzer

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikata delovne skupnosti za ekonomiko, TKR in novogradnje se za dodeljeno denarno pomoč med boleznijo najtopleje zahvaljujem.

Zvonko Hribar

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Vzdrževanje se najtopleje zahvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezni.

Jože Domjanič

ZAHVALA

Članom upravnega odbora Društva upokojencev Javornik-Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za čestitki ob najini 70-letnici.

Franc Malenšek in žena Marija

ZAHVALA

Ob upokojitvi se sodelavcem najlepše zahvaljujem za lepo darilo in obisk na domu.

Viktor Baumgartner

ZAHVALA

Najlepše se zahvaljujem izvršnemu odboru sindikata železarne Jesenice, ki mi je omogočil bivanje na morju v Crikvenici, kar mi je zelo koristilo v času moje dolgotrajne bolezni.

Halina Seljak

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Vzdrževanje se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila v času moje bolezni zelo dobrodošla.

Anton Justin

REŠITEV KRIŽANKE IZ 34. ŠTEVILKE ŽELEZARJA

AVSTRO-OGRSKA, VLI-VANJE JEKLA, TANAKA, TAS, BR, ODOR, GEO, TRIS, MANIPEL, ARENA, SKALAR, MARINIRANJE, AK, TATICA, ŠTIMAC, NILA, ARETINO, IC, AB, KSILOL, NANA GROZA, ABIRA, TARA, ABA, ENA, SITAR, ENIJ, RIGA, PLACENTA, KARVINA, INOZIT, TITER, VEGA, NON, NAROD, BAJADERA, UTA, KJ, ARAT, OSANA, AT, AON, OE.

NAJDENI KLJUČI

Jani Črv iz Kočne je našel v nedeljo, 16. septembra, zvečer šop ključev, ki jih je nekdo izgubil na mostu čez Savo Javornik – Podkočna. Dobijo se na uredništvu Železarja.

IZGUBLJENA ŽENSKA URA

V nedeljo, 9. septembra, ob 16. uri sem izgubila zapestno žensko uro od avtobusne postaje na Plavžu do avtobusne postaje pred valjarno Bela.

Poštenega najditelja prosim, da jo odda na uredništvo Železarja ali na naslov, ki ga dobi na uredništvu.

Kino RADIO

22. do 23. septembra ameriški barvni pustolovski film KOMA – NA MEJI SMRTI, režija Michael Crichton, v gl. vlogi: Genevive Bujold, ob 17. in 19. uri.

24. in 25. septembra ameriški barvni akcijski film VSE DOKLER NE UBIJEM TUDI TEBE, režija Daniel Petrie, v gl. vlogi: Kirk Douglas, ob 17. in 19. uri.

26. septembra italijanski barvni pustolovski film BANDA GRBAV-CEV, režija Umberto Lenzi, v gl. vlogi: Thomas Milian, ob 17. in 19. uri.

27. septembra – zaprto. 28. septembra angleški barvni film PAMETNEJŠI BRAT SHERLOHOLMESA, režija Gene Wilder, v gl. vlogi: Gene Wilder, ob 17. in 19. uri.

29. in 30. septembra italijanska barvna kriminalka OROŽJE SMRTI, režija Mario Caian, v gl. vlogi: Leonard Mann, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

22. in 23. septembra ameriški barvni akcijski film VSE DOKLER NE UBIJEM TUDI TEBE, ob 18. in 20. uri.

24. in 25. septembra ameriški barvni pustolovski film KOMA – NA MEJI SMRTI, ob 18. in 20. uri.

26. septembra ZAPRTO.

27. septembra francoski barvni film DEKLE MADO, ob 18. in 20. uri.

28. septembra italijanski barvni pustolovski film BANDA GRBAV-CEV, ob 18. in 20. uri.

29. in 30. septembra ameriški barvni film SUPER KASKADER-JI, ob 18. in 20. uri.

Kino KRAJSKA GORA

22. septembra ameriški barvni akcijski film PEKEL NA FLORIDI, ob 20. uri.

26. septembra ameriški barvni akcijski film VSE DOKLER NE UBIJEM TUDI TEBE, ob 20. uri.

29. septembra ameriški barvni pustolovski film KOMA – NA MEJI SMRTI, ob 20. uri.

Kino DOVJE

22. septembra švedski barvni akcijski film PEKEL NA FLORIDI, ob 19.30.

23. septembra ameriški barvni akcijski film PEKEL NA FLORIDI, ob 19.30.

29. septembra ameriški barvni akcijski film VSE DOKLER NE UBIJEM TUDI TEBE, ob 19.30.

30. septembra ameriški barvni pustolovski film KOMA – NA MEJI SMRTI, ob 19.30.

Kozorogi na križkih podih (Foto F. Sluga)

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi dragega moža, očeta, dedka, brata in strica

JAKA LEBANA borca NOV

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem in soborcem in vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti, mu darovali cvetje ter sočustvovali z nami. Hvala za izrečena sožalja.

Srčna hvala vsem zdravnikom obratne ambulante železarne Jesenice za ves njihov trud v času njegove težke bolezni. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Dražiču za humanost in lajšanje bolečin. Hvala dežurnim zdravnikom Zdravstvenega doma Jesenice. Hvala tov. Jožici za vso njeno pomoč. Zahvaljujemo se govornikom tov. Gasarju, tov. Jaku Svetini in tov. Trevnu za poslovilne besede ob odprtem grobu. Hvala krajevni organizaciji ZB NOV Javornik – Koroška Bela, ZRVS, TOZD Energetika, TOZD Profilarna, TOZD Planika za podarjene vence in pomoč.

Zahvaljujemo se pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev, pevcem DU Javornik – Koroška Bela za žalostinke in praporščakom za spremstvo. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

MATEVŽA KAVČIČA upokojenca Železarne

izrekamo našo globoko zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se sosedom za denarno pomoč namesto venca. Posebno zahvalo izrekamo dr. Novaku za obiske na domu v času njegove bolezni. Prav tako iskrena hvala sodelavcem TOZD Plavž, Kemični čistilnici in pralnici, TOZD Družbena prehrana in TOZD Delikatesi za darovane vence, cvetje ter izrečena sožalja.

Se enkrat hvala vsem, ki so se poklonili njegovemu spominu ter sočustvovali z nami.

ZALUJOČI: žena Marija, hčerka Danica, Nada z Romanom, Marica z družino, ter ostalo sorodstvo

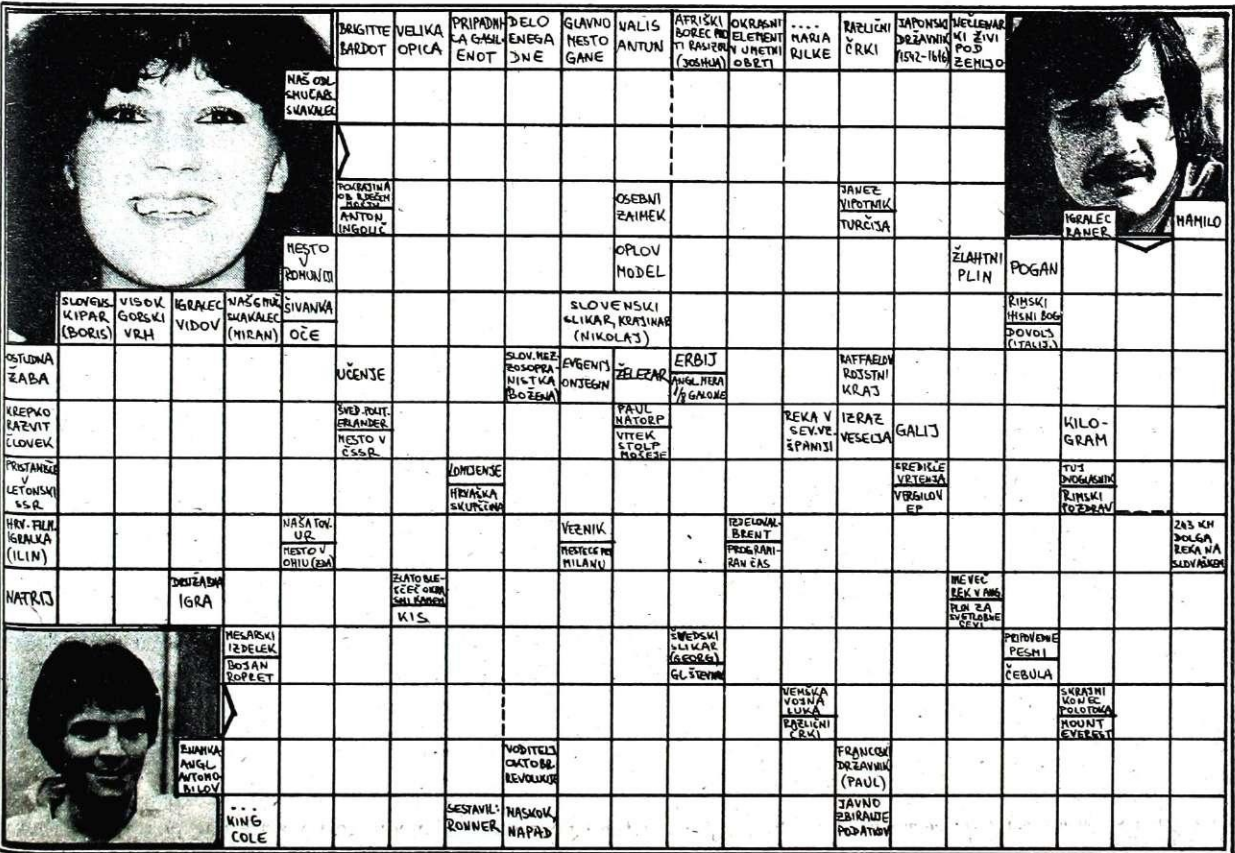
ZAHVALA

Grupi tesarjev TOZD Remontne delavnice železarne Jesenice se iskreno zahvaljujem za darilo in prisrčno poslovilno srečanje, katerega so mi priredili v Kazini. Enako se zahvaljujem delovodji Stanku Šorlu za organizacijo in poslovilne besede.

Iz vsega srca želim vsem obilo delovnih uspehov, predvsem pa zdravja, čim manj nezdov in vsega kar si želijo sami.

Enako želim tudi vsem ostalim sodelavcem Železarne in prav tako vsem vodilnim osebjem, saj z zadovoljstvom ugotavljam, da sem bil vseh 32 let zadovoljen z vsemi, na katerem koli delovnem mestu, čeprav včasih pod res težkimi delovnimi pogoji. Vsem še enkrat srečno!

Jože Jakelj

Gorenjci,
naročite
GLAS

ZAPRAVLJENA PRILOŽNOST

JESENICE - KAC 3:4 (0:1, 3:2, 0:1)

Športna dvorana v Podmežakliji, gledalcev 800, sodniki Dremelj in Petrič z Jesenic, Ulčar z Bleda.

Strelci so bili: 0:1 Koivulahti 5. min, 0:2 Mosser 26, 1:2 Ščap 30, 2:2 Pavlič 32, 3:2 Bešič 32, 3:3 G. Koren 39, 3:4 Ahokainen 51. min.

Hokejisti Jesenic so nastopili v naslednji postavi: Pretnar, Česnjak, Ščap, Mlinarec, Razinger, Medja, Medved, Berlišk, Horvat, Hafner, Pristov, Pavlič, Lah, Klemenc, Pajič, Bešič, Magazin, Brun, Golja in Mavčec.

Kljub dejstvu, da jeseniški hokejisti že vrsto let niso imeli tako mladega in neizkušenega moštva in da večkratni jugoslovanski prvaki že nekaj sezon niso premagali celovških hokejistov, ki so za letošnjo sezono zelo dobro pripravljeni, pa je malo manjkalo da bi hokejisti KAC zapustili Jesenice poraženi. To bi bilo veliko presenečenje, kajti pred dnevi so jeseniški hokejisti doživeli pravo katastrofo v Kapfenbergu, kjer so izgubili 1:12, le nekaj dni za tem pa je v Kapfenbergu gostoval tudi KAC in tam zmagal s 3:2. Razen tega v vrstah Celovčanov nastopa nekaj hokejistov profesionalcev, med njimi pa sta najbolj znana finska igralca Ahokainen in Koivulahti, ki sta bila tudi najboljša v vrstah gostov.

Kljub vsem tem pa moramo še enkrat ponoviti, da je le neizkušenost botrovala porazu mladim, vendar izredno borbenim domačim, ki so kljub porazu zadovoljili, v drugi tretjini pa so kljub težavam, ki spremljajo ta kolektiv v letošnji sezoni, navdušili.

Vsekakor je očitno, da se v Podmežakliji dela resno in disciplinirano, kar je dokaz zelo dobra igra proti Celovčanom, ki namenjajo veliko več denarja za moštvo kot to delamo na Jesenicah. Tudi tokrat se je

pokazalo, da je borbenost zelo pomembna, saj so v drugi tretjini mladi in neizkušeni Jesenčani vodili s 3:2 in povsem nadigrali hokej: ke profesionalce ter bi lahko dosegli še nekaj zadetkov. Žal do tega ni prišlo in tako tudi do velikega presenečenja ne, kajti KAC je objektivno boljše moštvo. Toda proti borbenim in tudi iznajdljivim Jesenčanom je bilo gostujočim igralcem zelo težko. Na avstrijski strani je bila tudi sreča. Vendar pa je vse kazalo na uspeh mladega jeseniškega moštva. Po tem, ko so gostje izenačili na 3:3, so domačini v zadnji tretjini nadaljevali z dokaj dobro igro, čeprav se jim je poznala utrujenost od hudega tempa v drugi tretjini. Ko niso izkoristili nekaj zelo lepih priložnosti se jim je že ta ponudila s kazenskim strelom, ki so ga sodniki prisodili v 51. minuti. Toda mladi Pajič je bil preveč neiznajdljiv in je vratar Mack ubranil. Le nekaj sekund za to opravljeno priložnost, pa je Finec Ahokainen izkoristil neizkušeno domačo obrambo in prinesel zmago svojemu moštvu.

Lahko bi bilo drugače, predvsem ugodnejše za domačine, toda z igro pomlajenega jeseniškega moštva smo lahko zadovoljni. Bilo je tudi precej napak, toda borili so se kot levi in to je morda tisto, kar je v preteklosti manjkalo jeseniškim hokejistom. In lepo se je v ponedeljek videlo kaj lahko borbeno ekipa doseže, če se bori za vsako podajo, za vsako ploščico.

Zato zaključimo z besedami: LE TAKO NAPREJ in ljubitelji hokeja se bodo vrnili na tribune v Podmežakliji, kajti mladeniči znajo igrati hokej. Res je sicer, da bo potrebno preliči še veliko znoj, da bodo mladi hokejisti dosegli vrhunec, toda če se bodo tako trudili na vsaki tekmi, kot so se v ponedeljek, če bodo resno trenirali kot so to delali v zadnjem času, potem se tega ne bo potrebno bati.

D.

TURNIR ŽELEZARJEV
TUDI LETOS

Hokejski delavci v Podmežakliji so se odločili, da bodo letos organizirali vsakoletni turnir železarjev na začetku sezone in ne tako kot je bila navada, v decembru. To je vsekakor bolje, saj pomlajenemu jeseniškemu moštvu še kako manjka težkih tekem, pred začetkom državnega prvenstva. Tako bo turnir tudi neke vrste generalna pred prvenstvenimi boji. Takoj naj povemo, da bo turnir zelo kvaliteten, saj bomo videli na delu hokejiste iz Českoslovaške, Avstrije, Madžarske in Jesenice. Nastopila bodo moštva Ingstav iz Brna, bivši član prve českoslovaške lige, ki sedaj tekmuje v drugi ligi. Na nedavni turnir na Českoslovaškem so Jesenčani igrali neodločeno s kombinirano ekipo Ingstava 8:8. Toda na turnir bo prišlo prvo moštvo Ingstava, ki se bo letos borilo za vstop v prvo českoslovaško ligo in je zelo dobro pripravljeno. Iz Avstrije prihaja prvotiga VEU CA iz Feldkircha, z Madžarske pa prav tako član prve lige Volan. Turnir bo trajal danes od četrtega do sobote 22. septembra, vsak dan pa bosta na sporedu dve srečanja.

Povejmo tudi to, da so cene vstopnic minimalne, otroci pa bodo imeli vstop prost. Za vsako tekmo bo treba odšteti le deset dinarjev.

Razpored tekem:

Četrtek 20. september: Ingstav : VEU CA ob 16. uri in Jesenice : Volan ob 19. uri.

Petek 21. september: Volan : Ingstav ob 16. uri in Jesenice : VEU CA ob 19. uri.

Sobota 22. september: VEU CA : Volan ob 9.30 in Jesenice : Ingstav ob 16. uri.

PROGRAM DRSANJA IN OSTALIH
PRIREDITEV DO 25. SEPTEMBRA

REKREACIJSKO DRSANJE:

petek, 21. septembra, odpade zaradi turnirja;
sobota, 22. septembra, od 13. do 15. ure splošno;
nedelja, 23. septembra, od 14. do 16. in od 17. do 19. ure splošno in od 20. do 22. ure za železarje.

HOKEJ:

četrtek, 20. septembra, pričetek turnirja železarjev v hokeju na ledu. Uradna otvoritev turnirja bo ob 18.45. Vstopnina: odrasli 10.00 din; otroci, šolarji - prosto.

ob 16. uri: HK INGSTAV BRNO, ČSSR : VEU CA FELDKIRCH, AVSTRIJA.

ob 19. uri: HK JESENICE : HC VOLAN, MADŽARSKA.

petek, 21. septembra, drugi dan turnirja

ob 16. uri: HC VOLAN : HK INGSTAV BRNO

ob 19. uri: VEU CA FELDKIRCH : HK JESENICE.

sobota, 22. septembra, tretji dan turnirja ob 9.30: VEU CA FERDKIRCH : HC VOLAN

ob 16. uri: HK JESENICE : HK INGSTAV BRNO

nedelja, 23. septembra, ob 10. uri prijateljska mednarodna tekma: HK KRANJSKA GORA : HC KAC CELOVEC (mladina). Vstopnine ni.

GORENJSKA LIGA

petek, 21. septembra, od 21.30 do 23. ure HK Naklo;
sobota, 22. septembra, od 18.30 do 20. ure HK BI. Dobrava;
ponedeljek, 24. septembra, od 20. do 21.30 HDK Bled; od 21.45 do 23.15 HK Borovlje.

NOGOMET

nedelja, 23. septembra, ob 15. uri mladinci HK Jesenice : HK Primorje

ob 17. uri člani HK Jesenice : HK Primorje.

Iz pisarne ŠD Jesenice

ZUPAN ZMAGAL NA MEDNARODNI
FIS TEKMI V LJUBLJANI

V nedeljo, 16. septembra, je bila v Ljubljani mednarodna FIS tekma v smučarskih skokih. Nastopilo je 60 skakalcev iz šestih držav.

Tekmovalci OZSO Jesenice so tokrat skakali zelo dobro, posebno pa se je izkazal državni rekorder Ivo Zupan, ki je premagal vse svoje tekmece. Če ocenim nastop tekmovalcev iz naše občine, moram pripomniti, da vsi na tako velikih tekmovanjih še ne znajo tako uspešno skočiti, kot skačejo na treningih. To velja predvsem za Baloha, Langusa in Justina.

Dobre uvrstitve na tem tekmovanju so posledica zelo uspešnih priprav doma in v tujini. Poudariti moram, da smo letos prvič po nekaj letih uspeli izvesti skoraj ves program kondicijskih treningov na skakalnicah. Upamo, da bomo ta program lahko izvedli tudi v sklepnem delu priprav na plastičnih skakalnicah, saj bodo tekmovalci le tako lahko v sezoni pokazali svojo vrednost.

Ocena posameznikov:

Ivo Zupan, zmagovalac v članski konkurenci, je letos prvič dobro skočil v obeh serijah. Na treningih vedno skače lepo in daleč, na tekmah pa je težko izvesti dva dobra skoka, sicer pa vidno napreduje.

Bogdan Jemec je šele v zadnjem delu priprav pričel skakati tako, kot smo ga vajeni. Napake so še, je pa iz treninga v trening boljši.

Franci Langus je tekmovalac, ki se mu od vseh najbolj pozna pomanjkanje večjih

tekmovanj in na treningih običajno skače precej bolje kot na tekmah.

Rajko Lotrič, ki je po mnenju strokovnjakov najbolj talentiran skakalec pri nas, polagoma prihaja v formo. Skače izredno lepo, za poln uspeh pa mu običajno »zmanjka« meter ali dva.

Stanko Baloh je v prvi seriji skočil zelo slabo, v drugi pa mu je skok boljše uspel. Za ponovitev lanskih uspehov mu manjka le še nekaj treninga na večjih skakalnicah pokritih s plastiko.

Toni Justin, ki je najmlajši v naši ekipi, je v močni mednarodni konkurenci osvojil dobro mesto. Škoda je, da mu ni uspelo priti med prvo deseterico. Pokazal je, da nanj lahko klub in reprezentanca resno računata.

Rezultati:

Mladinci: 1. Dušan Tury 225,9 (52; 53,5) ČSSR, 2. Andrej Komelj 223,5 (53; 52) Ilirija, 3. Primož Ulaga 222,4 (52,5; 50,5) Ilirija, 4. Milan Zingor 220,4 (50,5; 52,5) ČSSR, 5. Rajko Lotrič 219,6 (50,5; 51,5) Jesenice, 9. Stanko Baloh 195,3 (46; 50) Jesenice, 11. Toni Justin 177,3 (44,5; 44) Jesenice.

Člani: 1. Ivo Zupan 232,5 (53; 54,5) Jesenice, 2. Andrej Kojzer 229,6 (53,5; 53,5) JLA, 3. Borut Bantan 225,8 (53; 53) Ilirija, 11. Bogdan Jemec 208,4 (50; 50,5) Jesenice, 19. Franci Langus 190,4 (45,5; 47,5) Jesenice.

Stane Lužnik

30 LET STRELSKE
DRUŽINE »TRIGLAV«

V krajevni skupnosti Javornik-Koroška Bela je izredno aktivna tudi strelska družina Triglav, ki letos slavi 30-letnico. Jubilej so strelci praznovali predvsem delovno, in sicer so v zgornjih prostorih delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku zgradili avtomatsko strelišče za zračno orožje. Vsa dela so opravili s prostovoljnimi delom, z materialom in tudi s finančnimi sredstvi pa so jim na pomoč prisloščile delovne organizacije, predvsem jeseniška železarna. Pogled v zgodovino pove, da je bila strelska družina ustanovljena leta 1949, in sicer na pobudo borcev NOV v tej krajevni skupnosti. Prvi predsednik je bil Jernej Štamfel. Člani so se najprej zbirali v osnovni šoli na Koroški Beli. V začetku je bilo okrog 100 članov; v družino so bili vključeni tudi mladinci in pionirji.

Po letu 1950 je družina štela tudi 300 članov, za Štamfelom pa je predsedniško mesto prevzel Anton Končnik. Člani družine so se tudi odločili, da bodo zgradili strelišče za malokalibrsko puško na prostoru ob Savi, imenovan tudi Strube. Žal tega strelišča niso mogli uporabljati dolgo časa, ker je na tem mestu nastalo akumulacijsko jezero za elektrarno v Mostah, v bližini pa so začeli graditi tudi nove obrate jeseniške železarne.

To je bil verjetno tudi eden izmed vzrokov, da je delo družine za več let zamrlo. Šele po letu 1971 so se člani spet zbrali in na izrednem obnem zboru spet izvolili novo vodstvo družine, za predsednika pa Stanka Krmeljca, ki jo uspešno vodi še danes.

Novi člani, h katerim se je priključilo tudi veliko starejših, so morali opraviti veliko delo, da so družini spet vrnili nekdanji ugled.

O tem je nekaj več povedal sedanjí predsednik strelske družine Triglav Stanko Krmelj:

»Leta 1971 smo odločno sklenili, da je družino treba spet postaviti na noge. Ker nismo imeli primerne prostora, smo se zbrali v kulinici v spodnjih prostorih delavskega doma Julke in Albina Pibernik na Javorniku, kjer smo prirejali tudi tekmovanja.

Končno se nam je le nasmehnila sreča, da smo od krajevne skupnosti Javornik-Koroška Bela dobili kotiček v zgornjih prostorih delavskega doma. Povsem smo ga morali obnoviti, v njem pa smo postavili avtomatsko strelišče za zračno orožje, ki je sedaj eno najboljših na Gorenjskem. Pri tem smo opravili več tisoč prostovoljnih ur. Še posebno pa nam je v zadovoljstvo, da smo strelišče izročili namenu v okviru praznovanja krajevnega praznika Javornika in Koroške Bele, to je 4. septembra.

Danes ima strelska družina okrog 100 aktivnih članov in sodi med najkvalitetnejše v jeseniški občini. Imajo zelo uspešno člansko ekipo, ki nastopa na vseh domačih pa tudi republiških tekmovanjih. Imajo nekaj odličnih strelcev, med njimi republiškega in državnega prvaka Janeza Otrina, Vero Otrino in druge.

Ne manjka jim tudi načrtov za prihodnje. Posebno skrb bodo namenili pridobivanju novih članov, množičnosti strelskega športa, posebno pozornost pa bodo namenili tudi vzgoji mladih tekmovalcev.

J. Rabič

PRIJETNO
SREČANJE
IN BALINARSKI
TURNIR ČLANOV
GOBARSKE
DRUŽINE

V počastitev desetletnice obstoja in uspešnega delovanja je gobarska družina Jesenice pripravila v nedeljo, 16. septembra, družabno srečanje. Ob pol deveti uri so najprej pričeli z balinarskim turnirjem, na katerem je nastopilo devet ekip članov gobarske družine in ekipi zensk ter mladincev. Tekmovanje je odprla predsednica družine Debevečeva, ki je pozdravila vse navzoče. Tekmovalci so se športno borili za čimboljše rezultate in uvrstitve.

Prva je bila ekipa Gučanec, druga Dermota, tretja Ilič in četrta Pančur. Peta in šesta sta bili ekipi Trobec starejši in Jurčan, sedma Mladinovič, osma Horvat in deveta Borštner. Ženske so se uvrstile na deseto mladinci pa na enajsto mesto. Prve štiri ekipe so prejele praktična darila, ostale pa značke. Ženski ekipi, ki je tokrat prvič tekmovala, so podelili posebno priznanje. Tekmovanje sta vodila Jordan Kozarnik in Bernard Svetlin.

Med balinarskim turnirjem in po njem je bil srečelov in piknik, na katerem so pripravili posebno specialiteto - gobji golaž. Tisti, ki so ga naročili, so pohvalili kuharico, saj ga je zares okusno pripravila. Ker je bila lepa sončna nedelja, so se srečanja udeležili tudi številni drugi prebivalci Jesenic, ki so prijetno kramljali do mraka. Naj ob tem povemo, da bodo razstavo gob v počastitev svojega jubileja pripravili predvidoma koncem septembra.

B.

Novo balinišče na Kresu (Foto Dolenc)

Člani gobarske družine Jesenice - udeleženci balinarskega turnirja (Foto B. Blenkus)

TEKME JESENŠKIH KOŠARKARJEV
V ZADNJEM ČASU

JESENICE : MONTING ZAGREB
(članice) 70:101 (29:39)

Košarkarice Jesenic so ob zaključku priprav v Bovcu odigrale prijateljsko tekmo z drugovrščeno ekipo državnega prvenstva Montingom iz Zagreba. To je odlična vrsta, ki bo zastopala Jugoslavijo v pokalu pokalnih prvakinj. V prihodnji sezoni želi nastopati za Monting tudi do lani naša košarkarica, sedaj članica prve slovenske selekcije Iskra-Olimpija Zora Malacko, ki smatra, da ji je le v močnem klubu zagotovljen napredek in reprezentančni status. Mislim, da je potem laskavo tudi za Jesenice, da so prav naše tri igralke nastopile v državni reprezentanci v raznih starostnih kategorijah, Zora pa kot naša članica celo na mladinskem evropskem in balkanskem prvenstvu. Na trening tekmi, kjer je nastopila za nas tudi Malackova, se je odlikovala še Tanja Vavpotič, za katero meni trener Montinga, da je nadarjena, vendar naj izpopolnjuje svojo tehniko v manjšem klubu, kjer ima za to več možnosti treninga in več tekem. Pri tem velja opozoriti, da je Vavpotičeva že tretja od mladih igralric Jesenic, ki je nastopila v kadetski državni reprezentanci in okoli katere se (zaenkrat na našo srečo neuspešno) motajo razni strokovnjaki »večjih« klubov.

Vprašujem se, ali smo na Jesenicah lahko večji klub? Glede na število reprezentantk smo sigurno najboljši klub v SRS, saj jih toliko ni imela (svojih) niti Iskra-Olimpija. To pomeni, da je naše delo pri selekcioniranju in vzgoji igralric kakovostno, »kratkaj« rokovave smo pa pri sredstvih za dejavnost in pogoje dela, za premiranje in hranarine v višjem rangi tekmovalca. Igralec v zvezni ligi (ali igralka) stane klub v nekaj mesecih več kot kompletne petdnevne priprave naše ženske vrste v Bovcu.

Na tekmi z Montingom so bile gostje premočne, vendar pa je pomembno, da so pri nas solidno zaigrale tudi mlade igralke, ki so se dobro borile z izkušenimi Zagrebčankami.

Za Jesenice so igralce: Strazišar 12, Vavpotič 33, Azman 7, Slamnik, Suduković, Bertonec, Pavkovič in kot gost Malacko 18.

Jesenčankam se je poznala tudi utrujenost po napornih treningih, ki so jih imele dopoldne tri ure na pobočjih Kanina, popoldne pa v prelepi bovski telovadnici dvorani. Igralke so bile zelo prizadete, tako da so s svojo disciplino in redom postale priljubljene tudi pri osebju hotela Kanin, kjer gostijo mnogo košarkarskih ekip z zelo zvezdnim obnašanjem. Pri treningih niso prav nič zaostajale kadetkinje: Slamnikova, Sudukovičeva, Ulčarjeva, Čudrova, Pavkovičeva in Strazišarjeva, ki bodo morale nekaterim mladinkam pomagati nositi tovor prvenstvenih tekem v članski konkurenci, saj je naša ekipa zaradi velike fluktuacije obsojena na večno mladost. Pomanjkljivost glede izkušenj bodo morale nadoknaditi z večjo borbenostjo. To je tudi edina pot za osvojitve četrtega mesta v 1.SKL - zahod, ki vodi v zimsko slovensko super ligo.

TURNIR
ZA PRAZNIK KS
JAVORNIK-
KOROŠKA BELA

Tudi rekreacijski center Kres se je vključil v praznovanje krajevnega praznika Javornik-Koroška Bela z organizacijo balinarskega turnirja v preteklem tednu. V finalu turnirja so se pomerile ekipe: Kres, društvo invalidov Jesenice, društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela, Veriga, Lesce, TOZD Valjarna debele pločevine in invalidi železarne Jesenice.

Tekmovanje je potekalo v športnem duhu.

Prvo mesto je osvojila ekipa Kres v postavi: Hočevar, Rožič, Ilič, Čuček, druga je bila ekipa društva invalidov Jesenice in tretje društvo upokojencev Javornik-Koroška Bela.

Naj ob tem omenim, da rekreacijski center Kres dobiva vsak dan lepši izgled. Pod vodstvom Jože Zidarja in Logarja so asfaltirali prostor za vadbo tenisa in okolico novega balinišča.

Dolenc

Na povratku iz Bovca so igralke Jesenic odigrale še naporno trening tekmo z ekipo Iskra-Olimpija, kjer pa niso vodili zapisa in steli košev. To je bil le trening proti agresivni posamični obrambi.

JEŽICA : JESENICE (članice)
71:46 (38:20)

Na tekmi proti članu druge zvezne lige Jeziči, za katero ponovno nastopajo nekateri povratniki iz Olimpije, so Jesenčanke pretrpele visok poraz. Pri tem moramo povedati, da se je igralkam še poznala močna utrujenost po napornih fizičnih pripravah v Bovcu in neizkušenost. Trener Jesenic tempira vrhunec forme igralk za srečanja v prvi SKL - zahod.

Koše za Jesenice so dosegle: Vavpotič 29, Strazišar 8, Bertonec 6, Azman 2.

1.SKL - ZAHOD - ČLANICE

KOPER : JESENICE 51:69 (18:32)

V pomembni tekmi v Kopru so Jesenčanke uspele osvojiti novi točki.

Za Jesenice so nastopile: Strazišar 12, Vavpotič 28, Leskovar 8, Cuder 4, Azman 9, Bertonec 8, Ulčar, Slamnik, Pavkovič, Sudukovič.

Jesenčanke so bile ves čas tekme boljše in so zasluženo zmagale. Posebej je še poizvela igro povratnica v naši ekipi Marijana Leskovar, kar je ob zelo dobrih Vavpotičevi, Azmanovi, Strazišarjevi in Bertonecovi zadostovalo za visoko zmago. Jesenčanke čaka v nadaljevanju prvenstva zelo težka tekma z Alpiño iz Žirov, ki doslej še ni izgubila tekme niti doma niti v gosteh.

MLADINKE

Mladinke Jesenic so v nadaljevanju prvenstva Gorenjske visoko izgubile s Savo iz Kranja, nato pa je zelo zmagale z ekipo Lokainvest iz Škofje Loke.

SAVA : JESENICE 74:39 (37:16)

Igralke Jesenic na tej tekmi niso nastopile v popolni postavi, saj so nekatere bile na šolskih izletih. Koše za naše so dosegle: Vavpotič 7, Azman 16, Strazišar 5, Cuder 2.

JESENICE : LOKAINVEST
111:56 (60:31)

To je bila najboljša predstava jeseniških mladink v tej sezoni, saj so z isto ekipo iz Škofje Loke spomladi tekmo doma izgubile. Tokrat so se maščevale z obrestmi.

Za Jesenice so igralce: Strazišar 26, Vavpotič 42, Azman 24, Ulčar 6, Pavkovič 2, Bertonec 10, Cuder 1, Sudukovič in Slamnik.

S tema tekmama so mladinke Jesenic zasedle v končni razvrstitvi drugo mesto na Gorenjskem, kar je glede na mladost ekipe zelo dober izid.

KADETINJE

JESENICE : LOKAINVEST 31:41 (19:25)

Za KK Jesenice so nastopile: Borenovič, Kučina, Pavkovič 14, Sudukovič 9, Komel 2, Katnik 2, Lah, Markez 2, Klinar 2, Mlačnik, E. Kantarevič.

JESENICE : KLADIVAR 30:62 (11:35)

Borenovič 2, Kučina 2, Pavkovič 12, Sudukovič 10, Komel 2, Katnik 2, Lah, Markez, Klinar, Mlačnik in E. Kantarevič.

Kadetkinje Jesenic so na svojem igrišču izgubile tekmi z ekipama Lokainvesta iz Škofje Loke in Kladivarja iz Žirov. Omenjeni ekipi sta skupaj s Savo trenutno boljše od naše vrste, ki se ji pozna neizkušenost zaradi velike fluktuacije igralric. Druga nadloga, ki pesti kadetkinje in prav tako kadete Jesenic, pa je, da v zimskem času zaradi pomanjkanja terminov v telovadnici praktično od oktobra do aprila ne morejo trenirati. Takrat nas ostale ekipe s kontinuiranim delom preko č.ega leta prehite, hkrati pa ob vsaki daljši prekinjiv pride do osipa igralcev in s tem do prehitre menjave rodov.

KADETI

KRVAVEC : JESENICE 74:52 (29:19)

Na gostovanju proti vedno neugodni ekipi Kravca v Cerkljah so položili orožje tudi kadeti Jesenic. Od Jesenčanov so boljše igrali Vezosi, Novak in Domevšek, katerim se pozna, da so poleti tudi najbolj prizadevno individualno vadili.

Na tekmi so nastopili: Vezosi 16, Budimir, Brgant, Strmec, Novak 14, Tušek 2, Domevšek 14, Čatak 6.

GORENJA VAS : JESENICE
71:63 (45:29)

Kadeti Jesenic so položili orožje tudi proti domačinom v Gorenji vasi. Ker je bila tekma med tednom (v sredo) popoldne, je odšla na pot v Gorenjo vas naša vrsta okrnjena. V lepi tekmi so domačini naglo povedli, tako da je bil v 8. minuti rezultat že 22:8 za Gorenjo vas, polčas pa 45:29 prav tako za domačine. Jesenčani so se prebudili šele v drugem polčasu, ki so ga tudi dobili z rezultatom 26:34, žal pa dobra igra samo v enem polčasu ne zadostuje za zmago.

Igrali so: Vezosi 15, Malkoč 4, Budimir 4, Brgant, Strmec, Novak 28, Domevšek 12 in Mur.

Kadeti bi morali v prihodnjem kolu gostovati v Radovljici, vendar so domačini zaradi šole v naravi preložili tako mladinsko kot kadetsko tekmo.

MLADINCI

JESENICE : ŠENČUR 20:0

Gostov iz Šenčurja v soboto ni bilo na Jesenice, zato so domači dobili tekmo 20:0 brez igre.